

H. de Roos

Vakantie met de Kameleon

UITGEVERIJ DEUTMAN ALMERE

VAKANTIE MET DE KAMELEON
DOOR

H. DE ROOS

Geïllustreerd door

G. VAN STRAATEN

LEEFTIJD TOT 12JAAR

3e DRUK

UITGEVERIJ KLUITMAN – ALKMAAR

HOOFDSTUK I

Gerben heeft veel praatjes, maar een klein hartje

Op het grote meer bij het dorp voeren twee jongens in een motorboot, die de vreemde naam Kameleon droeg. Het waren de zoons van smid Klinkhamer, Hielke en Sietse en zij koersten met hun boot langs het eiland midden in het meer. Op dat eiland waren jongens uit de stad aan het kamperen en onze Klinkhamertjes zagen hoe die kampeerders bezig waren een touw te spannen tussen hun tent en de vlaggenmast, die door de vereniging voor vreemdelingenverkeer op het eiland was geplaatst.

De jongens hadden dat touw gespannen om er hun dekens over te hangen, maar nauwelijks waren er drie over het touw gehangen of de tent werd door het gewicht omvergetrokken. Op dat moment liet Sietse de Kameleon met de steven op de lage wal lopen en onze schippers stapten uit hun boot. „Jullie kunnen er niets van,” zei Sietse lachend tegen de stadsjongens. „Jullie hadden het touw net zo goed aan een grassprietje kunnen vastmaken. Een kind kan zelfs weten dat jullie tent op deze manier ondersteboven zou gaan.” „Weet jij dan een betere manier?” vroegen de jongens.

„Ik wel,” zei Sietse en hij liep naar de vlaggenmast en maakte beneden een bout los. Toen deze bout was weggenomen kon de vlaggenstok net als een scheepsmast worden neergelaten totdat de top van de mast op een vorkvormige paal kwam te rusten. De vlaggenstok lag nu horizontaal en ongeveer een meter boven de grond.

„Zo,” zei Sietse. „Hangen jullie hier de dekens maar over.”

„Hé,” zei Hielke, „zijn de dekens nat? Hebben ze in het water gelegen?”

„Wel nee,” zeiden de jongens, „maar onze tent is lek.”

„Waarom hebben jullie dan geen betere tent meegenomen?” vroeg Sietse. „Als je kamperen wilt moet je zorgen dat je spulletjes goed in orde zijn.”

„Wij hadden geen geld voor een betere tent,” zei een van de jongens. „Als hier een jeugdherberg was geweest hadden wij geen tent gekocht. In de stad zijn nog veel meer jongens die hier graag hun vakantie zouden willen doorbrengen, maar niet iedereen kan een tent betalen. Jullie boffen geweldig dat jullie hier wonen.”

„Dat is waar,” zei Sietse. „Ik zou tenminste voor geen geld in de stad willen wonen, want ik heb een hekel aan mensen die steeds maar haast hebben. Waarom lopen de stadsmensen toch allemaal zo hard? Een slak en een haas hebben toch

gelijk nieuwjaar?”

Daar moesten de jongens erg om lachen en daarop zei Hielke:

„Die vlaggenmast mag eigenlijk niet gestreken worden. Willen jullie hem, zodra de dekens droog zijn, weer omhoogzetten?”

De kampeerders beloofden het te zullen doen en Hielke en Sietse gingen weer naar de Kameleon. Sietse liet de motor achteruit draaien en Hielke hielp de boot van de wal duwen. Daarna voeren zij verder het meer rond, nagewuifd door de stadsjongens.

Hielke en Sietse kwamen even later voorbij het Paviljoen, waar op een terras, vol met tafeltjes, stoelen, kleurige parasols en vlaggen, vele dames en heren zaten te genieten van het uitzicht over het meer. De jongens bewonderden de prachtige boten die daar gemeerd lagen en voeren dan weer verder langs de oever. Om niet hinderlijk te zijn voor de mannen, die hier en daar zaten te vissen, bleef de Kameleon ruim twintig meter uit de wal varen.

Weldra naderden de jongens de boerderij van Jellema, waar Gerben, de knecht, juist de volle melkbussen op het steigertje aan de kant van het meer had neergezet. Daar zou de melkvaarder ze komen halen om ze naar de boterfabriek in het dorp te brengen.

Gerben wachtte op de naderende Kameleon en riep: „Ha, die schippers! Hebben jullie het meer weer onveilig gemaakt met die woeste boot?”

„Ja!” zei Sietse. „Wij hebben het eiland doormidden gevaren en de ene helft naar de wal geduwd.”

Intussen legde de Kameleon bij het steigertje aan. „Toch heb ik bewondering voor de motor van jullie boot,” zei Gerben.

„Hij loopt nog steeds als een zonnetje. Zonder die motor was jullie boot...”

„Wat was onze boot?” vroeg Hielke omdat Gerben plotseling het gesprek stopte en naar een plek bij de rietkraag tuurde.

„Zonder motor was jullie boot niks,” zei Gerben en liep naar de rietkraag om iets uit het gras op te rapen. Op hetzelfde moment kwam een vreemde man uit het riet te voorschijn en vroeg:

„Hé vriend, wat moet jij met mijn hoed?” „Neemt u mij niet kwalijk,” zei Gerben. „Is dit uw hoed? Ik dacht dat het een rattennest was.”

Hielke en Sietse moesten lachen om dat grapje van Gerben, maar de heer, die had zitten vissen en nu het snoer Oprolde, schudde zijn hoofd en zei tegen Gerben:

„U bent zeker de grapjas thuis?” Daarna wees hij naar de overkant van het meer en zei:

„Kijk eens wat een prachtige regenboog.” „Hm,” zei Gerben. „Aan de overkant zijn ze nogal ouderwets, Wij hebben vroeger ook altijd een regenboog gehad, maar de burgemeester heeft hem verkocht. Daarvoor in de plaats hebben we elektrisch licht gekregen en driemaal per jaar een vuurwerk.”

„Ik kan u echt niet volgen,” zei de mijnheer verwonderd. „Ik sprak over die regenboog daar in de lucht. Ik bedoelde dus niet een zeilboot uit de regenboogklasse!”

„Ja, ja,” zei Gerben, „ik heb u heel goed verstaan, al hangen mijn oren ook slap van de warmte. De kleuren van onze regenboog waren echter door elkaar gelopen in de was en daarom heeft de burgemeester hem toen maar verkocht. Begrijpt u?”

Wat de mijnheer begrepen had was niet erg vleidend voor Gerben, want hij wees veelbetekenend op zijn voorhoofd. „Het was maar een grapje,” zei Gerben. „Logeert u in ons dorp?”

„Ik ben hier met een motorboot,” zei de visenthousiast. „Ze ligt daar tussen het riet.”

Hij wees naar een plaats halverwege de boerderij van Jellema en de grote watermolen die de vreemde naam Woudaap droeg.

„Dan bent u zolang onze buurman,” zei Gerben. „Als u boter, melk of eieren nodig heeft, kunt u bij mijn baas, boer Jellema, terecht.”

„Prachtig,” zei de mijnheer, „dat zal ik niet vergeten,” en liep vervolgens naar zijn schip, een mooie motorboot met een kajuit erop.

„Tjonge,” zei Gerben tegen de jongens, „het lijkt mij helemaal niet plezierig om helemaal in je eentje te kamperen. Het is natuurlijk wel de beste manier om met niemand ruzie te krijgen. Je kunt gaan waar je wilt. Kan ik straks met jullie meevaren naar het dorp, jongens?”

„Dat weet je wel,” zei Sietse. „Dat kan altijd.”

Gerben kwam dus aan boord van de Kameleon en met z'n drieën voeren zij naar het dorp. Eerst kwamen ze voorbij de molen, de Woudaap, waar Kees Dijkstra, de zoon van de molenaar, hen een groet toezwaaide. Daarna koerste de Kameleon naar de ophaalbrug waar de boot onderdoor moest varen.

„Hé, Gerben!” riep de brugwachter, die naar de naderende Kameleon stond te kijken. „Het water staat hoog! je moet dus diep bukken!”

„Ja, Gerben, bukken!” riep Hielke en het was maar goed dat Gerben die raad meteen opvolgde, anders had hij zijn hoofd

lelijk tegen de brug gestoten!

Zonder ongelukken kwam de Kameleon aan de andere kant onder de brug te voorschijn en voer nu de vaart in waaraan het dorp lag.

„Weten jullie waarom de brugwachter mij toeriep dat ik bukken moest?” vroeg Gerben.

„Omdat jij anders je hoofd zou stoten,” zei Hielke.

„Ja, maar de brugwachter dacht niet aan mijn hoofd. Hij was bang dat ik de brug zou beschadigen! Jullie weten het nog niet, maar ik heb een geweldig hard hoofd. Op de boerderij gaf een bok mij eens een stoot met zijn horens. Ik gaf hem gewoon met mijn blote hoofd een stoot terug en die bok wist niet hoe hij kijken moest. Toen ik, met mijn hoofd naar voren, weer op hem afkwam, ging de bok er vandoor en boer Jellema heeft hem nooit teruggezien.”

„En in die verhalen van jou heb ik een hard hoofd,” zei Sietse. „Jij vertelt altijd klinkklare onzin.”

Terwijl Gerben zijn hoofd schudde over zoveel ongeloof bij Sietse, werd de Kameleon in het botenhuis achter de smederij gestuurd. Gerben en de jongens stapten uit en liepen over een grasveldje naar het woonhuis, waar smid Klinkhamer en zijn vrouw reeds wachtten met de koffietafel. Gerben ging even mee naar binnen om aan Klinkhamer te

vragen of deze de volgende dag de maaimachine kon repareren.

„Dat zal wel gaan,” zei Klinkhamer. „Als je maar niet morgenvroeg om zes uur al aan mijn bel hangt.”

„Maar Klinkhamer,” zei Gerben, „zulke dingen doe ik nooit!”

„Zeg, Gerben,” vroeg moeder Klinkhamer lachend, „jij lust toch ook wel een kopje koffie?”

„Dat is te zeggen ..zei Gerben. „U moet weten, dat als ik koffie drink, ik niet kan slapen.”

„Wat is dat nu weer voor onzin?” vroeg Klinkhamer. „Ben jij nu zo’n flinke kerel?”

„Toch is het zo,” zei Gerben. „Als ik koffie drink kan ik niet slapen!”

„Hij heeft gelijk!” riep Sietse. „Wanneer je koffie drinkt kun je niet slapen, want als je slaapt kun je geen koffie drinken!”

„Je kunt beide dingen niet gelijktijdig doen,” verduidelijkte Gerben. „Maar toch is er in de stad een man overleden door de koffie.”

„Dan had hij zeker een emmer vol achter elkaar gedronken?” vroeg Hielke.

„Of had hij de koffie kokend heet gedronken?” vroeg Sietse.

„Wel nee,” zei Gerben. „Die man ging dood door de koffie omdat hij een volle baal op zijn hoofd kreeg!”

„Jij weet het weer goed te versieren, Gerben,” zei Klinkhamer lachend.

Gerben kneept zijn ene oog dicht en dronk met smaak de koffie die moeder Klinkhamer hem gaf.

„Hè,” zei Gerben, „dat is lekker! Ik kan me best begrijpen hoe Gurbe vroeger steeds van die gekke ongelukken had bij het koffie drinken.”

„Wie was Gurbe?” vroegen de jongens.

„Hij was vroeger de knecht van boer Brandsma en hij kon zo geweldig koffie drinken, dat hij zelfs de bodems uit de kopjes dronk! En nu moest ik maar gaan, hè, want het wordt hoe langer hoe gekker en dat allemaal door de koffie! Tot ziens allemaal en nog wel bedankt!”

Luid fluitend verliet Gerben de familie Klinkhamer en liep naar het dorp. Daar kwam hij veldwachter Zwart tegen.

„Zo, Gerben,” zei Zwart. „Jij bent wel opgewekt. Je fluit het hoogste lied.”

„Wel ja,” zei Gerben. „Waarom ook niet? Straks krijg ik een huilbui!”

„Een huilbui?” vroeg Zwart verwonderd. „Wat is dat nu weer voor onzin?”

„Onzin?” riep Gerben. „Dat zult u direct wel merken!” En hij wees naar boven, waar een donkere regenlucht dreigend

naderbij kwam.

„Voor die huilbui kunt u gerust een paraplu gaan halen. Ik zal zorgen dat ik voor die tijd thuis ben.”

En met grote stappen liep Gerben het Raadhuisplein over en verdween in de zijstraat waar hij woonde.

Gerben was een echte grappenmaker en vond het fijn om de mensen flink voor de mal te houden, maar o wee als hij als ertussen genomen werd, dan wist hij vaak niet hoe hij kijken moest. Gerben deed doorgaans geweldig stoer, maar in werkelijkheid was hij lang geen held. Dat bleek weer eens duidelijk toen hij de volgende morgen de smederij binnenkwam.

„Morgen, Klinkhamer,” zei Gerben. „Ik weet niet wat er vandaag met mij aan de hand is, maar er klopt iets niet. De mensen zijn allemaal zo buitengewoon vriendelijk tegen mij, dat ik het meer dan verdacht vind. Is er iets bijzonders aan mij te zien?”

Klinkhamer keek hem eens aan en zei: „Hm. Rooskleurig zie je er niet uit. Ik vind dat je enigszins blauw bent.”

„Blauw?” riep Gerben. „Hoe kan dat? Ik voel mij helemaal niet ziek!”

„Toch ben je blauw rond je ogen,” zei Sietse.

„Laat je tong eens zien,” zei Hielke.

„Geef mij liever een spiegel,” zei Gerben.

Hielke haalde het scheerspiegeltje van vader en Gerben ging zijn gezicht bekijken.

„Tja, het is wel vreemd,” zei hij. „Wat zou dat kunnen betekenen?”

„Misschien werkt je spijsvertering niet goed,” zei Klinkhamer.

„Ga maar gauw naar de dokter, die geeft je een pilletje en dat zal je veel narigheid besparen.”

„Ik neem nooit pilletjes of van die rommel,” zei Gerben stroef, „laat de dokter zelf dat vergif maar slikken. Waar ik zo plotseling ziek van word, is mij een raadsel!”

„Wat heb je gegeten?” vroeg Sietse.

„Gewoon! Niets bijzonders! Of wacht, gisteravond hadden wij gerookte makreel. Zou het daarvan komen?”

„Dat zou best kunnen,” zei Klinkhamer. „Misschien was de makreel niet meer zo vers.”

„Daar heb ik niet op gelet,” zei Gerben. „Het smaakte anders goed!”

„Toch zie je er raar uit,” vond Hielke.

Veldwachter Zwart kwam ook in de smederij. Hij keek verwonderd naar Gerben en vroeg:

„Wat is er met jou? Ben je ziek?”

„Ik weet het niet,” zuchtte Gerben. „Een half uur geleden was

ik nog kiplekker en nu ben ik lang niet zoals ik wezen moet.”

„Ga naar de dokter,” zei Zwart.

„Dat heb ik hem ook al aangeraden,” zei Klinkhamer, „maar mijnheer is eigenwijs. Hij gaat liever een paar weken in bed!”

Sjoerd, de postbode, kwam binnen met een pakje,

„Alstublieft, Klinkhamer,” zei hij. „Wilt u hier even tekenen?”

Terwijl Klinkhamer zijn handtekening op een lijst zette die Sjoerd hem gaf, keek onze postbode naar Gerben en vroeg:

„Moet jij naar bed? Je ziet er tenminste uit als een spook bij maanlicht. Ben je ziek? Of ben je bezig het te worden?”

„Ik weet het niet,” zei Gerben, „ik denk, dat ik toch maar even naar de dokter ga.”

„Dan maak ik dat ik wegkom!” riep Sjoerd. „Het kan wel besmettelijk zijn! Goedemorgen!”

Sjoerd verliet de smederij en Gerben wiste zich het angstzweet van het voorhoofd.

„Toe, Gerben, naar de dokter,” zei Sietse. „Je hebt vast hoge koorts. Zal ik met je meegaan?”

„Als je nog langer wacht,” zei Zwart, „is het spreekuur voorbij en gaat de dokter op ziekenbezoek.”

„Vooruit dan maar,” zei Gerben en hij ging met zichtbare tegenzin naar de deur. Daar keerde hij zich om en zei kwaad

tegen Hielke en Sietse, die hem volgden:

„Hoepel op! Ik heb jullie gezelschap niet nodig! Ik ben geen jonge juffrouw!”

De jongens bleven wachten tot Gerben bij het huis van de dokter, die naast Klinkhamer woonde, was aangekomen. Bij de ingang van de voortuin bleef Gerben echter aarzelen.

„Hij durft niet! Hij durft niet!” riepen Hielke en Sietse.

Gerben keek kwaad om, liep dan driftig de tuin in om achter de deur van de wachtkamer te verdwijnen.

De jongens gingen terug in de smederij en vertelden dat de patiënt bij de dokter was.

„Ik ben erg benieuwd wat hem mankeert,” zei Zwart.

„Tja,” zei Klinkhamer, „een mens kan gauw wat krijgen.”

Dat een mens ook gauw genezen kan zijn, bewees Gerben door vijf minuten later al weer terug te komen. De blauwe kringen rond zijn ogen waren verdwenen en hij zag er Weer fris en opgewekt uit.

„Is me dat wat?” riep Klinkhamer verbaasd. „Zo is hij ziek en zo is hij weer kerngezond. Hoe heb je dat geleverd, Gerben?”

„Och ja...” zei Gerben lachend, „onze dokter is geweldig! Hij zag direct zodra ik binnenkwam wat mij mankeerde. Ik hoefde mijn tong niet eens uit te steken, hij keek niet onder

mijn oogleden en luisterde zelfs niet eens naar mijn hart. Hij zei meteen: „Dat is het!’ En... dat was het!”

„Maar wat was het dan?” vroegen allen nieuwsgierig.

„Tja,” zei Gerben, „daar vragen jullie mij nogal wat. Dokter gebruikte zo’n vreemd woord. Het zal wel Latijn geweest zijn, maar het klonk ongeveer als: Keodgoord.”

„Keodgoord?” vroeg Zwart. „Dat moet wel een heel bijzondere ziekte zijn, en hoe heeft de dokter je genezen?”

„Wel,” zei Gerben, „ik moest languit op de tafel gaan liggen en ik zag dat de dokter een wit blokje uit een doosje nam.

Daarna zag ik niets meer, want ik kreeg een doek over mijn gezicht. Ik rook een heerlijke viooltjeslucht en toen was het gebeurd!”

„Werd je bewusteloos?” vroeg Hielke verbaasd.

„Wel nee,” zei Gerben. „Toen was ik genezen en kon ik weer gaan!”

„Zo iets kan alleen jou gebeuren,” zei Zwart. „Jij bent altijd al een bijzondere patiënt geweest!”

„Dat is zo,” zei Gerben lachend, „een ander was er misschien doodziek van geworden, maar ikke niet! Ik ben zo sterk als een dieselmotor! Hoi!”

En lachend ging Gerben de smederij uit op weg naar zijn baas, boer Jellema.

Zwart, Klinkhamer en de jongens keken hem verbaasd na. Zij begrepen er niets van. Hoe kon die zieke Gerben plotseling weer springlevend en vrolijk zijn? Misschien was niemand ooit achter het raadsel gekomen, als Sietse niet het woord Keodgoord met krijt op de werkbank had geschreven. Hij tuurde erop en ontdekte dan dat het helemaal geen Latijns woord was, want toen hij het van achter naar voren las, stond er gewoon: Droogdoek.

„De ziekte van Gerben heette droogdoek!” riep Sietse. Allemaal kwamen zij het vreemde woord bekijken en toen was het raadsel opgelost Gerben had zich na het wassen afgedroogd met een nieuwe blauwe handdoek. Die doek had zijn sporen op het gezicht van Gerben achtergelaten. Dat was alles.

„Dat witte blokje van de dokter was dus een stuk viooltjeszeep!” riep Hielke lachend. „Gerben rook er nog lekker van!”

„Hij is de snuggerste niet,” zei Zwart, „want in plaats van zich te herinneren dat hij zich na het wassen met een blauwe doek had afgedroogd, liet die slimmerd zich nog een keer extra door de dokter wassen. Voor zo iets moet je wel Gerben heten!”

Hoofdschuddend verliet Zwart de smederij.

„Wat zou Gerben gedaan hebben als de dokter niet thuis was geweest?“ vroeg Hielke.

„Dan was hij vast en zeker naar huis gegaan en in bed gekropen,” zei Sietse. „Het angstzweet stond hem al een vingerdik op zijn voorhoofd.”

„Die Gerben,” zei Klinkhamer. „Hij heeft altijd zoveel praatjes, maar hij heeft een heel klein hartje.”

„Maar je kunt wel om hem lachen,” zei Hielke en dat deden ze.

HOOFDSTUK II

De jongens helpen de kampeerders

De bus, die de verbinding onderhield tussen de dorpen en de stad, stopte voor de smederij en een jongen met een koffer bij zich sprong eruit en holde de werkplaats binnen.

„Hoera!” riep hij. „Leve de vakantie!”

Hij gaf Klinkhamer een hand en zei:

„Dag mijnheer Klinkhamer. Ik ben blij dat ik hier weer ben!”

„Goed zo, Cor,” lachte Klinkhamer. „Jij houdt de weg naar ons dorp goed warm. Dat is heel goed!”

„Had je niet een bus eerder kunnen komen?” vroeg Hielke.

„Nog eerder?” riep Cor verbaasd. „Het is pas negen uur.

Tante is nauwelijks opgestaan!”

„Als je een half uur vroeger was geweest,” zei Hielke, „dan had je de wonderbaarlijke genezing van Gerben Zonderland kunnen meemaken!”

„Wat?” vroeg Cor. „Was Gerben ziek?”

Hielke en Sietse vertelden wat er gebeurd was en Cor vond het prachtig.

„Zo iets beleef je alleen met Gerben,” vond hij. „Kom, ik ga mij gauw verkleden. Ik ben zo terug.”

Cor ging naar zijn oom en tante, die aan de andere kant van Klinkhamer woonden. De oom, mijnheer Bleeker, was klerk op het kantoor van de notaris. Mevrouw Bleeker, die erg op haar neefje Cor gesteld was, zag hem het liefst op zijn zondags gekleed, maar Cor droeg liever een overall, dat was heel wat beter in de vakantie. Aldus gekleed kwam hij tien minuten later terug in de smederij, waar intussen nog een jongen was aangekomen. Hij heette Louw Vrolijk en woonde bij de boterfabriek, waar zijn vader als kaasmaker werkte. Hij en Cor begroetten elkaar ook als oude vrienden en daarna ging het hele stel naar het boothuis om met de Kameleon uit varen te gaan.

Cor en Louw gingen, als voorheen, voor in de boot zitten en de gebroeders Klinkhamer samen op de achterbank. Zo voeren zij weldra onder de ophaalbrug door en vervolgens het meer op.

„Wij gaan kijken of Kees ook mee wil!” riep Sietse en hij stuurde de boot naar links in de richting van de Woudaap. Kees, die hen zag aankomen, stond reeds aan de walkant te wachten.

„Spring er maar in, Kees,” zei Sietse en hij stuurde de boot langs de wal. Hoewel de Kameleon niet stillag sprong Kees aan boord en viel. Hadden Louw en Cor hem niet tijdig

gegrepen, dan was Kees aan de andere kant weer even snel overboord geduikeld.

„Waarom stop je ook niet?” zei Kees tegen Sietse.

„De remmen doen het niet,” zei Sietse.

Aan een boot zitten natuurlijk geen remmen en daarom wees Kees veelbetekenend op zijn voorhoofd.

„Maar ik zal in het vervolg beter stoppen, Kees,” beloofde Sietse.

Intussen voer de Kameleon verder en passeerde de boot van de sportvisser, tegen wie Gerben de vorige avond zulke vreemde grapjes had gemaakt. De visser zat op de wal een krant te lezen. Hielke keek naar de naam van zijn motorboot, die Zeemeeuw bleek te luiden.

„Wat draagt die man een gek hoedje,” merkte Cor op.

„Weet jij wel wie die man is?” vroeg Kees met enige verontwaardiging. „Die mijnheer is vast miljonair!”

„Hoe weet jij dat?” vroeg Louw. „Heb jij zijn centjes geteld?”

„Dat vertelde Gerben,” zei Kees, „en Gerben weet het, want hij praat veel met die mijnheer.”

„Het kon best eens waar zijn,” zei Hielke.

„En het kan ook niet waar zijn,” zei Sietse terwijl hij aan het stuurwiel draaide en de boot liet zwenken.

„Waar gaan wij nu heen?” vroeg Louw.

„Naar het eiland,” zei Sietse. „Daar kamperen immers die stadsjongens, die wij gisteravond hebben geholpen om de vlaggenmast te strijken? Daar konden zij hun dekens over te drogen hangen, maar die sufferds hebben vergeten de mast weer omhoog te zetten.”

De Kameleon stak nu recht het meer over.

„Ik zie hun tent,” riep Louw, „maar er is niemand bij!”

„Kijk, over de mast hangen weer dekens,” riep Kees, „die zijn zeker weer nat geregend!”

„Natuurlijk,” zei Sietse. „Wat kun je ook anders verwachten van een lekke tent?”

De Kameleon legde weldra bij het eiland aan en vanachter de tent kwam nu een jongen te voorschijn.

„Hallo!” zei hij en kreeg een zware hoestbui.

Onze vrienden gingen aan wal en Sietse zei tegen de nog hoestende jongen:

„Jij lijkt wel een beetje verkouden,”

„Was het maar een beetje,” zei de jongen. „Ik hoest verschrikkelijk! De anderen zijn naar het dorp om drop te halen, want allemaal zijn wij verkouden.”

„Jullie hebben toch niet onder natte dekens geslapen?” vroeg Hielke verbaasd. „Die hebben jullie toch eerst gedroogd?”

„Ja, maar vannacht heeft het weer geregend,” zei de jongen,

„en toen werden wij weer nat.”

„Jullie worden nog ziek op die manier,” zei Cor, „die tent deugt niet.”

„Hij is waardeloos,” zei de jongen. „Ze hebben ons ermee bedrogen. De eerste dag was het zeil dicht, de volgende dag begon het een beetje te lekken en dat wordt nu steeds erger.”

„Dat komt,” zei Sietse, „omdat de fabrikant van goedkoop doek er veel pap in doet. Door de regen spoelt die pap eruit weg en wordt het doek net een vergiet. Het zal niet lang meer duren, dan kun je door het dak de sterren zien.”

„Wat moeten wij daar tegen doen?” vroeg de jongen.

„Beter doek kopen,” zei Kees.

„Ik weet wat,” zei Hielke. „We moesten een stuk plastic over de tent spannen. Vader heeft in de smederij nog een paar kisten staan met machineonderdelen en die kisten zijn van binnen bekleed met plastic.”

„Ja! Dat halen wij eruit,” zei Sietse, „dat is de oplossing. Kom jongens, wij gaan vragen of we dat plastic mogen hebben.”

De Kameleon voer terug naar het erf van Klinkhamer en het hele stel ging de smederij binnen.

„Wat komen jullie doen?” vroeg Klinkhamer verwonderd omdat de jongens zo gauw weer terugkwamen.

„Wij willen graag de machinekisten voor u uitpakken, vader,”

zei Hielke, „want er zitten vellen plastic in die wij aan kampeerders willen geven, omdat hun tent lek is.”

„Dat is goed,” zei Klinkhamer. „Ga je gang maar.”

Met hamer en breekijzer werd het deksel van de eerste kist gelicht en zoals de jongens gehoopt hadden, bleken de wanden geheel met plastic te zijn bekleed. Eerst moesten nu de machinedelen uit de kist getild worden. Toen alles eruit was, wilde Louw het plastic lostrekken.

„Niet doen!” riep Sietse. „Het zit vast met metalen nietjes! Die moeten er eerst uit, anders trek je er scheuren in!”

Met hun zakmes gingen de jongens nu ijverig de nietjes lospeuteren. Het was een heel geduldwerkje, want als je het niet voorzichtig deed, maakte je gaten in het plastic. Tenslotte werd hun geduld beloond, want er kwam een groot vel los dat ruim voldoende was om er de kampeertent mee te bedekken. Het plastic werd netjes opgerold en naar de Kameleon gebracht, die weer snel naar het eiland voer. Onze vrienden haalden een roeiboot in met de kampeerders erin die naar het dorp waren geweest om inkopen te doen.

De Kameleon kwam naast hen varen en Kees riep:

„Ha! Ik ruik drop!”

„Hoe bestaat het!” riepen de stadsjongens verbaasd.

„Ik heb een heel scherpe neus,” zei Kees. „Ik rook het al op

een afstand van dertig meter.”

„Hij zwamt maar wat,” zei Sietse. „Jullie vriend heeft verteld dat jullie drop gingen kopen!”

Beide boten hadden nu het eiland bereikt en alle jongens gingen aan wal. De jongen die op de tent had gepast, kwam hen weer hoestend tegemoet. Hij was blij dat hij drop kreeg, maar nog veel meer toen hij zag wat een groot stuk plastic de jongens hadden meegebracht, want een droge tent was toch wel het belangrijkste van alles!

Met vereende krachten werd het vel plastic over de tent getrokken. Sietse legde in de vier punten van het plastic knopen, zoals je dat je doet in een zakdoek. Achter die knopen werden touwtjes gebonden, die vervolgens aan paaltjes werden vastgemaakt. Zo kon liet plastic niet meer van zijn plaats waaien en was het wel bijna zeker dat de tent in het vervolg niet meer zou doorlekken.

De jongen, die zo erg verkouden was, zei verheugd:

„Zo kunnen wij het wel een tijdje volhouden. Hatsjie! Hatsjie! Uche! Hatsjie!”

„Als jij het op die manier volhoudt,” zei Sietse, „is het anders niet best met jou. Je blaft raar.”

De jongen lachte wijjes, maar begon tegelijkertijd nog meer te hoesten. Hoewel hij voor zijn verkoudheid het drop dubbel

en dwars nodig had, wilde hij er zijn nieuwe vrienden beslist van trakteren.

„Nou, vooruit, eentje dan maar,” zei Hielke, Cor, Louw en Sietse namen ook slechts één dropje en toen kon Kees moeilijk anders en moest hij zich ook tevreden stellen met maar één dropje, hoewel hij er wel veertig had gelust. Op de terugweg mopperde hij:

„Ik noem het wel een koopje, zo’n groot stuk plastic voor slechts vijf kleine dropjes.”

„Jij had zeker weer alles willen hebben,” zei Hielke, „maar die jongen heeft het heel wat harder nodig dan wij.”

„Hm,” zei Kees. „Een flinke laag hooi in de tent helpt meer dan tien kilo drop. Mijn moeder zegt altijd, verkoudheid moet je er met warmte uitbroeien.”

„Dan gaan wij er vanmiddag ook hooi heen brengen,” zei Sietse, „want die arme jongen heeft het erg te pakken. Hij hoest heel raar.”

Dat vonden de vrienden allemaal een goed plan en zo voeren de jongens ’s middags direct na het eten naar de boerderij van Jellema. De boer kwam zelf naar de deur toen Sietse met luide stem „Volluk!” riep, „En, wat is er jongens?” vroeg Jellema. „Mijnheer Jellema,” zei Hielke, „zou u alstublieft wat hooi willen geven voor een kampeertent? Het is voor jongens

uit de stad, die snipverkouden zijn geworden.”

„En dus willen jullie hen er lekker warm instoppen?” begreep Jellema. „Goed. Ik zal Gerben roepen, hij kan jullie best even helpen.”

Jellema ging naar binnen en weldra kwam Gerben te voorschijn.

„Moeten jullie mij weer plagen?” vroeg hij nors. „Ik zat juist zo lekker te rusten en dat had ik nog minstens een uur willen volhouden!”

„Maar dat is niet gezond,” zei Cor lachend, „daar word je dik van!” „Hoe dikker hoe beter,” zei Gerben, „en, waarvoor komen jullie hooi halen?”

„Het is voor een kampeertent waarin vier jongens moeten slapen,” zei Hielke.

„Hm,” zei Gerben, „kom dan maar mee naar de schuur.” In de schuur lag het hooi tot het dak toe opgestapeld.

„Hoe willen jullie het meenemen?” vroeg Gerben. „Hebben jullie geen zakken?”

„Vader heeft alleen maar kolenzakken,” zei Sietse, „maar wij kunnen allemaal wel een arm vol meenemen naar de boot.”

„Ik bedank jullie feestelijk,” zei Gerben, „dan ligt het erf straks bezaaid met hooi en kan ik alles weer gaan opharken. Ik zal jullie een paar zakken lenen, maar die moeten jullie wel

terugbrengen.”

Dat beloofden de jongens en Gerben beklom een hoge ladder tot hij boven op het hooi was, waar hij enige zakken stijf vol propte. Toen hij hiermee klaar was riep hij: „Onderuit!” en wierp de zakken naar beneden, vlak voor de voeten van de jongens. Vervolgens sloeg hij zijn benen om de ladder en liet zich vliegensvlug naar beneden glijden.

„Dat gaat goed,” zei Louw vol bewondering.

„Behalve als je het te vlug doet,” zei Gerben, „dan vliegt je broek in brand. Is er zo hooi genoeg?”

„Het is geweldig, Gerben,” zei Hielke. „Wel bedankt.”

„Zullen wij dan maar gaan?” vroeg Kees en hij probeerde een van de zakken weg te sjouwen.

„Jij hoeft je heus niet zo te haasten, Kees,” zei Cor, „want je krijgt toch maar hoogstens één dropje.”

„Zo, Kees, lust jij zo graag drop?” vroeg Gerben. „Het schijnt goed te zijn tegen de verkoudheid, maar je krijgt er wel zwarte tanden van. Vroeger was hier op het dorp een veldwachter die door iedereen „dropje” werd genoemd. Die man had de gewoonte ’s avonds om klokslag tien uur rond het Raadhuisplein te wandelen. Hij liep dan eerst langs de kerk, dan langs de sigarenwinkel, daarna langs de vaart en langs het gemeentehuis terug. Dat deed hij iedere avond. Hij sloeg

geen dag over en dan zeiden de mensen: Kijkt Daar gaat „dropje" weer!"

„Noemden de mensen hem zo, omdat hij steeds een vierkantje liep?" vroeg Cor.

„Wel nee," zei Gerben.

„Omdat hij op een dropje liep te zuigen?" raadde Kees,

„Wel nee," zei Gerben nog eens.

„Omdat hij zulke zwarte tanden had?" vroeg Sietse.

Gerben schudde weer zijn hoofd en zei:

„Wat een onzin!"

„Ik geef het op," zei Hielke.

„Vertel het maar, Gerben," zei Louw.

„Het is heel eenvoudig," zei Gerben. „Men noemde hem dropje omdat zijn vader ook zo heette. Dropje met een hoofdletter was zijn werkelijke naam!"

De jongens lachten. Gerben had weer één van zijn wonderlijke verhalen uit zijn duim gezogen.

„En, lachebekken," zei Gerben, „denk erom dat jullie die zakken hier weer netjes terugbrengen, anders zit het goed scheef!"

„Het komt in orde, mijnheer Dropje!" zei Sietse.

De zakken met hooi werden naar de Kameleon gedragen en dan werd er weer koers gezet naar het eiland.

De stadsjongens, die hen zagen naderen, waren heel blij toen de zakken hooi op de wal werden geworpen en Kees riep: „Dat is voor jullie om erin te slapen! Daarmee kunnen jullie de kou eruit broeien!”

„Prachtig,” riepen de kampeerdere. „Het zal Hein goeddoen, want hij heeft het zwaar te pakken!”

Het hooi werd naar de tent gebracht, waar Hein, gewikkeld in veel dekens, zat te bibberen.

„Wat is er met jou?” vroeg Sietse. „Heb je het met zoveel dekens nog koud? Dan ben je knetterziek en moet je direct naar huis!”

„Naar huis?” riep Hein verschrikt. „Ikke niet! Het gaat wel over! Haaa! Hebben jullie hooi? Daar kan ik lekker in slapen, dan ben ik vanavond weer beter.”

„Maar je ziet er slecht uit!” riep Cor ongerust.

„Dat komt alleen maar door de kou,” zei Hein. Hij wachtte tot het hooi in de tent was gespreid en ging er daarna languit in liggen. Hij trok de dekens over zich heen en zei:

„Laat mij nu maar met rust, dan ben ik morgen weer beter.”

„Ik help het je hopen,” zei Sietse, „maar als jij morgen niet beter bent, zal ik de dokter laten komen.”

„Wel nee!” zei Hein en hij draaide zich om en probeerde te slapen. De jongens lieten hem verder met rust, maar of Hein

spoedig beter zou zijn bleef voor hen heel erg de vraag.

HOOFDSTUK III

Hein heeft reuze pech

De stadsjongens bedankten onze vrienden nogmaals voor alle hulp en weldra voer de Kameleon weer naar huis.

„Wij moeten de zakken nog terugbrengen,” zei Hielke.

„Dat komt straks wel,” zei Sietse. „Wij varen eerst nog even het hele meer rond.”

De Kameleon koerste nu naar de overkant, vanwaar een groot statig zeilschip de jongens tegemoet kwam. Dat schip was een prachtige boeier.

„Dat vind ik nu een van de allermooiste zeilschepen,” zei Cor enthousiast.

„Maar daarom is het ook een van de duurste,” zei Hielke.

Sietse stuurde de Kameleon zo dicht langs de boeier, dat het grote uitstaande zeil bijna tot boven hun hoofden reikte. Met ontzag keken onze vrienden omhoog naar het grote zeil, dat aan de elf meter hoge mast was gehesen met in het topje de Friese vlag. Ook zagen de jongens vol bewondering naar het fraaie houtsnijwerk rond de kajuit en langs de kuiprand. Op de helmstok van het roer lag een prachtige beeldhouwde leeuw, die geheel verguld was.

„Wat een schip, hè?” zei Louw toen de boten elkaar gepasseerd waren. „Zo zie je er maar weinig!”

„Die mijnheer daar vindt het blijkbaar ook prachtig,” zei Cor, „hij maakt er tenminste foto’s van.”

Vanaf een motorboot met een kajuit erop, werd door een mijnheer een aantal foto’s van de boeier genomen.

„Kijk,” riep Kees, „dat is onze miljonair!”

„Ja, dat klopt. De boot heet Zeemeeuw,” zei Sietse. „Ik ga hem vragen of hij ook een foto van onze Kameleon wil nemen.”

Daarop voer Sietse naar de Zeemeeuw en vroeg beleefd:

„Mijnheer? Wilt u ook een foto van onze boot maken?”

„Het spijt mij erg, jongens, maar mijn film is net op. Ik kan dus geen foto’s meer maken. Ik moet eerst een nieuwe film kopen. Vinden jullie die oude boot dan zo geweldig dat er nodig een foto van gemaakt moet worden?”

„Onze boot vaart beter dan die van u!” lachte Sietse. „Ik weet zeker dat wij eerder bij de Woudaap zijn dan u.”

„Wou jij soms een wedstrijd houden?” vroeg de mijnheer spottend. „Goed, dat kan! Ik wil juist terug in die richting. Begin jij maar vast te varen, ik haal jullie wel in!”

„Goed!” zei Sietse en hij gaf meteen gas. De Kameleon voer snel weg en de Zeemeeuw begon ook meteen snel te varen.

Sietse gaf meer gas en de schipper van de Zeemeeuw moest zijn motor steeds sneller en sneller laten draaien om de Kameleon bij te houden. Dat zo'n oude lompe ijzeren bak van die kwajongens zo snel kon varen, vond deze bijna onbegrijpelijk. Of haperde er soms iets aan zijn eigen motor? Zo'n sierlijk gebouwde motorboot als de Zeemeeuw moest toch veel en veel sneller kunnen varen dan die oude zware wastobbe? Daarom schakelde hij de grootste versnelling in en gaf vol gas. Tot zijn voldoening haalde zijn boot de Kameleon nu zichtbaar in.

„Pas op, Sietse,” waarschuwde Hielke. „Wij moeten wat sneller.”

Sietse gaf weer meer gas en de Kameleon liet de Zeemeeuw weer ruimschoots achter zich. De eigenaar ervan keek raar op zijn neus, want wat hij ook probeerde, de boot van die kwajongens was niet in te halen!

En zo kwam de Kameleon met ruime voorsprong als eerste bij de Woudaap aan.

„Gefeliciteerd!” riep hun tegenstander. „Jullie boot vaart fantastisch. Ik zal er bij gelegenheid toch eens een foto van nemen, dat beloof ik jullie!”

„Fijn, mijnheer!” riep Sietse glunderend, „Al zijn wij dan geen miljonairs, onze boot is niet te betalen!”

Terwijl de Zeemeeuw weer zijn plaatsje aan de wal opzocht, voeren de jongens naar de boerderij van Jellema om Gerben de lege zakken terug te brengen.

De jongens vertelden hem in geuren en kleuren hoe zij de wedstrijd van de miljonair hadden gewonnen.

„De miljonair?” vroeg Gerben verbaasd.

„Ja,” zei Kees. „Jij hebt vanmorgen toch verteld, dat die mijnheer een miljonair is?”

„O ja. Bedoel je die?” riep Gerben. „Ha, ha, dat is een mooie grap. De oude Kameleon vaart sneller dan de boot van een miljonair. Het is bijna niet te geloven. Of is het niet waar?”

„Natuurlijk is het waar!” riepen de jongens verontwaardigd

„Wel,” zei Gerben, „als jullie dan nu al sneller zijn dan een miljonair, zullen jullie het nog ver kunnen brengen.”

„Dat zullen wij hopen,” zei Hielke en daarna voeren de jongens naar huis.

Toen Gerben de volgende morgen in de smederij kwam, zei Sietse:

„Jij was gisteravond in de Zeemeeuw.”

„Ikke in de Zeemeeuw?” riep Gerben verbaasd. „Ik weet niet eens waar die herberg staat.”

„Zo heet de motorboot toch van de miljonair?” zei Hielke.

„Wij voeren er gisteravond langs en zagen jou bij die

mijnheer in de kajuit zitten.”

„En jullie hadden veel plezier,” zei Sietse. „Wij hoorden jullie luid lachen.”

„Dat klopt,” zei Gerben, „die mijnheer is alleen aan boord en ik had niets te doen en daarom heb ik hem een uurtje gezelschap gehouden.”

„Jij hebt toch maar deftige vrienden, Gerben,” zei Klinkhamer.

„Och,” zei Gerben, „hij is ook maar een gewoon mens, net als wij allemaal.”

„En,” vroeg Hielke nieuwsgierig, „heeft hij je goed getrakteerd? Zo’n rijke mijnheer kan dat wel doen.”

„Nee, jongetje,” zei Gerben. „Onthoud dit van mij: hoe rijker de mensen zijn, hoe minder zij willen geven.”

„Heb je dan helemaal niets gehad?” vroeg Sietse.

„Nou ja,” zei Gerben, „die mijnheer zette een schaal met hagelslag op de tafel en zei: „Mijnheer Gerben, neemt u maar een korreltje. Doe niet zo bescheiden, kerel! Neem er nog maar eentje, als je lust.” Nou, toen ik vier korreltjes op had ben ik naar huis gegaan.”

Klinkhamer schudde zijn hoofd en Hielke en Sietse moesten er weer hartelijk om lachen.

„Ik zie het al,” zei Gerben. „Jullie willen mij weer niet

geloven. Ik vertel nooit meer wat!”

Net alsof hij kwaad was, liep hij de smederij uit om dan vrolijk fluitend naar de polderdijk te fietsen.

Cor en Louw kwamen wat later ook in de smederij en daarop gingen de jongens natuurlijk weer naar het botenhuis. De Kameleon werd naar buiten geduwd en weldra voeren de vrienden weer het meer op.

Hielke en Sietse vertelden het malle verhaal van Gerben, hoe hij op bezoek was geweest bij de miljonair en hoe hij daar getraakteerd werd.

Cor en Louw vonden het weer echt een mooi verhaal.

„Maar,” zei Cor, „ik snap niet hoe die Gerben steeds zo kan fantaseren, want hij is natuurlijk helemaal niet bij die mijnheer geweest.”

„Hij is er wel geweest,” zei Sietse, „want we hebben het zelf gezien.”

„Dan zou het deze keer voor het eerst zijn dat een verhaal van Gerben waar is,” zei Louw. „Dat van die korreltjes hagelslag is natuurlijk weer onzin!”

Zij voeren eerst naar de Woudaap om Kees af te halen.

Onderweg kwamen ze weer de mooie boeier tegen die ook in de richting van de Woudaap zeilde.

„Kijk,” riep Sietse, „de miljonair staat boven op de kajuit van

de Zeemeeuw om weer foto's te nemen. Ik ga vragen of hij ons nu ook wil fotograferen.”

Sietse beduidde Kees, die al bij de molen stond te wachten, dat hij naar de boot van de miljonair moest gaan, want daarheen voer ook de Kameleon. Sietse gaf extra gas, maar toch voer de boot nog te langzaam, want toen de jongens de Zeemeeuw bereikten, had de eigenaar juist weer zijn laatste plaatje gebruikt om er de boeier op vast te leggen.

„Sorry jongens,” zei hij. „Waren jullie even eerder geweest dan had ik een plaatje voor jullie boot bewaard. Maar tja, die boeier heeft nu eenmaal mijn volle belangstelling.”

„Waarom koopt u er dan ook niet een?” vroeg Louw.

„Daar zeg je me wat, jongeman,” zei de mijnheer. „Weten jullie wel hoe oud deze boeier is? Dit fraaie schip is al zesentachtig jaar oud en toch ziet alles er nog piekfijn uit. Dat komt omdat het schip zo oerdegelijk gebouwd is van stevig eikenhout. Tegenwoordig zijn er helaas bijna geen scheepsbouwers meer te vinden die zulke boten kunnen bouwen.”

Kees, die nu ook bij de Zeemeeuw was gekomen, zei:

„Ik wed dat Gaastra, de hellingbaas van het dorp, wel zo'n boot kan bouwen, want de houten tandwielen in onze molen kan hij ook maken. Mijn vader zegt, dat Gaastra een heel

beste vakman is.”

„Dat is-ie zeker,” zei Sietse. „Gaastra kan best een boeier zo maken als u het maar hebben wilt, mijnheer!”

„Wel, jongens, misschien ga ik nog eens met die Gaastra van jullie praten. Het is lang geen gek idee.”

Omdat daarmee het gesprek was afgelopen, voeren de jongens verder het meer op.

„Zullen wij eens op het eiland gaan kijken of de tent nu droog is gebleven?” stelde Kees voor. „Het heeft vannacht nogal flink geregend.”

Dat vonden de jongens allemaal best en de Kameleon werd weer naar het midden van het meer gestuurd. Zij hadden nu de wind mee en zo was het eiland weer spoedig bereikt. De stadsjongens verwelkomden hen en toen Louw vroeg of de tent nog gelekt had, riepen zij enthousiast:

„Hij is potdicht en wij hebben vannacht heerlijk in het hooi geslapen!”

„Waar is Hein?” vroeg Cor.

„Die ligt nog onder de wol,” was het antwoord.

Sietse liep naar de tent en keek naar binnen.

Daar lag Hein met rode bloesjes op zijn wangen in zichzelf te praten.

„Hallo Hein! Hoe is het?” vroeg Sietse.

Maar Hein droomde en zei:

„Twee witte broden en een fles limonade! Een grote fles! Een hele grote!”

„Wat zegt hij?” vroeg Cor die nu ook in de tent keek.

„Hij heeft koorts,” zei Sietse. „Wil je limonade, Hein?”

„Laat me los,” riep Hein, „laat me los, lelijke bakker! Ik wil niet in de oven!”

„Hij droomt,” zei Cor.

Sietse knielde in het hooi en legde zijn hand op het voorhoofd van Hein.

„Hij is gloeiend heet,” zei Sietse. „Ik ga de dokter halen.”

Door de aanraking van Sietse's hand, was Hein wakker geworden. Eerst keek hij verschrikt, maar glimlachte dan en zei: „Hallo. Ik ben nog niet helemaal beter.”

„Dat zie ik,” zei Sietse. „De dokter zal moeten komen.”

„Geen dokter!” riep Hein. „Ik wil hier blijven! De dokter stuurt mij vast naar huis!” „Maar als je echt ziek bent,” zei Cor, „is het toch veel beter dat je naar huis gaat?”

„Ik ben niet zo erg ziek,” zei Hein, „ik heb alleen maar dorst.”

De andere jongens stonden nu ook voor de tent en Louw vroeg: „Hoe is het met Hein?”

„Hij zegt dat hij alleen maar dorst heeft,” zei Cor.

„Dat zegt hij steeds,” zei een van de stadsjongens, „maar hij lust helemaal geen eten.”

„Wij wonen naast de dokter,” zei Sietse, „en ik weet zeker dat de dokter naar Hein komt kijken als wij het hem vragen. Want Hein is heel erg ziek.”

De stadsjongens vonden het een goed idee om de dokter te halen en onze vrienden voeren daarom snel met de Kameleon naar het dorp. Onderweg zei Kees:

„Die Hein is lang niet goed, want als je geen eten lust, moet je wei erg ziek zijn!”

„Hij praatte zelfs wartaal,” zei Sietse, „en zijn hoofd voelde gloeiend heet aan, hij heeft hoge koorts.”

Doordat Sietse de Kameleon met de grootste snelheid liet varen, was het erf van Klinkhamer weldra bereikt en kon de boot al spoedig aan de wal worden vastgemaakt.

Meteen gingen de jongens naar het huis van de dokter, waar Hielke aan de bel trok.

De dienstbode deed open.

„En?” vroeg zij, niet bepaald vriendelijk. „Wat moeten jullie?”

„De dokter,” zei Sietse.

„Voor een jongen die op het eiland ziek ligt,” zei Hielke. „Hij heeft hoge koorts.”

„Zeker een kampeerder?“ begreep de dienstbode. „Het is toch zeker gekkenwerk om met zulk slecht weer te gaan kamperen? En als ze dan ziek worden moet de dokter maar weer zien hoe hij ze beter krijgt. Het is me wat moois! Enfin, ik zal het hem zeggen.“

De dienstbode ging naar binnen en direct daarop kwam de dokter naar buiten.

„Zo jongens,” zei hij vriendelijk, „vertel mij eens precies wat er aan de hand is.“

„Hein is ziek, dokter,” zei Sietse. „Eerst was hij snipverkouden en nu ligt hij gloeiend heet in een tent op het eiland en droomt hardop.“

„En hij lust helemaal geen eten,” voegde Kees eraan toe, want volgens hem was dat toch wel het sterkste bewijs hoe ziek Hein wel was.

„Dat klinkt lang niet fraai,” zei de dokter en hij trok een bedenkelijk gezicht. „Ik ga er meteen heen. Ik hoop dat mijn boot wil starten, anders moeten jullie mij er maar heen varen.“

„Goed dokter,” zei Sietse. De jongens gingen terug naar de Kameleon en keken toe hoe de dokter zijn botenhuis openmaakte waarin de Albatros lag. Het was een grote motorboot met een prachtige kajuit erop.

De dokter probeerde de motor te starten. Het duurde even, maar daar sloeg de motor al aan met een paar luide knallen, gevolgd door veel rook uit de uitlaatpijp. De dokter stuurde de Albatros de vaart in en gevolgd door de Kameleon voer de dokter het meer op.

De Albatros voer weldra op volle snelheid, maar de Kameleon kon hem gemakkelijk bijhouden en spoedig was het eiland bereikt. Met de jongens op zijn hielen ging de dokter naar de tent, waar hij Hein maar heel even onderzocht. Daarna besliste hij dat Hein meteen naar het ziekenhuis moest worden overgebracht. De dokter schreef een nummer op een papiertje en gaf dat aan Hielke.

„Varen jullie ogenblikkelijk terug,” zei hij, „en telefoneer met dit nummer. Zeg dan dat ik direct een ziekenwagen bij mijn huis verwacht. Begrepen? Vlug maar!”

Hielke en Sietse sprongen in de Kameleon en voeren zo hard zij maar konden naar huis. Daar holden zij naar de telefoon die in de gang hing en draaiden het nummer dat de dokter voor hen op het papiertje had geschreven.

Hielke, die de hoorn vasthield, hoorde een juffrouw zeggen: „Met het stadsziekenhuis.”

Hielke vertelde haar gauw dat de dokter een ziekenauto bij zich thuis verwachtte voor een zwaar zieke patiënt

„Ik zal het doorgeven,” zei de juffrouw en daarmee was het gesprek afgelopen.

Hielke en Sietse keerden weer vlug met de Kameleon naar het eiland terug, maar halverwege kwamen zij de Albatros al tegen, waarin Hein zat, gewikkeld in warme dekens. Hij hilde, hoewel Cor, Louw en Kees, die bij hem in de kajuit zaten, hem zo veel mogelijk trachtten te troosten. Toen de Albatros weer in het botenhuis lag, nam de dokter Hein mee in huis.

De jongens maakten de deur van het botenhuis vast en bleven voor het huis van de dokter wachten op de komst van de ziekenauto. Na een kwartier klonk een drietonige hoorn en hield de auto voor de deur van de dokterswoning stil. Twee mannen in witte jassen trokken een brancard uit de wagen en gingen ermee in huis. Spoedig kwamen zij terug en droegen Hein in de auto. Het laatste wat onze vrienden van Hein zagen, was een erg bleek gezicht, waarin twee koortsige ogen naar hen keken. Daarna werden de portieren gesloten en de auto vertrok naar de stad.

„Als dat maar goed afloopt,” zei Sietse, „Hein keek zó hol.” „Het is vast heel erg met hem,” zei Hielke, „en het is maar gelukkig dat wij de dokter gehaald hebben.”

„Maar ik snap niet waarom de vrienden van Hein niet eerder

een dokter hebben geroepen,” zei Cor.

„Dat komt omdat het een stelletje ezels zijn,” zei Sietse, „en dat zal ik hen nog wel eens onder de neus wrijven. Serie kopen zij een slechte tent, slapen dan in de regen en weten dan niet hoe ze hun dekens moeten drogen. Als wij hun geen plastic en hooi hadden gegeven, had de ziekenauto nu propvol gelegen. Zulke grote ezels! Maar ik zal het hen vertellen!”

HOOFDSTUK IV

De kampeerders zijn vertrokken

De jongens gingen naar huis om te eten.

Aan tafel vroeg moeder Klinkhamer:

„Wat hebben jullie met de telefoon uitgevoerd, jongens? De hoorn lag niet goed op de haak en ik hoorde jullie rennen in de gang.”

„Wat?” riep Klinkhamer. „Hebben jullie ongevraagd getelefoneerd? Maar dat gaat zo maar niet! De telefoon is er voor mijn bedrijf en niet voor jullie plezier!”

„Wij deden het voor de dokter,” zei Hielke. „Er moest direct een ziekenauto uit de stad komen om een zieke jongen te halen.”

„Het was een van de jongens die in die leuke tent op het eiland kampeerden,” zei Sietse.

„Die arme jongen,” zei moeder, „als hij maar geen longontsteking gekregen heeft, want dat is gevaarlijk.”

„Wie gaat er nu ook kamperen in een tent die niet waterdicht is?” vroeg Sietse. „Het hele stel was snipverkouden. Die ezels!”

„Ja, maar die jongens konden geen betere tent betalen,” zei

Hielke.

„Laten zij dan niet gaan kamperen,” zei Sietse. „Als Iemand in een wrakke boot gaat varen, is het zijn eigen schuld als hij verdrinkt.”

„Maar Sietse,” zei vader Klinkhamer, „als die jongens mooi weer hadden getroffen, was hun tent toch goed genoeg geweest. En het is toch te begrijpen dat die stadsjongens ook wel eens in de vrije natuur willen kamperen. Omdat jullie vroeger zo graag een boot wilden hebben, gingen jullie zelfs in een oude badkuip varen. Oordeel dus niet te gauw, Sietse, maar probeer liever die jongens wat te helpen.”

„Dat hebben wij al gedaan,” zei Sietse. „Als wij hun tent niet waterdicht hadden gemaakt en hooi hadden gebracht om in te slapen, waren zij nu beslist allemaal ziek.”

„Dan is het in orde, jongen,” zei Klinkhamer. „Toch zou er nog veel meer gedaan moeten worden, want in de steden zijn er nog veel meer kinderen die nooit eens naar buiten kunnen op vakantie en zij hebben het vaak zo bijzonder hard nodig.” De woorden van vader hadden Sietse tot nadenken gebracht en toen de jongens die middag op het grasveldje achter de smederij zaten en Cor vroeg wat zij zouden gaan doen, zei Louw:

„Wij varen naar het eiland, want Sietse wil de stadsjongens

vertellen dat zij grote ezels zijn.”

„Wel nee,” zei Sietse, „ik heb mij vergist. Die jongens hadden pech en dat is niet hun schuld!”

„Wat is er met jou?” vroeg Cor verbaasd. „Je praat nu heel anders dan vanmorgen. Toen was je zo kwaad, dat je die jongens wel levend had willen opeten en nu doe je net alsof je medelijden met hen hebt.”

„Dat heb ik ook,” zei Sietse. „Die jongens waren immers te arm om een goede tent te kopen? Als zij wel voldoende geld hadden gehad, lag Hein nu niet in het ziekenhuis. Daarom gaan wij niet naar het eiland, maar naar de miljonair, misschien wil hij wel iets doen voor de arme stadskinderen.”

„Dat is niet gek,” vond Hielke.

Cor en Louw vonden het ook een prachtplan en zij fantaseerden reeds dat er een gebouw bij het meer zou komen waarin stadskinderen konden logeren. Daarna voeren zij weer met de Kameleon het meer op, om de Zeemeeuw van de miljonair te gaan zoeken. Bij de Woudaap stond Kees, die hen al van ver had zien aankomen, op hen te wachten.

„Weten jullie al hoe het met Hein gaat?” was het eerste wat Kees vroeg.

„Dat vragen we vanavond wel aan de dokter,” zei Hielke, „maar nu gaan wij eerst naar de miljonair, om te vragen of hij

misschien een tehuis wil laten bouwen voor de stadskinderen.”

„Hier bij het meer?” vroeg Kees. „Nou dat is een prachtplan,” En hij stapte vlug aan boord, maar toen de Kameleon de plaats naderde waar de Zeemeeuw steeds gelegen had, bleek de boot verdwenen te zijn.

„Zo is het nu altijd,” mopperde Sietse teleurgesteld, „wanneer je iemand nodig hebt, is hij niet te vinden.”

„Wij gaan Gerben vragen waar die mijnheer gebleven is,” zei Hielke en dus voeren zij naar de boerderij van Jellema. Achter de grote schuur stond Gerben, maar nauwelijks zag hij de jongens komen of hij riep:

„Wat hangt mij nu weer boven het hoofd? Moeten jullie nog meer hooi hebben?”

„Nee, Gerben,” zei Hielke, „wij willen jou alleen maar even vragen waar de miljonair is gebleven. Zijn boot ligt er niet meer.”

„De miljonair?” vroeg Gerben. „Die ken ik niet.”

„En jij zat gisteravond nog bij hem in de kajuit?” zei Hielke.

„Wij hebben het zelf gezien!”

„O, bedoel je mijnheer Muntendam?” zei Gerben. „Is hij miljonair? Dat wist ik niet. Hij handelt in tabak en daar verdient hij een goed stuk brood mee. Trouwens, ik had ook

een best stuk brood kunnen hebben als ik niet alles had opgegeten,”

„Wij hadden die mijnheer Muntendam willen vragen,” zei Cor „of hij hier een vakantiehuis wil laten bouwen voor kinderen uit de stad. Zo gaat het niet langer, want een van de jongens, die in een leuke tent op het eiland kampeerden, is zo ziek geworden dat hij met de ziekenauto is weggebracht.”

„Dat is heel jammer,” zei Gerben, „maar of die mijnheer Muntendam hier een tehuis zou willen bouwen, geloof ik niet, want dat kost veel te veel geld.”

„Maar jij hebt aan mijn vader verteld, dat die mijnheer miljonnair was,” zei Kees teleurgesteld.

Gerben trok zijn schouders op.

„Och,” zei hij, „ik zeg wel eens meer wat.”

„Jij bent een grote praatjesmaker,” zei Sietse, „maar 0111 iets goeds te bedenken, daar ben je te dom voor!”

„Hoepel nu gauw op!” riep Gerben kwaad. „Straks beweer jij nog dat het mijn schuld is dat hier geen vakantiehuis gebouwd wordt. Jij bent zelf een grote praatjesmaker. En nu, vooruit! Van het erf af! Ik zie jullie liever gaan dan komen!”

Onze vrienden gingen maar weer gauw naar hun Kameleon en voeren naar het eiland.

„Hé, jongens!” riep Louw. „De tent is weg en het hooi ligt in

het plastic gerold. De jongens zijn zeker allemaal teruggegaan naar de stad.”

„Als die andere jongens ook naar huis zijn gegaan, omdat Hein niet langer kon blijven,” zei Cor, „zijn het toch echte trouwe kameraden.”

„Wij gaan het hooi terugbrengen naar Jellema,” zei Sietse.

„Als het hier ligt, heeft niemand er wat aan.”

Louw en Kees droegen het pak hooi in de boot en de Kameleon koerste weer naar de boerderij van Jellema, Gerben was nog op het erf en de jongens brachten het hooi bij hem.

„Leg het maar naast de schuur, maar maak geen lawaai,” zei Gerben, „want in het weiland staat een ooievaar en ooievaars brengen geluk.”

De jongens zagen nu ook aan de kant van de sloot de grote sierlijke vogel staan. Hij stond volkomen bewegingloos op één poot.

„Is hij gewond?” vroeg Cor. „Ik zie maar één been.”

„Dat doen ooievaars vaak,” zei Kees lachend „Zo staan zij soms heel lang te wachten tot er een kikker komt.”

„En dan staan zij ook na te denken,” zei Gerben.

„Wat denkt zo’n ooievaar dan?” vroeg Cor.

„Hij denkt,” zei Gerben, „als ik nu ook mijn andere poot

omhoogtrek, val ik op mijn snavel.”

Dat vonden Kees en Louw zo grappig, dat zij nogal luidruchtig lachten. Het gevolg was dat de ooievaar schrok en zich met een sprongetje in de lucht verhief om dan statig weg te vliegen.

„Daar gaat je geluk,” zei Hielke.

„Hm,” bromde Gerben ontstemd, „als jullie er zijn is het altijd gedaan met de rust. Waarom brengen jullie dat hooi terug? Was het soms niet goed genoeg?”

„De jongens hebben het niet meer nodig,” zei Sietse, „ze zijn allemaal naar huis gegaan.”

„Dat is dan maar goed ook,” zei Gerben. „Zij kunnen beter in de stad blijven dan hier te verkleumen.”

„Zo zou je niet praten als je die jongens ook iets gunde,” zei Sietse.

„Wat drommel!” riep Gerben kwaad. „Wat heb ik met die stadsjongens te maken? Ga van het erf af! Halve gare schippers! Blijf op het meer, met die ouwe lompe ijzeren bak die voor een boot moet doorgaan! Ik zou me dood schamen als ik met zo iets moest varen!”

Zwijgend gingen de jongens naar de Kameleon en voeren naar huis, tot Sietse zei:

„Gerben kan van mij in een knoop waaien.”

„Laat hem maar kletsen,” zei Louw. „Er is immers geen betere boot dan de Kameleon?”

„Natuurlijk niet,” zei Cor. „De Kameleon is niet te verslaan en wie zich iets van Gerben aantrekt is zelf niet wijs!”

Daarom werd er verder maar niet meer over Gerben gesproken, want niemand wil graag voor niet wijs doorgaan!

HOOFDSTUK V

De hellingbaas heeft groot nieuws en Gerben geeft goede raad

Het was avond en de familie Klinkhamer zat met veel plezier naar de radio te luisteren, toen er gebeld werd.

Moeder ging opendoen.

Even later kwam zij terug, gevolgd door mijnheer Gaastra, de hellingbaas. Hielke en Sietse, die met de radio meezongen, staakten hun gezang en Klinkhamer draaide de knop van de radio om.

„Goedenavond,” zei Gaastra. „Ik hoop niet dat ik stoort?”

„Wel nee,” zei Klinkhamer, „gaat u zitten.”

Hielke schoof een stoel bij de tafel en Gaastra, die, net als Klinkhamer, een grote forse man was, ging zitten.

„Klinkhamer,” zei hij, „ik heb vandaag een opdracht gekregen waarvan ik nog niet weet of ik hem zal aannemen.”

„Het bouwen van een boeier?” vroeg Sietse meteen.

„Hoe weet jij dat?” vroeg Gaastra verbaasd.

„Dat raadde ik zo maar,” zei Sietse. „Er was laatst een mijnheer Muntendam op het meer, die erg graag een boeier wilde hebben. Wij vertelden hem dat u er best een Kou

kunnen bouwen en hij zei toen dat hij daar eens over zou nadenken. Dus is hij toch bij u geweest?”

„Die mijnheer Muntendam is bij me geweest,” zei Gaastra, „maar het bouwen van een boeier is geen kleinigheid! Het is bovendien een duur grapje en het is maar de vraag of ik hem kan bouwen.”

„Kom nou, Gaastra,” zei Klinkhamer. „Dat kunt u best.” „Ik heb er wel zin in,” zei Gaastra, „maar kunt u dan het ijzerwerk maken voor de mast, de giek, de gaffel, het roer en de zwaarden en zo?”

„Daar zal ik mijn best voor doen,” zei Klinkhamer. „Op mij kunt u rekenen. Ik geloof dat het voor ons dorp heel wat zou kunnen betekenen als hier meer van zulke mooie boeiers gebouwd zouden warden. Daarom moet u die opdracht beslist aannemen, Gaastra.”

„Er is echter nog een ander punt,” zei Gaastra. „Ik weet namelijk helemaal niet of die mijnheer Muntendam geld genoeg bezit om zo’n boot te kunnen betalen. Hij deed wel erg zelfbewust en gaf mij deze foto’s van een andere boeier. Hij zei: „Maakt u zo’n boot voor mij, wat het gaat kosten, hoor ik later wel, want ik vertrouw u volkomen. U zult mij heus niet te veel laten betalen!” Tja, als hij mij vertrouwt, moet ik het hem ook doen, niet waar?”

„Wat is zijn adres?” vroeg Klinkhamer bedachtzaam.

„Dat is het nu juist wat mij doet twifelen,” zei Gaastra. „Zijn adres is: P. H. Muntendam, Leeuwarden, poste-restante!”

„Poste-restante?” riep Klinkhamer verbaasd. „Dat is vreemd!”

„Wat is poste-restante?” vroeg Sietse.

„Dat betekent dat zo’n brief van het postkantoor zal worden afgehaald,” zei Klinkhamer.

„En het betekent ook, dat die mijnheer Muntendam geen vaste woon- of verblijfplaats heeft,” zei Gaastra, „en toch gaf hij mij geen slechte indruk!”

„Tja,” zei Klinkhamer, „toch zou ik maar voorzichtig zijn, want zo’n boeier kost duizenden guldens, niet waar? Weet u niet waarvan hij leeft?”

„Volgens Gerben is mijnheer Muntendam makelaar in tabak. Hij reist daarvoor de hele wereld rond en verblijft dus meestal in hotels. Gerben dacht dat hij wel erg rijk moest zijn. Gerben is een paar avonden bij hem aan boord geweest en heeft veel met hem gepraat, weet u.”

„Ja, dat is mij bekend,” zei Klinkhamer, „maar waarom belt u dan niet naar een tabaksfirma om inlichtingen. Als die mijnheer Muntendam zo’n bekende handelaar is, zal men daar zijn naam wel meer gehoord hebben.”

„Ik heb bij een tabaksfabriek geïnformeerd,” zei Gaastra, „en

het antwoord was, dat mijnheer Muntendam inderdaad bij hen bekend was als een groothandelaar.”

„Nu, dat is dan in orde,” zei Klinkhamer. „Mocht later blijken dat die mijnheer niet kan betalen, dan geeft u hem de boeier niet en verkoopt u de boot aan iemand anders.”

„Alleen loop ik dan het risico dat ik er niet genoeg geld voor krijg,” zei Gaastra. „Maar goed, een mens moet wat durven wagen.”

„Het loopt vast goed af,” zei Klinkhamer. „Ik zou me al sterk in u vergissen, als het geen extra mooie boeier werd en iets moois brengt altijd goed geld op.”

Moeder Klinkhamer bekeek de door Gaastra meegebrachte foto's en zei:

„Met zo'n schip zou ik ook wel eens durven meevaren.”

„Maar moeder,” zei Hielke, „die boot is al zesentachtig jaar oud!”

„Ja, ja,” zei Gaastra, „dat is ouderwets degelijk werk, een heel verschil met die lichte bootjes van tegenwoordig. Er zijn zelfs bootjes bij met zulke dunne bodems, dat wanneer zo'n bootje op een onder water staande paal stoot, of op een steen, er meteen een gat in zit. Dat zal met mijn boeier niet kunnen gebeuren.

Dus, Klinkhamer, is het afgesproken dat u het ijzerwerk

maakt? Prachtig, dan wens ik jullie verder nog een goedenavond!”

Gaastra vertrok en Hielke en Sietse moesten naar bed.

„Jullie zijn al weer veel te laat,” zei Klinkhamer, „het is al bijna tien uur!”

„We kunnen toch niet weglopen als er bezoek is,” zei Sietse, „dat is toch niet fatsoenlijk?”

„En waarom moeten wij altijd naar bed?” vroeg Hielke lachend. „Wij moeten toch weer opstaan.”

„Je kunt ook zeggen,” zei Sietse, „ik sta morgen niet meer op, want ik moet ’s avonds toch weer naar bed.”

„En nu geen praatjes meer,” zei Klinkhamer, „andere ga ik jullie de oren wassen. Opgehoepeld! Mars!”

Met een „welterusten moeder en welterusten vader!” gingen de beide belhamels naar boven.

„Ik ga vaak kijken hoe Gaastra die boeier bouwt,” zei Sietse terwijl hij onder de dekens kroop.

„Ik ook,” zei Hielke en met dat voornemen vielen de broertjes spoedig in slaap.

De volgende dag was Gerben al vroeg in de smederij.

„Morgen, Klinkhamer! Morgen, jonge Klinkhamers!” riep hij luidruchtig. „Wat is het tegenwoordig toch gevaarlijk langs de weg met al dat verkeer. Er komen steeds meer slachtoffers.

Vanmorgen nog liep op de grote weg naar de stad een moeder met vier kinderen. Ze wilde de weg oversteken en brrr... daar komt een auto en de moeder en alle kinderen in de sloot!"

„Verschrikkelijk!" riep Klinkhamer.

„En die kinderen?" vroeg Sietse verschrikt.

„Die zwommen weg," zei Gerben.

„Wat?" vroeg Klinkhamer.

„Ja zeker," zei Gerben, „het waren eenden!"

Klinkhamer schudde zijn hoofd.

„Wat heb jij toch altijd een rare manier van vertellen!" zei hij een beetje boos.

„Ieder vogeltje zingt zoals het gebekt is, Klinkhamer," zei Gerben vrolijk.

„Dan ben jij zeker een uil," zei Sietse. „Als die begint te schreeuwen is het ook niet om aan te horen!"

„Jij begint altijd direct te schelden!" zei Gerben boos. „Jij kunt nu nooit eens tegen een grapje, saaie Hannes!"

„Nu scheld jij zelf ook," zei Hielke.

„Dat komt omdat,

Hier werd Gerben gestoord door moeder Klinkhamer, die haar hoofd om de deur stak en riep:

„Vader! Telefoon!"

„Ik kom,” zei Klinkhamer en hij verdween in huis.

Gerben, die nu alleen was met Hielke en Sietse, zei: „Jullie willen altijd ruzie maken, terwijl ik hier juist was gekomen om jullie een goede raad te geven.”

„Raad? Waarvoor?” vroeg Sietse.

„Jullie willen hier toch graag een vakantiehuis hebben?” vroeg Gerben. „Of was dat maar een smoesje?”

„Dat willen wij wel,” zei Hielke.

„Juist,” zei Gerben. „En nu heb ik een reuze plan bedacht.”

„Wat voor plan?” vroeg Sietse nieuwsgierig.

„Kijk,” zei Gerben, „het zit zo. Voor zo’n vakantiehuis hebben wij helemaal geen miljonair nodig. Wij kunnen zo iets veel beter aan de dominee vragen.”

„Aan de dominee?” riepen Hielke en Sietse verbaasd.

„Ja, waarom niet,” zei Gerben, „jullie vader is toch ook ledemaat van de kerk?”

„Lidmaat!” verbeterde Hielke lachend.

„Nou ja, goed,” zei Gerben, „en daarom zal de dominee dus wel naar jullie luisteren, want hij zegt altijd dat wij onze naasten moeten helpen. Ook daarom zal hij graag meehelpen om hier een vakantiehuis te stichten voor de stadskinderen. Is dat niet goed bedacht?”

„Waarom moeten wij dat aan de dominee vragen?” vroeg

Sietse. „Waarom doe je dat zelf niet?“

„Ja, hoor eens,” riep Gerben, „ik heb wel wat anders te doen! Het is toch jullie plan? Ik geef jullie alleen maar goede raad uit pure vriendschap. Maar als het de heren niet aanstaat, is dat niet mijn schuld. Ik heb mijn best gedaan, zoeken jullie het nu verder zelf maar uit! Adios!”

Hij liep de werkplaats uit en fietste naar de boerderij.

„Wat had Gerben?“ vroeg Klinkhamer die juist terugkwam.

„Hij wist een mooi plan,” zei Hielke. „We moeten aan de dominee vragen of die voor een vakantiehuis voor stadskinderen kan zorgen.”

„Maar zelf durft hij het niet te vragen,” zei Sietse.

„Dat geloof ik graag,” zei Klinkhamer lachend, „want voor het bouwen van een vakantiehuis komt heel wat kijken. Daar is een fors kapitaal voor nodig en moeten allerlei toestemmingen voor worden gegeven, zoals de plaats waar wel en waar niet gebouwd mag worden en hoe het gebouw eruit moet zien en welke materialen eraan verwerkt mogen worden en nog meer van die dingen. Gerben heeft dus gemakkelijk praten, maar hij weet drommels goed hoe moeilijk het is!”

„Ja, en daarom mogen wij het opknappen,” zei Sietse, „en als het toch zou lukken, slaat Gerben zich later op de borst en vertelt aan iedereen, dat het oorspronkelijk zijn plan was,

maar ik ben niet gek!”

„Ik ook niet!” riep Hielke.

Zo leek het er dus op dat er voor de stadsjongens niets gedaan zou worden, maar wat vandaag heel moeilijk lijkt, blijkt morgen soms ineens heel gemakkelijk te zijn!

Laten we dus maar afwachten of er misschien later toch nog iets van het plan terecht zal komen!

HOOFDSTUK VI

De jongens hebben een rondvaartboot

Het was nu volop zomer, de zon scheen fel en het was zelfs warm op het water, toen de Kameleon, met alle vrienden aan boord, langs het eiland voer.

„Als dit mooie weer drie dagen eerder was gekomen,” zei Cor, „was Hein niet ziek geworden en hadden die jongens hier nog gekampeerd.”

„Dat geloof ik graag,” zei Hielke. „De regen heeft hen weggejaagd.”

„Gerben heeft een mooi plan bedacht om voor de stadsjongens een vakantiehuis te bouwen,” zei Sietse.

„Is het waar? Wat voor plan?” vroegen Cor, Louw en Kees meteen vol belangstelling.

„Wij moeten aan de dominee vragen,” zei Sietse, „of hij voor zo’n huis wil zorgen. Dat is alles.”

„Dat is niet gek,” zei Kees. „Hij wil vast wel helpen.”

„De dominee kon nog niet zo lang geleden voor het repareren van de kerk bijna geen geld krijgen,” zei Hielke, „dus zal het voor een vakantiehuis ook wel niet zo gemakkelijk gaan. Daarom wil Gerben het zelf niet aan de

dominee vragen, maar wil hij dat wij dat doen.”

„Gerben is goed uitgekookt!” zei Cor lachend.

„Dus wij doen het niet?” vroeg Kees teleurgesteld.

„Ik geloof dat wij beter kunnen gaan zoeken naar een oude schuur,” zei Sietse, „die kunnen wij dan misschien vertimmeren.”

„Dat was wel wat,” zei Louw, „en waar vinden wij zo’n schuur?”

„Misschien bij de boeren,” zei Hielke.

Daarom werd de Kameleon nu naar de polderdijk gestuurd om eens langs de boerderijen te varen.

„Verleden jaar,” zei Kees, „had boer Brandsma een schuur gebouwd van pakken stro, dat zouden wij ook kunnen doen.”

„Dat plan hebben wij al eens eerder gehad,” zei Sietse, „maar in zo’n strohuis kun je niet wonen. Het is binnen helemaal donker en wanneer je er wilt koken, vliegt alles nog in brand. Hoe wil je er een dak boven op maken dat niet lekt?”

„Met een groot dekzeil,” zei Kees, „en koken doen ze dan maar buiten.”

„In de regen?” vroeg Louw. „Dan kun je geen vlees braden, want het vet spat naar alle kanten als er water bij komt.”

„Daar kunnen we een afdak boven maken,” zei Kees, „en tussen die pakken stro kunnen we best ramen plaatsen, zodat

het binnen niet al te donker is.”

„Maar Kees,” riep Hielke, „hoe zou jij het vinden als jij mocht gaan logeren en je moest dan tussen pakken van stro wonen?”

„Best leuk!” zei Kees. „Het zou best meevallen.”

„Nee Kees,” zei Cor, „als je de kinderen uit de stad niet iets beters kunt aanbieden, laat hen dan maar liever thuisblijven.”

„Het is klinkklare onzin,” zei Sietse. „We hoeven er helemaal niet over te praten, want de boeren hebben nu geen stro; dat krijgen ze pas weer tegen het najaar, met de oogst.”

„En toch was het wel een oplossing,” hield Kees vol.

De tocht langs de boerderijen bracht ook geen verder nieuws. Er stonden schuren genoeg, maar die waren alle maal in gebruik. Kees stelde toen voor om aan zijn vader te gaan vragen of zij het oude kippenhok mochten hebben. Maar zijn vrienden lachten hem hartelijk uit. Wat moest je nu met een oud kippenhok beginnen? Niet veel, dat wou Kees wel toegeven, maar, zo beweerde hij, als zij er nog een paar kippenhokken bij kregen of oude schuurtjes, zou van dat alles tezamen best één flinke schuur gebouwd kunnen worden.

„Dat wordt te rommelig,” zei Sietse.

Waarop Kees uitriep:

„Dan geef ik het op! jullie willen niets!”

„Wij willen wel,” zei Hielke, „maar dan iets goeds! Jouw moeder laat de logés toch ook niet in het kippenhok slapen?” Omdat er dus nergens een schuur beschikbaar bleek, zei Sietse:

„Ik geef het op. Ik zoek niet langer. Dit plan is te moeilijk voor ons!”

„Sietse heeft gelijk,” zei Louw en daarmee waren zij het allemaal eens, behalve Kees, die zijn schouders optrok. Toen zij weer op het meer voeren vroeg Hielke:

„Weten jullie al wat die mijnheer Muntendam gedaan heeft?”

„Die mijnheer van de Zeemeeuw?” vroeg Cor.

„Was hij een oplichter?” vroeg Louw. „Is hij daarom zo onverwacht vertrokken?”

„Wel nee,” zei Hielke, „hij heeft een boeier besteld.”

„Een boeier?” riepen de andere jongens verbaasd. „Bij wie? Bij Gaastra?”

„Ja, bij Gaastra,” zei Sietse. „Zullen wij even bij de scheepswerf gaan kijken of Gaastra er al mee begonnen is?”

Dat vonden ze allemaal een goed idee, want hoe zo’n boeier gebouwd werd, was voor hen allemaal een raadsel.

De Kameleon voer terug naar de brug en dan langs de vaart naar het dorp. Voorbij de boterfabriek was de scheepswerf van Gaastra en hier legde Sietse aan. De jongens gingen de

werf op, waar Berend, de knecht van Gaastra, hen tegemoet kwam en vroeg:

„Wat komen jullie hier uitspoken?”

„Wij wilden graag eens kijken, hoe Gaastra zo’n boeier bouwt,” zei Sietse.

„Gaastra is niet thuis,” zei Berend. „Hij is op zoek naar eikenhout voor de boeier. Hij moet minstens vier bomen kopen en daarvan planken laten zagen. En van kromgegroeide zware takken moeten de spanten gemaakt worden. Dat is een hele uitzoekerij en daarom zal het nog wel een tijdje duren voordat Gaastra kan gaan bouwen.”

„Dat wisten wij niet,” zei Sietse.

„Jullie dachten zeker, er ligt hier genoeg hout in de loods, hè?” vroeg Berend. „Maar daarvan kun je geen boeier bouwen. Daarom moeten jullie later maar eens terugkomen. Willen jullie iets voor mij doen? Die praam naar boer Jellema brengen?”

„Ai, is dat een nieuwe?” vroeg Cor.

„Ja, deze praam is splinternieuw,” zei Berend, „en ijzersterk, want wat Gaastra maakt is beter dan het beste van het bestel”

„Wij brengen hem wel even weg, Berend,” zei Hielke.

„Maar zorg er vooral goed voor,” zei Berend. „Als hij beschadigd aankomt, krijg ik het op mijn broodje.”

„Het komt best in orde,” zei Sietse. „Wij hebben al zo vaak met een praam gevaren, dat wij het wel kunnen met onze ogen dicht!”

Sietse stuurde de Kameleon achter de praam. Hielke, Cor en Kees gingen in de nieuwe schuit en Louw bleef voor in de Kameleon, waar hij een autoband voor de boeg hield, zodat de zware ijzeren steven van de Kameleon het houtwerk van de praam niet zou beschadigen.

Berend maakte de touwen los en de Kameleon begon te duwen.

„Voorzichtig!” riep Berend hen na.

„Natuurlijk!” riep Sietse en hij gaf meer gas, want een grote boot is bij een flinke snelheid beter te besturen. Zo voeren zij door het dorp naar het meer. Bij de brug stond een groepje kinderen te kijken en een van hen riep:

„Mogen wij meevaren, alstublieft?”

„Wie zijn jullie,” vroeg Louw, „en waar komen jullie vandaan?”

„Uit de stad!” riep een van de grootste jongens.

Dat was voor Sietse reden genoeg om de praam naar de wal te sturen.

De kinderen bleken met hun vader en moeder een dagje uit te zijn. De bus had hen naar het dorp gebracht en nu stond

de hele familie naar het meer te kijken, en als je dan allerlei bootjes zo heerlijk deinend voorbij ziet glijden, komt er onwillekeurig een verlangen in je op om ook eens te mogen varen.

Dat verlangen hadden die kinderen ook en zij holden dan (Kik verheugd naar de plaats waar Sietse de praam tegen de wal stuurde.

Hun vader riep:

„Hé, hé! Wacht eens even! Wat moet dat?”

De vader en moeder kwamen naar onze vrienden toe en zij vroegen:

„Is het mogelijk dat wij met deze boot een eindje meevaren?”

„Jawel, mijnheer,” zei Hielke, „de praam is groot genoeg; als u zin heeft, varen wij u het hele meer rond.”

„Is het wel vertrouwd?” vroeg de moeder angstig.

„Jawel hoor,” zei Sietse. „Dit is een gloednieuwe praam, die kan niet zinken.”

„En slaat hij ook niet om?” vroeg de moeder weer.

„Omslaan?” riepen onze vrienden allemaal heel verbaasd.

„Wij hebben niet zoveel verstand van boten,” zei de vader.

„Wij wonen in de stad, moet je weten. De kinderen willen echter zo graag eens varen en daarom zijn wij hier voor een dagje.”

„Stapt u dan maar in,” zei Hielke en hij reikte met Cor de moeder een hand en hielp haar aan boord.

„Het is jammer dat wij geen banken of stoelen hebben,” zei Louw.

„Dat is niet nodig, jongens,” zei de vader. „Wij kunnen best op de vloer zitten, want die is nog helemaal schoon.”

Zes kinderen, drie meisjes en drie jongens, gingen evenals hun ouders op de bodem van de praam zitten en even later riep Hielke:

„Varen maar!”

De Kameleon begon te duwen en Sietse stuurde de boten het meer op. De kinderen genoten geweldig en naarmate de Kameleon sneller ging varen, nam de pret bij de kinderen nog toe.

„Gaan jullie niet te hard?” vroeg de vader. „Als jullie onverwachts moeten stoppen is het misschien te laat.”

„Wij kijken goed uit, mijnheer,” zei Hielke. „Er is hier bovendien ruimte genoeg om uit te wijken.”

„Wij hoeven niet op het verkeer uit de zijstraten of op de trams te letten!” zei Cor lachend.

De moeder vond dat zo’n boottochtje je een rustig gevoel gaf en ze keek belangstellend naar de vele bootjes, waarin vakantiegangers zo heerlijk zaten te genieten.

„Gaaf het niet reuze, moeder?“ vroeg een van de meisjes. „Ik zou wel alle dagen zo willen varen!“

„Ja kind, het gaat prachtig!“ zei de moeder.

„Als jullie dat willen,“ zei Hielke, „kunnen wij wel vaker voor een boot zorgen.“

De kinderen wilden dat heel graag, maar het ging nu eenmaal niet. De ouders konden niet iedere dag naar het meer komen, want de bus kostte voor acht personen lang niet weinig.

Plotseling klonk er een scheepshoorn over het water en daar kwam de vrachtboot van schipper Wierda voorbij. De grote golven die achter het schip aan rolden, sloegen spattend uiteen tegen de praam, die daardoor even op en neer deinde.

„Hoera!“ riepen de kinderen, zo mooi vonden ze dat. Maar de vader vroeg aan zijn vrouw:

„Was je bang, moeder?“

„Nu niet meer,“ zei deze. „Het moest even wennen, maar ik weet nu zeker dat deze boot niet kan omslaan.“ En daarop maakte zij haar tas open en kreeg iedereen een snoepje.

De boten voeren langs het eiland en daarna verder naar de overkant van het meer.

„Zeg jongens,“ zei de vader, „gaan wij niet te ver? Wordt dit tochtje niet te duur?“

„Te duur?” riep Sietse. „Het kost geen cent!”

„Kost het helemaal niets?” vroeg de man verbaasd en de moeder vond dit zo aardig van onze vrienden, dat zij hen al het meegebrachte snoepgoed aanbood.

Bij het zien van al dat lekkers kreeg Kees het water reeds in zijn mond, maar Hielke zei:

„Nee mevrouw, u wordt vriendelijk bedankt, maar wij mogen niets aannemen.”

„Mogen jullie dat niet?” vroeg de man verbaasd.

„Nee mijnheer,” zei Hielke, „vader wil niet dat wij er op uitgaan om met onze boot geld te verdienen. Wij hebben al dikwijls mensen geholpen, maar er nooit iets voor aangenomen en daarom doen wij het nu ook niet.”

„Maar dit is snoep,” zei Kees, „dat is geen geld!”

„Het heeft geld gekost,” zei Hielke en hij gaf Kees stiekem een stomp, want Hielke wou natuurlijk het snoepgoed, dat voor de stadskinderen was bestemd, niet opeten, maar dat begreep natuurlijk die domme Keesie Schrok niet en hij keek kwaad om.

„Nou zeg,” riep hij, „waarom stomp jij mij?”

„Neem mij niet kwalijk,” zei Hielke, „ik zag je niet staan.”

„En ik sta vlak voor je neus!” riep Kees verontwaardigd.

„Dat moet je dan ook niet doen,” zei Hielke, „als jij niet zo

dicht bij mij stond, kon ik je ook niet raken.”

„Jij bent getikt,” zei Kees.

„En daarnet zei jij, dat jij getikt werd!” riep Cor lachend.

„Jullie zijn vervelend,” zei Kees en hij ging voor in de praam zitten.

„Kom jongens, geen ruzie maken,” zei de moeder en zij liet de zak met snoep nog eens rondgaan.

De praam, die door de sterke Kameleon steeds met flinke snelheid werd voortgeduwd, voer nu langs het Paviljoen. De mensen op het terras keken een beetje spottend naar deze vreemde plezierboot, maar de opvarenden trokken zich daar niets van aan. Zij genoten nog meer dan de rijkste mensen in de duurste boten. Van plezier begonnen de stadskinderen te zingen en dat deden zij zo goed, dat het prachtig over het water klonk. Het uitstapje met de praam werd dan ook voor allemaal een groot succes en het was moeilijk te zeggen wie er het meeste van hadden genoten, de kinderen uit de stad of onze vrienden van de Kameleon.

Toen de praam tenslotte bij de boerderij van Jellema aanlegde, was iedereen blij gestemd en werden onze vrienden hartelijk bedankt voor de heerlijke middag.

En Sietse zei:

„Wanneer u nog eens wilt varen, komt u maar naar de

smederij van Klinkhamer, want daar wonen wij, en dan zorgen wij wel voor een boot.”

„Ik zal het adres goed onthouden,” zei de vader dankbaar, „en nogmaals allemaal hartelijk bedankt!”

Vervolgens wandelde de hele familie terug naar het dorp. Kees ging met hen mee.

„Hé, Kees!” riep Hielke. „Waarom ga je weg?”

„Ik laat hen onderweg de molen zien!” riep Kees terug.

„Dat is reuze!” riep Hielke. En tegen de anderen zei hij: „Ik dacht dat Kees kwaad wegliep omdat wij die zak met snoep niet aannamen.”

„Kees is nog zo kwaad niet,” zei Louw lachend.

„Hij eet zelfs uit je hand”

„Ja, als het maar lekker is!” zei Sietse.

HOOFDSTUK VII

Het pakje voor Hein

De jongens gingen naar Jellema, om te vertellen dat zij de nieuwe praam hadden gebracht.

„Jullie worden bedankt!” zei Jellema. „Wacht, ik heb nog wat appels voor jullie”

„Niks geen appels!” riep Gerben, die juist van zijn fiets sprong. „Die apen hebben onze nieuwe praam gebruikt als rondvaartboot! Zij zijn met een hele familie het meer rondgevaren! Wie had jullie toestemming gegeven om er zo maar met die dure praam vandoor te gaan?”

„Nou ja” zei Hielke. „Wij dachten...”

„Juist!” riep Gerben. „Niemand had jullie toestemming gegeven en als de praam midden in het meer was gezonken, hadden de heren zeker net gedaan alsof zij van niets wisten, hè?”

„Hoe wou jij een gloednieuwe houten praam laten zinken?” vroeg Sietse. „Al schep je hem boordevol water, dan zinkt hij nog niet.”

Even wist Gerben niet wat hij daarop moest zeggen, maar weldra kwam zijn onuitputtelijke fantasie hem te hulp en hij

zei:

„Jij weet er niets van, Sietse Klinkhamer. Als een boot in kwaad water komt, gaat zelfs een houten praam naar de kelder.”

„Kwaad water?” vroegen zij allen verbaasd. „Wat is dat?”

„Dat zijn grote draaikolken of onverwacht omhoogspuitende fonteinën van kokend water of als er onverwachts een waterval ontstaat,” zei Gerben.

„Nou, nou,” zei Jellema lachend, „jij weet er wat van te maken, Gerben! Nou jongens, hoe vaart de nieuwe praam?”

„Heel best, Jellema,” zei Hielke. „Er was een familie uit de stad die erg graag wilde meevaren en toen hebben wij met hen een tochtje over het meer gemaakt.”

„Die kinderen waren nog nooit op een meer geweest,” zei Louw.

„Als er weer eens mensen uit de stad komen die graag een boottochtje willen maken, mogen wij de praam dan nog eens gebruiken?” vroeg Sietse.

„Daar heb je het al!” riep Gerben. „Dacht ik het niet? Dan moet ik ondertussen maar met de oude praam blijven varen, hè? Want ik ben Gerben maar! Er staat geschreven: „Gedenk de dommen”, maar er is nooit iemand die mij gedenkt!”

De jongens begonnen te lachen, omdat Gerben zichzelf voor

dom verklaarde.

„Ik weet het goed gemaakt,” zei Jellema. „Jullie mogen de nieuwe praam alleen gebruiken als Gerben het goedvindt.”

„Hm,” bromde Gerben, „dat betekent dat ik dus toch met de oude praam moet varen.”

„Wel nee,” zei Hielke, „dat beslis jij toch zelf?”

„Maar jij denkt toch zeker niet, dat ik de arme stadsmensen geen pleziertje gun?” riep Gerben verontwaardigd.

„Dus, Gerben,” vroeg Sietse, „als het zo eens uitkomt, mogen wij de nieuwe praam wel gebruiken?”

„Maar op één voorwaarde,” zei Gerben. „Jullie mogen er geen reclame voor maken, zodat er een stroom mensen Op jullie rondvaartboot afkomt, want dan kan ik de hele zomer naar de nieuwe praam fluiten!”

„Dat zullen wij niet doen, Gerben,” beloofden de jongens, bedankten Jellema voor zijn welwillendheid en gingen verheugd terug naar huis. De wetenschap dat zij nu toch iets konden doen voor de stadskinderen, stemde hen heel tevreden.

Toen Louw begon te zingen, zongen de anderen weldra met hem mee, dat wil zeggen, het moest voor zingen doorgaan, ofschoon Sietse zulke luide klanken uitstootte dat het meer op het geschreeuw van een kraai leek, maar wie let er nu op

zulke kleinigheden? Nou ja, misschien alleen de brugwachter, want hij schudde afkeurend zijn hoofd toen het luidruchtige stel onder de brug door voer.

Vervolgens verdween de Kameleon in het boothuis, de jongens stapten uit en gingen naar de smederij. Sietse zag de dokter voorbijrijden op weg naar huis en hij holde hem meteen achterna.

„Wat mankeert hem?” vroeg Louw.

„Hij gaat zeker vragen hoe het met Hein is,” zei Hielke en ook hij holde naar de dokterswoning. Louw en Cor volgden natuurlijk.

De dokter, die juist uit de auto stapte, vroeg:

„Is er soms weer een patiënt?”

„Nee, dokter,” zei Sietse, „kunt u ons vertellen hoe het met Hein is?”

„Dat gaat gelukkig goed,” zei de dokter. „Hij had een zware longontsteking, maar de crisis is nu gelukkig voorbij en over een paar weken zal hij wel weer helemaal genezen zijn.”

„Over een paar weken?” zei Sietse. „Maar dan is de vakantie inmiddels al voorbij?”

„Tja, Sietse, dat is heel jammer, maar het had nog veel erger kunnen zijn,” zei de dokter. „Als Hein nog één dag langer was blijven kamperen, had hij het misschien niet overleefd.

Daarom mogen wij blij zijn dat het nog zo goed is afgelopen.”

Dat begrepen de jongens nu ook. En Hielke vroeg:

„Dokter, weet u ook wat het adres is van Hein?”

„Dat is zaal veertien van het stadsziekenhuis,” zei de dokter.

„Willen jullie hem een leuke kaart sturen of zo?”

„Ja dokter, dat zullen wij doen,” beloofden de vrienden en daarop gingen ze terug naar de smederij, om op het grasveldje onder de perenboom te overleggen welke verrassing zij aan Hein zouden sturen.

„Wij sturen hem alle ansichtkaarten van ons dorp en het meer stelde Louw voor. „Die kan hij dan rond zijn bed hangen en dan is het net alsof hij hier nog kampeert.”

„Dat is goed,” zei Sietse, „en dan sturen we hem ook nog „zo’n lekkere koek van bakker Van der Zee erbij!”

„Ja,” zei Hielke, „en we schrijven hem met z’n allen een heel lange brief.”

„Laten we eerst maar kaarten en een koek gaan kopen!” riep Cor.

Daarvoor moesten zij naar het Raadhuisplein, waar in het boekwinkeltje alle foto’s die er maar van het dorp en het meer waren genomen, als briefkaart werden gekocht. Het Waren er wel twintig in totaal en van bakker Van der Zee kregen de jongens een extra mooie koek in een luxe

verpakking cadeau, want bakker Van der Zee was nog lang niet vergeten hoeveel hij aan de jongens te danken had en daarom wilde hij beslist geen geld van de jongens aannemen. Met de koek en de mooie kaarten gewapend, gingen de jongens terug naar het huis van Klinkhamer, waar in de huiskamer aan tafel het moeilijkste werk nog gedaan moest Worden, namelijk het schrijven van de brief aan Hein! Omdat Cor het mooiste van allemaal kon schrijven, kreeg hij papier en een pen.

„begin maar met: beste Hein,” zei Sietse, „wij zijn blij dat het goed met je gaat en sturen je hierbij mooie kaarten van ons dorp en een lekkere koek.”

„Daarmee is alles al verteld,” zei Hielke. „Er moet ook nog in staan dat wij van plan zijn, om mensen uit de stad die eens een tochtje willen maken, in een grote praam het meer rond te varen.”

„Daar moet „gratis" bij staan!” riep Louw.

„Natuurlijk,” zei Sietse, „en als Hein weer beter is, mag hij ook met ons mee uit varen.”

„En wij hopen,” zei Hielke, „dat de koek hem goed zal smaken.”

„Natuurlijk zal die hem smaken,” riep Sietse er weer tussendoor, „want het is de lekkerste koek ter wereld! Hein

moet maar goed eten en als hij nog meer koek wil, sturen wij hem een hele kist vol, zodat hij zelf als een gevulde koek uit het ziekenhuis komt!”

„Ik zou zijn gezicht wel eens willen zien, als hij dit pakje krijgt,” zei Louw. „Het zal vast wel een fijne verrassing voor hem zijn.”

„Natuurlijk is het dat!” riep Sietse weer.

„Laten wij dat hopen,” zei Hielke, „en dat Hein weer spoedig helemaal beter zal zijn.”

„Zeg, Cor,” zei Sietse, „zeg jij ook eens wat. Weet jij nog iets om te vertellen?”

„Dat is al niet meer nodig,” zei Cor, „want de brief is al klaar. Kijk maar. Ik heb doodgewoon jullie gesprek opgeschreven.” Cor draaide het schrijfblok op de tafel om, zodat zijn vrienden alles zelf konden lezen.

„Hm,” zei Sietse, toen hij de brief uit had.

„Wat hm?” vroeg Louw. „Ik vind het een fantastisch mooie brief! Het is knal!”

„Cor,” zei Hielke, „je hebt een grote pluim verdiend, want het is een machtige brief. Zodra wij weer gaan varen zal ik een rietpluim voor je plukken.”

„Als jullie het allemaal zo genoeg vinden,” zei Cor, „moeten we er allemaal onze naam nog onder zetten.”

En zo kwam aan het slot van de brief te staan: „Met hartelijke groeten en spoedig tot ziens, van Hielke, Cor, Louw, Sietse en...”

Op de opengelaten plaats moest de naam van Kees nog komen en daarvoor was het nodig dat de jongens even naar de Woudaap voeren om die naam te gaan halen. Daarom voeren de jongens met de Kameleon weer eens het meer op en volgden de polderdijk. Toen de Kameleon de molen naderde, zagen de schippers Kees boven op de omloop staan turen over het meer.

„Hallo Kees!” riep Cor. „Kom je even beneden? Wij willen ook graag jouw handtekening hebben!”

„Mijn handtekening?” riep Kees verbaasd en nieuwsgierig holde hij de trap af en voegde zich bij zijn vrienden.

„Waarom willen jullie mijn handtekening hebben?” vroeg Kees. „Ben ik soms een beroemd man geworden?”

„Jij bent geen man,” zei Sietse, „jij bent een hele gewone jongen net als wij en daarom mag jij ook je handtekening zetten onder deze brief voor Hein. Wij sturen hem een pakje in het ziekenhuis.”

„Dat zal Hein niet gek vinden,” zei Kees. „En... wat zit er in het pakje?”

„Een koek en twintig ansichtkaarten van het dorp en het

meer,” zei Louw.

„Dat is niet veel,” vond Kees. „Ik heb nog een aardig modelmolentje van de Woudaap. Kan dat er nog bij?”

„Nou, graag!” riepen zijn vrienden.

„Ik zal het halen,” zei Kees en hij ging naar binnen, om even later terug te komen met een sierlijk molentje dat in het klein een getrouwe weergave was van de Woudaap. Kees had het gewonnen in een wedstrijd met waterskiën.

„Geef jij dat mooie ding zo maar weg?” vroeg Louw. „Het was nog wel de eerste prijs bij die wedstrijden!?”

„Wat geeft dat?” zei Kees. „Ik zie de Woudaap alle dagen levensgroot. Wat staat er allemaal in jullie brief, want ik zet mijn handtekening niet zo maar blindelings. Het kan wel een bekentenis wezen dat ik een boef ben.”

„Dat ben je evengoed,” zei Sietse.

De anderen lachten en terwijl Kees de brief ging lezen, bewonderden zij allemaal het mooie molentje.

„Ik vind het een prachtige brief,” zei Kees en hij zette er zijn naam onder, „en als Hein de lekkere koek niet lust, gaat-ie vast dood!”

„Nou, nou,” zei Cor, „maak het nou een beetje!”

„Fijn, jongens, Hein krijgt nu een prachtig pakje,” zei Hielke en hij borg het molentje voorzichtig in het kastje onder de

achterbank van de Kameleon.

„Weten jullie wat ik gezien heb?” vroeg Kees. „De Zeemeeuw van mijnheer Muntendam.”

„Hal" riep Sietse. „Waar is-ie gebleven?”

„Daarginder,” zei Kees. „Tussen de poldervaart en het Paviljoen!”

„Wat gek,” zei Hielke. „Waarom ligt de boot niet hier bij de boerderij van Jellema? Dat is toch een veel betere ligplaats dan tussen die brede rietkraag daarginder?”

„Dat komen wij wel te weten, als wij eens even bij hem gaan kijken,” zei Sietse en hij startte de motor, waarop zij met z'n allen in de richting voeren, die Kees had aangeduid.

De Kameleon volgde de polderdijk en passeerde een stenen brug waar een vaart naar de polder in het water uitmondde. De rietkragen, die verderop langs de polderdijk groeiden, waren hier breder en de inhammen ertussen dieper en in een van deze inhammen ontdekten de jongens de Zeemeeuw van mijnheer Muntendam.

Sietse stuurde de Kameleon ernaast, maar in plaats van mijnheer Muntendam, kwam er een dame uit de kajuit, die vroeg wat de jongens verlangden.

Onze vrienden keken deze dame een moment verbaasd aan en daarop vroeg Hielke:

„Bent u mevrouw Muntendam?”

„Wel nee, hoe kom je daar bij?” vroeg zij.

„Wat hoor ik?” klonk nu een stem uit de kajuit en er kwam een volkomen onbekende mijnheer naar buiten.

„Zoeken jullie mijnheer Muntendam?” vroeg hij.

„Ja mijnheer,” zei Sietse. „Dit is toch zijn boot, niet waar?”

„Nee, nee,” zei de mijnheer, „dat zou mijnheer Muntendam misschien wel willen, maar deze boot is van een verhuurbedrijf in de stad.”

„Oei!” zei Hielke.

„Dan gaan wij maar weer,” zei Sietse en hij liet de Kameleon achteruit varen tot zij tussen de rietkragen vandaan waren.

Daarna voeren zij terug naar de Woudaap.

„Dus,” zei Hielke, „had mijnheer Muntendam de Zeemeeuw alleen maar gehuurd!”

„Ja,” riep Kees, „en ik twijfel er nu sterk aan of hij wel zo rijk is!”

„Hoe kan hij dan zo’n dure boeier bestellen?” vroeg Louw.

„Omdat hij een opschepper is,” zei Kees.

„Dat begrijp ik niet,” zei Hielke. „Als hij een boeier beitelts die hij niet kan betalen, hoe zou hij er dan mee kunnen opscheppen?”

„Dut is juist,” zei Cor. „Hij zou er zichzelf juist bespottelijk

mee maken.”

„Toch vertrouw ik het niet,” zei Kees. „Die hele meneer Muntendam is vast een oplichter en probeert zo’n dure in handen te krijgen om hem dan gauw te verkopen. Daarna is hij natuurlijk spoorloos verdwenen.” „Onzin, hij krijgt de boeier niet eerder dan dat hij alles betaald heeft,” zei Sietse. „Gaastra is toch zeker ook niet op zijn achterhoofd gevallen?” „En toch zou ik voor die mijnheer Muntendam geen willen bouwen,” hield Kees vol.

Intussen naderden zij de Woudaap waar Gerben op hen stond te wachten. Gerben wilde meevaren naar het dorp. Sietse stuurde de Kameleon langs de wal en Kees stapte uit. „Zeg, Gerben” zei Kees, „die motorboot van mijnheer Muntendam, je weet wel, de Zeemeeuw, die is niet van hem. Hij had hem maar gehuurd.”

„Hoe weet jij dat?” vroeg Gerben.

„Omdat de Zeemeeuw daarginder tussen het riet ligt,” zei Sietse, „en er wonen nu geheel vreemde mensen en die mijnheer vertelde dat die boot het eigendom van een verhuurbedrijf in de stad is.”

„Nou, wat zou dat?” vroeg Gerben verwonderd.

„Begrijp je dat niet?” riep Kees. „Als die mijnheer Muntendam nu zo rijk is dat hij een boeier kan laten bouwen,

waarom gaat hij dan een boot huren?”

„Tja,” zei Gerben, „misschien is hij erg zuinig of wil hij helemaal geen motorboot kopen. Hij zeilt misschien liever, maar dat moet hij zelf weten, daar hebben jullie niets mee te maken. Kan ik meevaren, jongens?”

„Stap maar in,” zei Sietse, „en Kees, nog wel bedankt voor de mooie molen.”

„Tot morgen !” riep Kees.

„Tot morgen!” riepen zijn vrienden. Daarna voer de Kameleon terug naar het dorp.

„Waarom bedankten jullie Kees voor de mooie molen?” vroeg Gerben nieuwsgierig.

De jongens vertelden hem van het pakje dat zij aan Hein in het ziekenhuis wilden sturen. Dat vond Gerben zo’n leuk idee, dat hij een gulden gaf om ook in het pakje te stoppen. Cor schreef toen onder aan de brief:

„De molen is een cadeau van Kees en de gulden is van Gerben, die je ook van harte beterschap wenst.”

In de huiskamer bij Klinkhamer werd het pakje gauw klaargemaakt en daarna direct naar het postkantoor gebracht. Toen de postambtenaar er een stempel op had gedrukt en Sietse een bewijs van verzending ontvangen had, was voor de jongens het doel van die middag weer bereikt en met een

dankbaar gevoel, alsof zijzelf een leuk pakje hadden ontvangen, gingen ze naar huis.

HOOFDSTUK VIII

Wie met Gerben uit vissen gaat, kan wat beleven!

Op het erf achter de smederij stonden Gerben, Hielke en Sietse te kijken naar het vrachtschip de Volharding van schipper Wierda. De boot kwam vanaf het meer en voer naar het dorp. Op het dek lag een stapel eikenhouten planken en balken.

„Dat is het hout voor de boeier van mijnheer Muntendam,” zei Gerben, „dat vrachtje kost minstens vierduizend gulden.”

„Dat is duur,” zei Sietse, „maar hoe weet jij dat zo precies?”

„Berend, de knecht van Gaastra, heeft het mij verteld,” zei Gerben. „Als die mijnheer Muntendam niets meer van zich laat horen, zit Gaastra lelijk met al dat hout in z’n maag, want om het als brandhout te gebruiken is het wel wat te duur.

Enfin, de tijd zal het leren. Zeg jongens, ik wou jullie vragen, of jullie soms zin hebben morgenvroeg mee te gaan vissen. Bij de ingang van de poldervaart zitten tegenwoordig dikke palingen.”

„Ik ga mee,” zei Sietse.

„Ik ook. Hoe laat gaan we?” vroeg Hielke.

„Om vier uur,” zei Gerben, „dan bijten de palingen het best.”

„Dat is wel erg vroeg,” zei Hielke. „Kom je ons wekken als wij ons soms verslapen?”

„Natuurlijk,” zei Gerben, „want als jullie er niet zijn, kan ik niet met de Kameleon mee.”

„Ik ga meteen naar bed,” zei Sietse, „want het is al acht uur.”

„Laten wij dan eerst de hengels in de boot leggen,” zei Hielke.

„Ja jongens, zorg dat jullie spullen goed in orde zijn,” zei Gerben. „Ik ga ook naar huis. Tot morgen!”

Gerben verdween en nadat Hielke en Sietse hun visgerei in de Kameleon hadden gebracht, gingen zij hun ouders vertellen, dat ze de volgende morgen om vier uur wilden opstaan.

„Wij gaan met Gerben op de palingvangst,” zei Sietse.

„Ha,” zei Klinkhamer, „dan kunnen wij morgen dus heerlijk smullen!”

„We moeten ze toch eerst nog vangen!” zei Hielke.

Even later ging hij met Sietse mee naar boven, waar de Jongens de overgordijnen stijf dichttrokken, waardoor het goed donker werd in hun slaapkamer.

Moeder kwam een half uurtje later de wekker brengen, maar zij moest het heel stilletjes doen, want de beide toekomstige vissers sliepen reeds als marmotten.

Met was nog heel vroeg in de morgen, toen Sietse wakker

werd. Tik-tik, tik-tik, hoorde hij en omdat hij niet begreep wat dat voor een geluid was, ging hij rechtop zitten. Toen ontdekte hij op het tafeltje de lichtgevende wijzerplaat van de wekker en zag dat het reeds half vier was geweest.

Hij stond meteen op, schoof de gordijnen wijd open en drukte de knop van de wekker in, zodat die niet meer kon aflopen.

Het nog vale licht van de vroege morgen maakte Hielke nu ook wakker. Nauwelijks zag hij dat Sietse al was opgestaan, of hij stond ook al in een wip naast zijn bed.

Fluisterend, om hun ouders niet wakker te maken, zei Sietse: „Wij zijn lekker vroeg.”

„Ja,” geeuwde Hielke, „Gerben mag niet mopperen als hij straks komt.”

Zij kleeadden zich vlug aan en gingen bijna geruisloos de trap af. Beneden in de kamer stonden boterhammen klaar met voor ieder een glas melk. Hielke en Sietse begonnen er maar meteen flink van te eten, alsof het heel gewoon was dat zij op zo'n vroeg uur al een ontbijt kregen.

Binnen een kwartiertje waren alle boterhammen verdwenen en de glazen melk leeg. Daarna ging het tweetal naar het boothuis en duwden zij de Kameleon naar buiten. Zij legden de boot voor de wal, zodat zij meteen konden vertrekken als

Gerben kwam. Ook werd de motor nagezien en olie en benzine bijgevuld.

De torenklok had reeds vier uur geslagen, maar toen Hielke en Sietse voor de smederij op de weg gingen kijken, was Gerben nog in geen velden of wegen te zien.

„Als die sufferd het maar niet vergeet,” zei Sietse, „anders gaan wij zonder hem weg.”

„Hij heeft zich vast verslapen,” zei Hielke. „Ik zal even naar zijn huis fietsen.”

„Nee, we kunnen beter naar het dorp varen,” zei Sietse, „dan kan Gerben daar in de boot stappen en hoeft hij niet eerst nog hierheen te lopen.”

Dat vond Hielke ook goed en hij keek nog eenmaal voor de zekerheid de Dorpsstraat af, waar evenwel geen levend wezen te bekennen viel. Toen holde hij Sietse achterna, die de motor reeds startte, waarop zij naar het dorp voeren en bij het Raadhuisplein aanlegden. Zij liepen het plein over naar een zijstraatje waaraan het huis van Gerben stond.

Gerben woonde daar met zijn moeder.

Bij de voordeur drukte Sietse op de bel en dat deed hij zo langdurig, dat zelfs de grootste slaapkop er wel wakker van moest worden, maar Gerben niet! Ook zijn moeder kwam niet opendoen.

Daar begrepen de jongens niets van.

„Dit klopt niet,” zei Hielke, hoewel zijn broer op dat moment een dreunende roffel op de deur sloeg.

„Als er maar geen ongeluk gebeurd is,” bedacht Sietse plotseling en hij staakte het geroffel, opende de brievenbus en stak zijn neus erin.

„Hm,” zei hij dan, „ik ruik toch geen gas.”

„Als zij maar geen verkeerd voedsel hebben gegeten,” zei Hielke. „Misschien liggen ze al bewusteloos.”

„Kijk, daar loopt Zwart op het plein,” zei Sietse. „Ik ga hem halen.”

Sietse holde naar de veldwachter en vertelde hem dat zij geen gehoor kregen bij Gerben thuis.

„Weet je wel zeker dat Gerben thuis is?” vroeg Zwart.

„Dat moet haast wel,” zei Sietse, „want toen hij gisteravond bij ons vandaan ging, zei hij: ik ga naar huis en hij liep naar het dorp.”

„Het is weer vreemd met hem,” zei Zwart. „Enfin, we zullen even kijken.”

Zwart ging met Sietse mee naar het huis van Gerben en daar deed hij hetzelfde wat Hielke al gedaan had, namelijk door de ruiten naar binnen gluren. Omdat er zo niets te ontdekken viel, trok Zwart aan de bel van het huis ernaast. Daar woonde

mevrouw Elzinga, die door al het lawaai reeds wakker was geworden en tot verbazing van Zwart de deur meteen na het bellen opende.

„Dat is vlug,” zei Zwart,

„Wat zegt u?” vroeg mevrouw Elzinga.

„Neemt u mij niet kwalijk dat ik u zo vroeg kom lastig vallen,” zei Zwart, „maar deze jongens maken zich ongerust over uw buurman. Hij zou met hen uit vissen gaan, maar blijkt niet wakker te willen worden. Trouwens, zijn moeder ook niet. Of is er niemand thuis?”

„Ja zeker,” zei mevrouw Elzinga. „Gerben was wel degelijk thuis. Zijn moeder niet. Zij is een paar dagen uit logeren, maar gisteravond heb ik Gerben nog gesproken en hij zei: „Ik ga vroeg naar bed, want ik ga morgenochtend om vier uur vissen.” Daarna ging hij naar binnen en ik heb hem de deur horen sluiten.”

„Drommels,” zei Zwart, „dat ziet er vreemd uit.”

„Grote genade!” riep mevrouw Elzinga. „U denkt toch niet dat er een ongeluk gebeurd is?”

„Dat zal wel spoedig blijken,” zei Zwart. „Ik moet op de een of andere manier in huis zien te komen.”

„Ik kan u daarbij wel helpen,” zei mevrouw Elzinga. „De sleutel van mijn kast past op de achterdeur. Gerben heeft

hem wel eens gebruikt als zijn moeder niet thuis was.”

„Haalt u hem dan vlug,” zei Zwart, „iedere minuut kan kostbaar zijn!”

Mevrouw Elzinga verdween in huis en kwam direct daarop terug met een sleutel, die zij aan Zwart gaf. Gevolgd door de jongens en mevrouw Elzinga, ging Zwart naar de achterdeur van Gerbens huis, die hij zonder moeite met de sleutel opende.

„Blijven jullie allemaal buiten!” zei Zwart bars. „Ik zal wel roepen als ik jullie nodig heb.”

„Ik ga voor geen geld mee naar binnen,” zei mevrouw Elzinga huiverend in haar mantel, die zij over haar nachtkleding had aangetrokken. „Wie weet wat u vindt.”

„Hm,” bromde Zwart, „daar zullen wij het beste maar van hopen.” Hij ging zonder aarzelen naar binnen.

Hielke en Sietse keken door de ramen en zagen hoe Zwart in de kamer rondkeek. Daar viel echter niets bijzonders te bespeuren en dus ging Zwart naar boven. De jongens hoorden hem over de zolder lopen, toen buiten iemand langs de woning kwam.

Het was Gerben!

„Gerben!” riep mevrouw Elzinga, zo blij alsof het haar eigen zoon was. „Wat een geluk dat jij er nog bent! Ik vreesde al het

ergste!”

„Waar was jij?” vroeg Sietse.

Gerben, die een moment sprakeloos naar de indringers bij zijn achterdeur keek, riep nu verontwaardigd:

„Waar was jij? Waar waren jullie, zal jij bedoelen! Kom ik daar bij de smederij: geen kip te zien!”

„Die hebben wij ook nooit gehad” zei Sietse.

„Loop naar de pomp!” riep Gerben.

„Die hebben wij ook al niet,” zei Sietse.

Waarop Gerben zo kwaad werd, dat hij bijna geen woord meer kon uitbrengen.

„Blijf kalm, Gerben,” zei mevrouw Elzinga. „Het is gelukkig alles een misverstand.”

„Dat is het zeker,” riep Gerben, „en hoe! Zie ik dat het boothuis leeg is en denk ik dat die knapen er zonder mij vandoor zijn gegaan en daar zijn zij warempel druk bezig hier in te breken! Dat neem ik niet! Ik ga onmiddellijk naar de politie...”

Hier zweeg Gerben plotseling, want tot zijn grote verbazing kwam Zwart het huis uit.

„Dat is helemaal het toppunt!” riep Gerben. „Sedert wanneer bent u een inbreker geworden, Zwart? Heeft u wel een bevel tot huiszoeking? Mag ik dat papier dan eens even zien?”

„Maak je niet zo dik, Gerben,” zei Zwart, „alles is in orde. Wij waren alleen maar bezorgd om jou, omdat de jongens geen gehoor bij je kregen. Waar was je dan?”

„Ik ben heel gewoon naar de smederij gewandeld,” zei Gerben.

„Dan begrijp ik het al,” zei Zwart. „Terwijl jij naar de boerderij liep, voeren de jongens naar het dorp en zijn jullie elkaar gepasseerd zonder elkaar op te merken.”

„Het in jouw schuld, Gerben,” riep Hielke, „want jij zou om vier uur bij ons zijn en het is nu al half vijf!”

„Laten wij dan verder geen tijd meer verspillen,” zei Gerben.

„Kom op! Wij gaan er vandoor!”

„Moet de achterdeur niet vast?” vroeg Zwart.

„Daar moet u zelf maar voor zorgen,” zei Gerben. „U heeft hem ook opengemaakt.”

„Hm,” zei Zwart. „Ik hoop maar dat je niet te vaak uit vissen gaat, dat veroorzaakt alleen maar herrie.”

„Dat zegt u niet als ik straks een paar palingen voor u meebreng,” zei Gerben.

„Jij vangt toch niets,” zei Zwart.

„Dat zullen we nog wel eens zien,” zei Gerben. Vervolgens ging hij vlug met Hielke en Sietse naar de Kameleon en weldra voeren zij snel naar het meer.

Door de motor volop gas te geven, probeerde Sietse de verloren tijd in te halen, maar het ging niet, want van de andere kant van het meer kwam een andere motorboot naar de ingang van de poldervaart varen. Die boot was er eerder dan de Kameleon en meerde precies op de plaats waar Gerben had willen vissen.

„Dat is reuze pech,” zei Gerben spijtig. „Als jullie even op mij hadden gewacht, waren wij de eersten geweest. Nu zijn wij net te laat.”

„De paling zit toch niet op dat ene plekje?” zei Sietse. „Als je het mij vraagt, lig ik liever wat dichterbij de brug.”

„Dat zal nu ook wel moeten,” zei Gerben, „ik ben alleen bang dat wij daar niets zullen vangen.”

Zij naderden nu de andere motorboot, waarin twee heren zaten. Sietse stopte de motor en de Kameleon gleed geruisloos verder.

„Moge heren!” zei Gerben. „Ook op de palingvangst?”

„Wij willen wat karpers vangen,” was het antwoord, „maar een paar flinke palingen zijn ook altijd welkom.”

„Jullie hebben daar een best plekje,” zei Gerben. „Jullie vangen vast meer dan wij.”

„Dat betwijfel ik,” zei een van de heren, „want jullie hebben drie hengels en wij maar twee.”

Intussen liet Sietse de Kameleon even verder langs de rietkraag glijden en duwde Hielke een vaarboom in de modderige bodem, waaraan de boot werd vastgelegd.

Vervolgens werden de hengels in orde gemaakt en ze begonnen te vissen. Binnen de vijf minuten haalde Sietse reeds een paling van bijna een pond aan boord.

„Vertel jij nu maar dat het hier geen goed plekje is,” zei Sietse glunderend tegen Gerben. „Zo’n dikke paling heb ik nog nooit gevangen.”

„Hou stil! Hou stil!” fluisterde Hielke opgewonden. „Ik heb beet!”

Meteen haalde ook Hielke een flinke paling uit het water.

„Ik sta stomverbaasd” zei Gerben. „Jullie kunnen er wat van. Die weegt ook wel een pond.”

„Kijk naar je eigen dobber, sufferd!” zei Sietse, en nu was het de beurt aan Gerben om een dikke paling binnen boord te trekken.

Gerben was daar reuze blij mee en het stemde hem steeds vrolijker toen zij, met de regelmaat van een klok, om beurten een paling vingen. Na een uur vissen hadden zij tezamen elf stuks, terwijl de heren, die volgens Gerben een veel gunstiger plekje hadden, slechts één karper hadden gevangen.

„Onze dag is goed,” zei Gerben. „Wij hebben al meer dan

genoeg.”

Het leek wel of de vissen in het meer dit hadden verstaan, want er werd niets meer gevangen, hoewel onze hengelaars er nog ruim een uur hun best voor deden.

Een van de heren ving nog twee karpers, waarvan de laatste zo’n kanjer was, dat Gerben en de jongens de vangst kwamen bewonderen.

„Heb ik het niet gezegd?” zei Gerben. „Ik wist wel dat dit een best plekje was.”

„U schijnt goed met de visvangst op de hoogte te zijn” merkte een van de heren op.

„Dat klopt” zei Gerben, „maar ik heb dan ook jaren bij de marine gevaren en daar leer je heel wat.”

De mijnheer betwijfelde of Gerben wel ooit bij de marine geweest was en daarom vroeg hij:

„Wat was u bij de marine?”

„Spreeuwenschieter,” zei Gerben rustig.

Hielke en Sietse proestten het uit van het lachen.

De mijnheer schudde zijn hoofd en zei:

„U wilt grappig wezen, maar u weet waarschijnlijk niet wat men bij de marine onder spreeuwenschieten verstaat.”

„Dat zal ik u dan eens haarfijn vertellen,” zei Gerben.

„Wanneer er boven het dek een tentzeil moet worden

gespannen tegen de zon, wordt dat zeil met vele kleine touwtjes vastgemaakt. Het knopen van die touwtjes noemt men spreekwenschietsen.”

De mijnheer begon te lachen en terwijl hij een sigaar opstak zei hij:

„Ik hoor het al, u bent inderdaad bij de marine geweest.”

„U rookt ze ook van het eind af op,” zei Gerben.

„Hoe zou ik het anders kunnen?” zei de mijnheer. „Hier, neemt u ook een sigaar en laat u dan eens zien hoe het anders kan.”

Gerben stak de sigaar aan, blies een paar grote rookwolken de lucht in en zei dan:

„Tja, het kan eigenlijk moeilijk anders, zo rookt het toch op z’n best! U bent vast wel rijk.”

„Wat bedoelt u?” vroeg de mijnheer verwonderd.

„Wel,” zei Gerben, „ik proef dat dit een dure sigaar is, dus bent u niet arm.”

„Nee maar,” zei de mijnheer, „u bent wel bij de tijd! Mag ik weten wie u bent?”

„Bij de tijd,” zei Gerben en daar moest de mijnheer hartelijk om lachen.

„Maar zonder gekheid,” zei Gerben, „mijn naam is Gerben Zonderland.”

„Aha,” zei de mijnheer, „dan bent u natuurlijk die Gerben waarvan mijn zoon mij heeft verteld. Mijn zoon is student moet u weten en heeft hier een zomer doorgebracht Op de Mariahoeve. U zult hem waarschijnlijk wel ontmoet hebben. Hij heet Fred Posthuma.”

„O ja,” zei Gerben, „die ken ik heel goed. Maar dan bent u de directeur van de oliefabrieken?”

„Juist,” zei de mijnheer, „dat heb je heel goed geraden.”

„Wel, mijnheer Posthuma,” zei Gerben en hij keek peinzend naar de rook van zijn sigaar, „ik zou u graag een vraag willen stellen. Wilt u een boeier kopen?”

„Een boeier kopen?” riep mijnheer Posthuma verbaasd.

„Heeft u er dan een?”

„Ik niet,” zei Gerben. „Was dat maar waar In ons dorp wordt namelijk een gloednieuwe boeier gebouwd. Misschien is dat iets voor u?”

„Ik heb er nooit over gedacht om een boeier te kopen,” lei mijnheer Posthuma, „maar ik vind het wel een van de allermooiste schepen. Ik zal er eens over denken.”

„Gaat u dan eens naar Gaastra, de hellingbaas,” zei Gerben, „want hij bouwt er een.”

„Ik zal het adres noteren,” zei mijnheer Posthuma; en hij schreef de naam van Gaastra in zijn zakagenda.

„Nu, dan gaan wij naar huis, jongens!” zei Gerben.

„Goedemorgen, heren!”

Sietse startte de motor en de Kameleon voer terug naar het dorp.

„Zeg Gerben,” zei Hielke, „hoe kon jij nu aan die mijnheer vragen of hij een boeier wil kopen? Die is toch bestemd voor de heer Muntendam?”

„Maar als die meneer Muntendam niets meer van zich laat horen,” zei Gerben, „is het voor Gaastra toch gelukkig mijnheer Posthuma de boeier wil kopen?”

Daar konden de jongens hem geen ongelijk in geven en misschien had Gerben hiermee een hele goede daad gedaan. De Kameleon naderde nu de brug, waar veldwachter Zwart naar onze vissers stond te kijken.

„Ha, mijnheer Zwart!” riep Gerben. „Ik heb paling voor u.”

„Breng ze maar bij mij thuis,” zei Zwart, want hij dacht dat Gerben hem voor de mal hield. Hij zou echter op een heel bijzondere manier ontdekken dat Gerben toch de waarheid had gesproken, want toen hij een half uur later thuiskwam en een kop thee zat te drinken, gaf zijn vrouw, vanuit de gang, plotseling een luide gil van schrik.

Zwart sprong op, morste thee over het tafelkleed en holde naar de gang.

„Wat is er?“ riep hij.

„Kijk!“ riep zijn vrouw. „Daar! Slangen!“ Zij wees naar het raampje van de brievenbus, waarachter twee flinke palingen kronkelden.

„Dat is natuurlijk het werk van die gekke Gerben!“ riep Zwart kwaad. „Het zijn palingen!“

„Dan is het nog niet zo erg gek,” zei mevrouw Zwart, want zij vond paling een lekkernij.

„Toch is dit geen manier van doen,” zei Zwart, „en dat zal ik Gerben wel eens goed vertellen!“

Maar Zwart heeft het Gerben niet verteld en dat deed hij ten eerste niet, omdat de paling heerlijk smaakte en ten tweede, omdat Gerben dan extra plezier van zijn rare grap zou hebben gehad.

Daarom bedankte Zwart Gerben hartelijk voor de traktatie, toen hij hem 's middags ontmoette in de smederij.

„Ja, ja,” zei Gerben glunderend, „die paling smaakte goed, hè? Enne, had u ze al spoedig gevonden in de brievenbus?“

„Ja zeker,” zei Zwart, „de visboer stopt daar ook altijd de vis door.”

Toen was Gerben een moment verslagen en glimlachend verliet Zwart de smederij.

„Horen jullie dat?“ zei Gerben tegen Klinkhamer. „De

visboer stopt de vis bij Zwart door de brievenbus.”

„Laat je toch niks wijsmaken, Gerben,” zei Klinkhamer, „Jij wou Zwart te pakken nemen, maar ik geloof nu dat hij jou te pakken heeft.”

„Ja, Gerben,” riepen Hielke en Sietse, „jij bent nog niet altijd zo glad als een paling!”

„Dat zal ik onthouden!” riep Gerben. „Ik wijs jullie nooit meer een goed visplekje!”

HOOFDSTUK IX

Dijkstra doet een ontdekking

Er kwam een brief voor Hielke en Sietse, maar er stond geen afzender op en daarom zei Sietse: „Maak open,” en hij trok de brief zo hardhandig uit Hielke’s handen, dat het papier bijna scheurde. Met een mes sneed Sietse de envelop open en het eerste wat hij eruit trok was een foto van een jongen in een bed.

„Dat is Hein!” riep Hielke verrast. „Ja. Het is ’m,” zei Sietse, „en daar staat het molentje en daar hangen alle ansichtkaarten. Hein lacht! Hij heeft zeker de koek net opgegeten!”

„Wat zit er nog meer in?” vroeg Hielke. „Laat die brief eens lezen.”

Sietse trok twee brieven uit de envelop. De eerste was van Hein. Hij schreef:

„Ik ben al een heel stuk beter en de kaarten en de koek en de mooie molen vind ik geweldig. Jullie worden geweldig bedankt en ik wil geweldig graag een dagje mee uit varen gaan. De dokter zegt dat ik geweldig goed vooruit ga en de dokter zegt ook dat jullie geweldige jongens zijn en de zusters zeggen het ook.

Iedereen vindt al die foto's geweldig mooi en de molen van Kees is fantastisch; hij wordt extra bedankt en Gerben ook voor de gulden.

Zodra ik weer beter ben, kom ik jullie allemaal nog eens bedanken en daarom hartelijke groeten en tot ziens van Hein."

„Wat schrijft hij?“ vroeg moeder.

„Hij vindt alles geweldig," zei Sietse, „behalve de Woudaap. Die vindt hij fantastisch!"

„Dus hij vond het heel leuk," begreep moeder en zij bekeek ook de foto.

„Kijk," zei Hielke, „die andere brief is van de verpleegsters." De verpleegsters schreven dat zij dat pakje voor Hein ook reuze leuk hadden gevonden, want, zo stond er: „Jullie pakje met die hartelijke brief erbij, heeft Hein meer geholpen dan de duurste medicijnen!"

„Nou ja," zei Sietse, „dat zit 'm natuurlijk in die koek van Van der Zee. Wie die proeft kan niet langer ziek zijn."

„Zonder die koek," zei moeder, „had het pakje voor Hein minstens zoveel waarde gehad, want het is voor een leuke een heerlijke verrassing als er een cadeautje komt, waaruit blijkt dat er aan hem gedacht wordt."

„Dat wisten wij wel, moeder," zei Hielke, „en daarom hebben

wij ook dat pakje gestuurd.”

„Wij laten de foto ook aan Cor zien,” zei Sietse.

Hielke volgde hem met de brieven, maar buiten ontmoette hij Louw.

„Ha Louw!” zei Hielke. „Hier, lees dit eens!”

En terwijl Louw las, kwam Sietse terug met Cor.

Vanzelfsprekend vonden Louw en Cor het ook reuze prettig Dat het pakje zo goed ontvangen was. Daarom werd besloten om met z’n allen naar Kees te gaan, want die moest de brieven natuurlijk ook lezen.

Dus stapten zij in de Kameleon en voeren naar de Woudaap. Daar zagen zij Dijkstra op de knieën liggen om onder de molen te kijken. Kees stond ernaast.

„Hallo Kees!” riep Louw, „wij hebben een mooie brief gekregen, die je direct moet lezen.”

De jongens kwamen op de wal en Hielke gaf de brieven en de foto aan Kees.

Kees bekeek eerst de foto en gaf hem toen terug aan Hielke. „Wat is dat voor ’n foto?” vroeg Dijkstra. „Mag ik ook even kijken?”

„Natuurlijk wel,” zei Hielke. „Alstublieft.”

„Nee!” riep Kees. „Niet doen!”

Allen keken verwonderd naar Kees.

Dijkstra, die de foto reeds gekregen had, bekeek hem even en vroeg dan:

„Vertel mij eens, waarom ik deze jongen in dat bed niet mag zien, Cornelis Dijkstra?”

„Nou ja,” zei Kees, „u kent hem toch niet. Hij woont in de stad.”

„Ken ik hem niet?” vroeg Dijkstra en hij bekeek de foto nog eens extra.

„Wel verdraaid nog aan toe!” riep hij plotseling en Kees begon meteen te rennen langs de polderdijk, alsof zijn leven ervan afhing.

Zijn vrienden keken hem verbaasd na. Zij begrepen er niets van.

„Wacht maar, jongetje!” riep Dijkstra. „Als ik jou in mijn handen krijg, zal het je beste beurt niet wezen!”

„Maar wat is er dan?” vroeg Hielke.

„Wat er is?“ riep Dijkstra woest. „Kijk! Op deze foto ontdek ik dat mooie molentje, dat die bandiet heeft weggegeven! Mijn vrouw en ik doen niets anders dan er overal naar zoeken. Intussen staat die uil er met droge ogen bij zonder een kik te geven. Ik zal hem die streken voorgoed afleren. En prompt!“ „Had Kees dat molentje dan werkelijk niet mogen geven?“ vroeg Cor.

„Dat had hij in ieder geval wel eerst met mij kunnen overleggen“ zei Dijkstra. „Die jongen doet maar wat hij wil“ „Leest u deze brieven eens“ zei Hielke.

Omdat de nieuwsgierigheid het van de kwaadheid won, Dijkstra de brieven te lezen.

„Hm, ja,” zei hij dan, „ik begrijp dat Kees er een goede mee wilde doen, maar hij had het wel eerst even kunnen zeggen. Enfin, dan hoeft ik niet langer te zoeken en zullen we maar hopen, dat het molentje aan die zieke jongen veel vreugde mag geven.”

Dijkstra ging in huis om zijn vrouw alles te vertellen en de jongens voeren Kees achterna.

Kees stond op het aanlegsteigertje bij de boerderij van Jellema te wachten, De Kameleon legde bij hem aan.

„Was vader erg kwaad?“ was het eerste wat Kees vroeg.

„Het valt wel mee,” zei Hielke. „We hebben hem de brieven

laten lezen en toen vond hij het een goede daad, maar je had het wel even moeten vragen.”

„Het was toch mijn eigen molentje,” zei Kees verongelijkt, „dus mocht ik het weggeven als ik dat zelf wilde.”

„Vecht dat maar met je vader uit,” zei Sietse, „maar ik ben bang dat jij het glansrijk verliest.”

„Hm,” zei Kees, „het zal wel loslopen.”

Opgelucht stapte hij ook aan boord, waarna Sietse de Kameleon liet zwaaien. Daarop voeren de jongens terug naar het dorp om nog eens te gaan kijken bij de scheepswerf van Gaastra. Daar werd nu druk gewerkt aan de bouw van de boeier.

Gaastra had de eiken planken schuin omhooggezet tegen een muur. Boven aan de top van iedere plank hing een zwaar gewicht, waardoor de planken krom gingen trekken. De planken moesten gebogen worden om de ronde boeg van de boeier ermee te kunnen vormen. Om dat buigen sneller te doen verlopen, ging Gaastra met bosjes brandend riet de planken aan één kant verwarmen, terwijl hij de andere kant nat maakte. Door de warmte ging het hout aan één kant krimpen en door het vocht aan de andere kant uitzetten. Dat werkje vergde heel veel geduld, want het moest nauwkeurig gebeuren.

De jongens keken er met bewondering naar, want Gaastra verstond de kunst om de planken naar twee kanten krom te laten trekken, zowel in de lengte als in de breedte.

En dat bij hard eikenhout! Om zo iets te presteren is werkelijk veel vakmanschap vereist, maar ook veel geduld.

Doordat dit een langdurig werkje is, raakten de jongens er spoedig op uitgekeken en gingen zij maar weer varen. Zij kwamen voorbij het erf van Klinkhamer en zagen daar een groep mensen bij de smederij staan.

„Wat is dat nou?” vroeg Sietse en hij liet de Kameleon meteen aanleggen.

Vlug stapten de jongens allemaal uit en gingen naar de smederij, waar Klinkhamer hen toeriep:

„Zijn jullie daar eindelijk? Deze mensen staan al een half uur op jullie te wachten voor een rondvaart over het meer!”

„Oei,” zei Sietse, „dan moeten we eerst de praam gauw halen.”

Het gezelschap bestond uit mannen, vrouwen en kinderen.

Een van de mannen kwam naar voren en vroeg:

„Zijn jullie de schippers van de Kameleon?”

„Jawel, mijnheer,” zei Hielke.

„Wij hebben van kennissen uit onze straat jullie adres opgekregen,” zei de man. „Vooral de kinderen zouden graag

eens op het meer willen varen.”

„Dat kan,” zei Hielke. „Als u met u allen naar de polderdijk gaat, halen wij intussen een praam.”

„Afgesproken!” zei de man en het hele gezelschap ging naar de kant van het meer, terwijl de jongens met de grootste snelheid naar de boerderij van Jellema voeren.

„Als de praam maar niet weg is,” zei Cor, maar gelukkig zagen zij het vaartuig nog bij de steiger liggen, Zij bleken precies op tijd te zijn, want Gerben was juist van plan met de nieuwe praam naar de polder te varen. Toen Gerben echter hoorde dat er vier families met kinderen een uitje wilden gaan maken, zei hij joviaal: „Dan neem ik de oude praam wel. Gaan jullie even mee. In de wagenloods staat een groot aantal lege aardappelkistjes, daarvan kunnen jullie prachtig zitplaatsen maken.”

„Dat is een reuze idee, Gerben!” riepen de jongens enthousiast en Gerben glunderde.

„Maar,” waarschuwde hij, „jullie moeten alle kistjes hier weer netjes terugbrengen.”

Dat beloofden de jongens graag en zij droegen vlug een aantal kistjes in de praam en maakten er lange banken van door de kistjes op rijen naast elkaar te plaatsen.

Gerben wenste hen veel plezier en weldra duwde de

Kameleon de praam vlug in de richting van het dorp. Halverwege kwamen de jongens hun passagiers al tegen en werd de praam naar de wal gestuurd.

Sietse liet de Kameleon tegen de zijkant van de praam duwen, waardoor het vaartuig stijf tegen de wal kwam te liggen. De gasten konden nu heel gemakkelijk instappen. Het gezelschap bestond uit drieëntwintig mensen, maar er bleef nog plaats genoeg over in die grote praam.

„Kan deze kleine motorboot dit wel allemaal duwen?” vroeg een van de mannen verbaasd.

„O ja,” zei Sietse, „de Kameleon kan wel vijf boten duwen!” En om te tonen hoe sterk de motor wel was, gaf hij extra veel gas, zodat de praam weldra met flinke snelheid over het meer voer.

De stadsmensen keken eerst wat onwennig nu zij zich zo omringd zagen door al dat water, maar het stelde hen spoedig gerust toen zij zagen hoe kundig de jongens de praam langs andere boten stuurden.

Voor al de kinderen genoten zichtbaar.

„Ik had wel een reddingsgordel mee mogen nemen,” zei een van de mannen, „want ik kan niet zwemmen.”

„Als u rustig op uw plaats blijft zitten,” zei Hielke, „kan er niets gebeuren.”

„En anders redden wij u wel,” zei Louw, „want wij kunnen allemaal goed zwemmen.”

Het bleek dat, in tegenstelling met hun ouders, de meeste kinderen wel zwemles kregen op school. Maar zelfs als je goed kunt zwemmen, is het toch beter niet overboord te vallen en dus bleef iedereen keurig op zijn plaats zitten.

Het werd voor allemaal een mooie tocht. De stadsmensen keken hun ogen uit naar al de prachtige motor- en zeilboten en zij toonden ook veel belangstelling voor de kampeertenten die langs de oevers stonden. Zo'n leventje in de vrije natuur was toch heel wat anders dan in een smalle straat met hoge huizen zonder uitzicht.

Bij het eiland midden in het meer werd aangelegd. Een van de stadsjongens had een grote bal meegebracht en hiermee gingen de kinderen een spelletje doen, waaraan onze vrienden natuurlijk ook meededen.

Er werd een grote kring gevormd. Een jongen ging met bal in het midden staan en wierp de bal naar een meisjes terwijl hij zo vlug mogelijk wegholde. Het meisje wierp de bal na en als het raak was, mocht de jongen niet meedoen. Was het mis, dan was het meisje af. Zo het spel door, totdat er één winnaar overbleef. En dat was Cor. Hij kreeg een sinaasappel als beloning.

Daarna werden zij allemaal getrakteerd op het door de moeders meegebrachte lekkers. Zij zaten reuze gezellig een kring bijeen en de tijd vloog om, totdat een van de mannen op zijn horloge keek en riep:

„Drommels, wij moeten terug! Over een half uur gaat de bus!”

„Wel nee. Dan gaan wij maar een bus later,” zei zijn vrouw.

„Het is hier juist zo leuk.”

„Mar ik moet naar de fabriek!” zei haar man. „Jullie hier, wat mij betreft, nog wel een tijdje blijven.”

„Dan breng ik u wel even naar de brug,” zei Sietse. Dat vond de man een goede oplossing en nadat hij de buskaartjes aan zijn vrouw had gegeven, ging hij met Sietse in de Kameleon. De anderen keken de boot vol bewondering na, toen Sietse de Kameleon op volle snelheid in een baan van schuimend water naar de polderdijk stuurde. Daar ging de man aan wal en Sietse voer met dezelfde snelheid terug.

Een van de meisjes vroeg toen aan Sietse of zij ook even zo snel in de Kameleon mocht varen. Dat wilden de andere jongens en meisjes ook wel graag en daarom nam Sietse er telkens vijf aan boord en voer er op volle snelheid mee rond het eiland.

De kinderen vonden het een geweldige sensatie en Sietse

keek reuze trots. Eindelijk ging iedereen weer aan boord van de praam en werd de tocht over het meer voortgezet, totdat bij de Woudaap werd aangelegd. Hier mochten zij van Dijkstra de molen bezichtigen, waarbij deze zijn volle medewerking verleende door precies uit te leggen hoe zo'n molen wel werkte.

Dat de stadskinderen en hun ouders het allemaal heel mooi vonden, valt te begrijpen en zo werd dit uitstapje dan ook een volledig succes.

Een van de mannen wilde daarvoor onze vrienden bedanken. „Hoor eens,” zei hij, „ik weet werkelijk niet hoe ik het zeggen moet. Daarom wijs ik maar naar de gezichten van onze kinderen. Vanmorgen zagen zij nog bleekjes en nu zijn het allemaal glunderende roodhuiden! Daarom, jongens, hoop ik dat jullie nog veel meer stadskinderen in de gelegenheid zullen stellen om ook eens zo'n fijne dag te beleven. Zij zullen jullie daarvoor altijd dankbaar blijven. Net als wij!” „Tot uw dienst,” zei Sietse.

Dijkstra knikte daarbij goedkeurend. Hij vond dat die man uit de stad het heel mooi had gezegd. Zó mooi zelfs, dat Dijkstra over dat molentje van Kees maar nooit meer heeft gesproken!

HOOFDSTUK X

Gerben heeft weer iets bijzonders

De jongens brachten de praam terug naar de boerderij van Jellema en droegen de kistjes weer in de wagenloods.

Daar kwam Gerben aan!

„Het is afgelopen met het varen in de nieuwe praam,” zei hij.

„Het is niet meer nodig. De stadskinderen kunnen hier voortaan komen logeren. Ik weet een prachtige gelegenheid waar zij kunnen snurken.”

„Snurken?” vroeg Cor.

„Ja, zeker,” zei Gerben, „ze moeten toch een plaatsje hebben waar zij kunnen slapen? En dat kan in de Volharding.”

„In de Volharding?” riepen de jongens verbaasd. „Precies. In de Volharding,” herhaalde Gerben. „Het beurtschip van Wierda. Daar kunnen wel honderd kinderen slapen. Gaan jullie maar meteen naar de dominee te vragen of hij het schip wil kopen!”

„O,” zei Sietse droogjes, „begin je weer met die onzin!”

„Onzin?” riep Gerben hevig verontwaardigd. „Dit is volle ernst! Desnoods ga ik zelf naar de dominee. De Volharding te koop, want schipper Wierda gaat voortaan met vrachtauto's

rijden. In de steden doen de pastoors en doeï?? de laatste jaren alle moeite om kinderen aan vakantiehuizen te helpen. Daarom zal de dominee vast wel volle medewerking willen geven om het schip daarvoor te kopen. Er kan een prachtige en grote kampeerboot van gemaakt worden !”

„Dat zou niet gek zijn,” zei Hielke. „De Volharding zou best aan de polderdijk kunnen liggen en dan zou je er net zo goed in kunnen wonen als in een huis.”

„Het zou zelfs nog leuker zijn dan in een huis,” zei Louw.

„Natuurlijk!” riep Gerben. „Het kan een prachtig hotelschip worden. Ik weet zeker dat dit een geweldig plan is!”

„Goed,” zei Sietse. „Dan ga jij mee naar de dominee.”

„Dat is best,” zei Gerben, „maar ik kan niet eerder dan over een paar uur en het is maar de vraag of Wierda in die tijd zijn boot al niet verkocht heeft.”

„Dan gaan wij eerst naar Wierda,” zei Sietse, „en komen wij jou over twee uur halen.”

„Goed,” zei Gerben.

De jongens voeren meteen naar het dorp.

„Wat denken jullie ervan?” vroeg Louw. „Zal Gerben heus meegaan naar de dominee?”

„Als wij hem komen halen, zal hij wel moeten,” zei Hielke vastberaden.

„Laat me niet lachen,” zei Kees. „Over twee uur is Gerben nergens te vinden.”

„Het is ook nog de vraag of de Volharding wel te koop is,” zei Cor.

„Dat weten wij gauw genoeg,” zei Sietse.

Inmiddels had de Kameleon het dorp al bereikt en werd aangelegd bij de laad- en loswal voor het huis van schipper Wierda. Uit de kajuit van de Volharding, die daar voor de wal lag, kwam Wierda naar buiten.

„Ha, mijnheer Wierda!” riep Sietse. „Gaat u uw schip verkopen?”

„Ja jongens,” zei Wierda. „Hoe weten jullie dat zo gauw?”

„Van Gerben,” zei Hielke. „Hij raadde ons aan om de dominee te vragen of deze het schip wil kopen. Er zou dan een kampeerboot van gemaakt kunnen worden voor kinderen uit de stad. Of is de boot al verkocht?”

„Wel nee,” zei Wierda, „ik heb er zelfs nog geen advertentie voor geplaatst.”

„Wilt u daar dan mee wachten, tot wij weten of de dominee het schip kan kopen?” vroeg Cor.

„Met alle plezier, jongens,” zei Wierda. „Ik heb nog wel een weekje de tijd. Jullie komen mij maar zo gauw mogelijk vertellen hoe de dominee erover denkt.”

„Dat zullen wij doen, mijnheer Wierda,” beloofden de jongens en zij keken op de torenklok die vier uur aanwees.

„Wij moeten tot zes uur wachten,” zei Cor. „Dan pas gaat Gerben mee.”

„Maar dan moeten wij thuis eten,” zei Kees.

„Wij ook,” zei Louw. „We kunnen toch ook wel zonder Gerben naar de dominee gaan?”

„Ja, waarom eigenlijk niet?” zei Hielke.

„Dan maar meteen,” zei Sietse, die nooit van talmen hield. Dus staken zij het plein over naar de pastorie naast de kerk. Bij de voordeur belden zij aan en vroegen de dienstbode die opendeed, of zij de dominee even mochten spreken.

„Waarvoor?” vroeg de dienstbode. „Voor hulpbetoon aan minder bedeeden,” zei Cor

Daar moesten zijn vrienden zo om lachen, dat de dienstbode verontwaardigd naar binnen ging. Even later kwam dominee naar voren.

„Zo vrienden,” zei hij opgewekt. „Jullie willen mij spreken?”

„Is het belangrijk?”

„Ja zeker, dominee,” zei Sietse, „en duur!”

„Duur?” zei de dominee. „Dat is een moeilijk geval, goed. Komen jullie maar even binnen.” dominee liet hen in zijn studeerkamer en nadat allen een plaatsje hadden gevonden

op de stoelen en de bank, zei de dominee:

„Wel, Sietse, jij vindt het onderwerp dus belangrijk en daarom stel ik voor, dat jij dan maar begint met het gesprek.”

„Het is gauw verteld,” zei Sietse. „In de stad zijn kinderen die nooit eens bij ons meer kunnen logeren en nu is de Volharding van schipper Wierda te koop en daarvan zou een prachtige kampeerboot gemaakt kunnen worden. Gerben zegt dat u de boot misschien wel zou willen kopen.”

Daar gaf de dominee niet direct antwoord op. Hij keek de kring eens rond en zag alle gezichten hoopvol op zich gericht. Inwendig was hij trots dat deze jongens uit zijn gemeente met zo’n menslievend doel bij hem kwamen, maar was zo’n plan wel te verwezenlijken? Om de jongens niet te lang in spanning te laten, zei de dominee:

„Zo, zo. Dus als ik het goed begrijp is dit een plan van Gerben?”

„Ja, dominee,” zei Sietse, „maar hij durft het niet goed zelf aan u te vragen.”

„Dat is niet waar,” zei Hielke. „Gerben zou over twee uur met ons meegaan, maar dat duurde ons te lang.”

„Nou ja,” zei Sietse, „dan hadden wij toch het woord moeten doen. En dominee, wat denkt u van het plan?”

„Het plan is wel goed,” zei de dominee, „maar of het

uitvoerbaar is, is nog een groot vraagteken. Ik beloof jullie, dat ik mij in verbinding zal stellen met mijn collega's in de stad. Voorts zal ik onderzoeken of het bedrag, dat Wierda voor het schip vraagt, betaalbaar is.”

„Maar het is vast goedkoper dan een heel nieuw gebouw, niet waar, dominee?” vroeg Hielke.

„Dat verwacht ik wel,” zei de dominee, „en daarom is dit plan heus nog niet zo gek. Ik zal er mijn best voor doen, jongens. Jullie horen er nog wel van.”

Dat onze vrienden blij verrast teruggingen naar de Kameleon, is te begrijpen. Zij hadden werkelijk niet verwacht dat de dominee zo gauw bereid zou zijn om zijn medewerking te verlenen.

„Die Gerben,” zei Louw. „Hij krijgt dus toch gelijk. De dominee wil de boot vast wel kopen.”

„Maar hij heeft hem nog niet,” zei Sietse. Nu was er één ding wat de jongens niet wisten, namelijk dat er in de steden verenigingen voor jeugdzorg bestaan. Zo'n vereniging hadden zij in het dorp niet nodig, want de jeugd kon daar volop genieten van de vrije natuur, in de steden hebben de kinderen veel minder gelegenheid om te spelen en vaak weten ze dan met hun vrije geen raad. Daarom proberen de verenigingen van Jeugdzorg van alles om de kinderen prettig

bezig te houden en sturen zij hen in de vakantie naar buiten, waar zij worden ondergebracht in kampen of tehuizen. Er is n0g steeds een groot gebrek aan zulke vakantiehuizen, zodat een kampeerboot een welkome aanvulling zou kunnen zijn. De dominee stuurde daarom een brief naar de secretaris van die verenigingen in de stad en dat was dan het begin waardoor het plan van Gerben vastere vorm zou krijgen.

Die avond kwam Gerben in de smederij en hoorde hij Hielke en Sietse dat de dominee zou proberen de Volharding te kopen.

„Ja, ja,” zei Gerben reuze trots, „ik heb het jullie wel , hè? Ik ben niet zo achterlijk als ik eruit zie! Ik een stevige hand van droge rijst koken.” De jongens lachten.

„Jullie lachen nu,” zei Gerben, „maar eerst wilden jullie mij niet geloven. Trouwens dat doen jullie nooit.”

„Jawel hoor, Gerben,” zei Hielke. „Ik geloof jou graag.” „Dat zullen wij dan eens met je proberen,” zei Gerben en hij nam een stuk kachelpijp van nog geen meter lengte van de werkbank en zei:

„Kijk, twee apen keken ieder aan een kant door deze pijp en toch zagen zij elkaar niet.”

„Dat bestaat niet!” riep Sietse meteen.

„Dat bestaat wel,” zei Gerben.

„Is het werkelijk?” vroeg Hielke.

„Dus jij gelooft mij nu toch niet?” zei Gerben.

„O wacht,” zei Sietse, „ik weet het al. Die apen hielden hun ogen dicht en daardoor zagen zij elkaar niet.”

„Nee, Sietse,” zei Gerben, „de apen keken met hun ogen open.”

„Ik weet het!” riep Hielke. „Zij drukten hun koppen zo stevig tegen de openingen, dat het helemaal donker in de pijp werd.”

„Nee Hielke,” zei Gerben. „De apen bleven vijf centimeter met hun koppen van de pijp verwijderd.”

„Dan zat de pijp vol roet,” zei Sietse.

„Nee,” zei Gerben. „De pijp was nog nieuw en helemaal schoon.”

„Er zat een klep in die dichtgedraaid was,” zei Hielke.

„Ook dat niet,” zei Gerben.

„Dan zat er een bocht in de pijp,” zei Sietse.

„Nee. De pijp was net als deze, kaarsrecht,” zei Gerben.

Veldwachter Zwart kwam in de smederij en Hielke vroeg:

„Mijnheer Zwart, wilt u ons even helpen? Gerben zegt dat door deze kachelpijp aan iedere kant een aap keek en toch zagen zij elkaar niet. Weet u hoe dat kan?”

„Hm,” zei Zwart, „die verhaaltjes van Gerben zijn allemaal

onwijs, want als het precies zo'n stuk pijp was als deze, moesten die apen elkaar absoluut zien."

„Ja Gerben," zei Sietse, „mijnheer Zwart heeft gelijk."

„Ja zeker," zei Gerben spottend, „dat denkt hij, maar hij Weet er niets van. En wat zeg jij, Hielke? Geloof jij mij wel, als ik zeg dat zij elkaar beslist niet konden zien?"

„Konden zij dat werkelijk niet?" vroeg Hielke.

„Nee," zei Gerben, „zij zagen elkaar niet. Hoe zij ook keken, het was onmogelijk!"

„Maar dat is toch de grootste onzin die ik ooit gehoord heb," zei Zwart, zich opwindend. Hij nam de kachelpijp en gaf hem aan de jongens.

„Hier," zei hij, „Kijken jullie erdoor! Zien jullie elkaar of niet?"

„O ja! Best!"

„Nou dan," zei Zwart spottend, „waar blijf jij nu met je bewijs dat die apen elkaar niet konden zien, goocheme Gerben?"

„Wel," zei Gerben rustig, „de oplossing is heel eenvoudig mijnheer Zwart, want de ene aap keek om negen uur 's morgens en de andere om tien uur 's avonds." De jongens proestten het uit van het lachen en Zwart schudde zijn hoofd. Ook Klinkhamer vond het grappig en zei:

„Mijnheer Zwart, met Gerben kun je nooit voorzichtig genoeg

zijn. Hij is een gladde jongen!"

„Zeg liever, een kwajongen,” zei Zwart. „Ik zou hem nog eens over de knie willen leggen!”

„Dat zou ik heel graag willen zien,” zei Sietse.

„Pas jij maar op, jongetje,” zei Gerben, „want als ik één met mijn vuist op jouw hoofd geef, loop jij op platvoeten!”

Daar moesten zij allemaal om lachen en Zwart zei:

„Gerben! Zo eentje als jij is er geen tweede in het hele land"

HOOFDSTUK XI

Hielke en Sietse nemen het doek weg en iedereen juicht

Terwijl Gerben, Zwart, Klinkhamer en de jongens nog stonden te lachen, kwam Gaastra, de hellingbaas, in de smederij.

„Ha Gerben!” zei hij. „Dat treft net goed. Ik wou jou eens even spreken. Heb jij aan de directeur van de oliefabrieken verteld, dat ik een boeier te koop heb?”

„Dat klopt,” zei Gerben. „Die mijnheer heette Posthuma en hij rookte zulke dure sigaren, dat ik dacht, die kan best een boeier betalen.”

„Was het die mijnheer, die laatst zo’n dikke karper ving?” vroeg Sietse.

„Precies,” zei Gerben. „En is die mijnheer bij u geweest, Gaastra?”

„Dat is hij inderdaad,” zei Gaastra, „en hij heeft de boeier reeds besteld. Maar nu zit ik met de moeilijkheid of ik de boeier, waaraan ik nu bezig ben, aan mijnheer Posthuma zal leveren of aan mijnheer Muntendam.”

„Dat is helemaal geen moeilijkheid,” zei Gerben. „U geeft deze boeier aan mijnheer Posthuma. Dan weet u zeker dat u

uw geld krijgt. Die mijnheer Muntendam laat misschien nooit meer iets van zich horen. Volgens mij is hij een avonturier!”

„Dat had jij mij wel eens eerder mogen vertellen!” zei Gaastra kwaad. „Eerst beweerde je dat je de indruk had, dat die meneer Muntendam heel rijk was!”

„Maar toen wist ik niet,” zei Gerben, „dat de motorboot, waarmee hij hier rondvoer, niet zijn eigendom was. Het was een huurboot en dat geeft te denken.”

„Het is me wat moois!” mopperde Gaastra. „En ik heb nog wel op jouw inlichtingen vertrouwd.”

„Maar mijnheer Gaastra,” zei Klinkhamer, „u moet u toch eerst met mijnheer Muntendam in verbinding stellen, voordat u hem weigert een boeier te leveren. Er kan wel helemaal geen reden zijn om hem te wantrouwen.”

„Ik heb reeds een week geleden een brief aan hem geschreven,” zei Gaastra, „en ik heb nog steeds geen antwoord van hem gekregen.”

„Zie je wel,” riep Gerben, „net wat ik al dacht! Die Muntendam laat nooit meer iets van zich horen. Zeg, Gaastra, als hij wel komt opdagen, zegt u hem maar dat Ik u heb afgeraden een boeier voor hem te bouwen.”

„Dat zal ik doen,” zei Gaastra. „Ik mag van geluk spreken dat die mijnheer Posthuma de boeier wil hebben, anders had ik

een grote financiële strop gehad. Bedankt voor de inlichtingen, Gerben! Goedenavond allemaal!”

Gaastra verliet de smederij en Gerben zei trots:

„Het was maar weer een goed idee van mij, dat ik de directeur van de oliefabrieken naar Gaastra heb gestuurd. Stel je voor dat hij de boeier had gebouwd en niemand Wilde het schip kopen. Ik ben blij dat ik Gaastra heb kunnen helpen.”

„Het blijft nog de vraag,” zei Klinkhamer bedachtzaam, „of mijnheer Muntendam daar ook zo blij mee is.”

„Mijnheer Muntendam?” riep Gerben. „Die zien wij hier nooit weer!”

Twee dagen later kwam Gerben, direct na het middageten, bij de smederij van Klinkhamer met een gebroken onderdeel van de maaimachine. Hij vroeg of Klinkhamer het even kon lassen.

„Nou nou,” zei Klinkhamer, „moet dat meteen? Ik heb mijn eten nauwelijks op.”

„Ja hoor, ik moet vanmiddag nog een heel weiland maaien,” zei Gerben, „en het is toch gauw klaar?”

„Vooruit dan maar,” zei Klinkhamer en hij ging, gevolgd door de jongens en Gerben, naar de werkplaats.

Klinkhamer legde de gebroken delen tegen elkaar en nam dan de stift van het elektrisch lasapparaat, waarmee hij de

beide stukken ijzer weer aan elkaar deed vloeien. Daarna ging hij de las op de slijpsteen mooi glad slijpen en het karwei was klaar. Nu moest de smid alleen nog wachten tot het was afgekoeld, want gelaste voorwerpen worden nooit in water gekoeld omdat er dan spanningen in het ijzer ontstaan die een nieuwe breuk zouden veroorzaken.

Toevallig kwam Sjoerd Bonnema, de postbode, voorbij.

„Ha, die Sjoerd!” riep Gerben. „Ga je nu pas naar huis?”

„Ja,” zei Sjoerd, „hoe laat is het?”

„Niet allemaal tegelijk!” zei Gerben.

„Ik vraag, hoe laat is het?” herhaalde Sjoerd.

„Dat zeg ik toch!” riep Gerben. „Het is niet allemaal tegelijk!”

„Ben je gek of word je het?” vroeg Sjoerd kwaad.

„Het is helemaal niet gek!” zei Gerben. „Het is één voor één!

Dat is dus niet allemaal tegelijk! En als je het nu nog niet begrijpt, het is één minuut voor enen!”

De jongens lachten. Sjoerd wees veelbetekenend op zijn voorhoofd en haastte zich daarop naar het dorp.

Veldwachter Zwart, die ook bij de smederij kwam, vroeg:

„Was jij weer bezig, Gerben?”

„Sjoerd is een hele beste vriend van mij,” zei Gerben, „maar tja, hij kan niet tegen een grapje.”

Hielke en Sietse vertelden Zwart wat dat voor grapje was, toen

er een auto voor de smederij stopte.

Daaruit stapte mijnheer Muntendam! Hij keek reuze kwaad, want hij was bij Gaastra geweest en had daar gehoord dat Gerben de raad had gegeven, de boeier niet voor , hem af te bouwen, maar daar ging de heer Muntendam helemaal niet mee akkoord en hij bood de hellingbaas zo veel geld, dat deze nu wel verplicht was om de boeier toch aan hem te leveren. Dat mijnheer Muntendam heel slecht over Gerben te spreken was, is wel te begrijpen en daarom wilde hij hem eens flink de les lezen! Hij ging dus op zoek naar Gerben en vond hem nu in de smederij.

Gerben kon zijn ogen nauwelijks geloven, toen mijnheer Muntendam de werkplaats binnenkwam. Deze ging meteen voor Gerben staan en keek hem recht in de ogen. Toen vroeg hij kwaad:

„Hoe durfde jij te vertellen dat ik een avonturier ben?”

Gerben wist niet wat hij moest antwoorden.

Er viel een pijnlijke stilte.

„Zeg eens,” riep mijnheer Muntendam heel kwaad, „wie gaf jou het recht om mij te belasteren?”

Gerben keek hulpeloos om zich heen. Hij zat lelijk in het nauw!

Op dat moment vroeg Zwart:

„Wat hoor ik, mijnheer? Wilt u een aanklacht tegen hem indienen wegens laster? Gerben is inderdaad een grote praatjesmaker en met een flinke boete zal hij voortaan wel ten toontje lager zingen,”

„Hij heeft van mij verteld,” zei mijnheer Muntendam, „dat ik geen boeier zou kunnen betalen. Gelukkig heb ik dat nog net op tijd met mijnheer Gaastra kunnen regelen, maar ik verlang dat Gerben onmiddellijk zijn verontschuldiging aanbiedt!”

„Wel, Gerben,” zei Zwart, „dat zou ik dan maar gauw doen. Dan kom je er op een koopje af, want laster wordt zwaar gestraft!”

„Ja... kijk..., ziet u.. begon Gerben aarzelend. Het blijkt dus een misverstand te zijn. Neemt u mij niet kwalijk dat ik aan u getwijfeld heb. Ik ben blij dat u de boeier dus toch koopt.”

„Juist,” zei mijnheer Muntendam. „En ga dan nooit meer dingen vertellen, waar je niets van weet!”

„U heeft gelijk,” zei Gerben. „Het zal me niet meer gebeuren.”

„Hm,” bromde Zwart. „Je had eigenlijk voor straf een emmer haver moeten opeten.”

„Een emmer haver opeten?” vroeg Gerben verbaasd. „Ik ben toch geen paard?”

„Nee, maar wel een grote ezel!” zei Zwart.

Daar moest zelfs mijnheer Muntendam om lachen en hij lachte nog toen hij in zijn auto wegreed!

De daden van Gerben werden dus niet door iedereen in dezelfde mate gewaardeerd, maar toch bleek achteraf dat hij met zijn dwaze invallen iets goeds had verricht, want in plaats van één boeier, moest Gaastra er nu twee bouwen. Dat bracht weer heel wat werk in het dorp. Gaastra moest er zelfs een knecht bij nemen en toen een verslaggever van een dagblad een bezoek aan de werf bracht en zag wat voor mooie boten daar gebouwd werden, schreef hij er een enthousiast stukje over in de krant. Het gevolg was dat er nog meer bestellingen voor boeiers kwamen en dit het dorp een grotere bekendheid gaf.

Dat kwam dus allemaal door Gerben en de Klinkhamertjes, want zij hadden immers de eerste klanten bij Gaastra gebracht!

Er was trouwens nog iets waar Gerben en de jongens trots op konden zijn. De Volharding werd namelijk gekocht om er een kampeerboot van te maken. De dominee kwam dit prettige nieuws bij Klinkhamer vertellen. De jongens dansten van vreugde, hetgeen Klinkhamer deed opmerken:

„Het lijkt wel of het een cadeau voor hen zelf is.”

„Dat is het ook!” zei de dominee lachend. „Ze hebben nu

gekregen wat zij graag wilden, een logeergelegenheid voor hun stadsvriendjes. Er zal echter nog heel wat aan de boot Vertimmerd moeten worden. De motor moet eruit gesloopt, er moet een slaapzaal komen, een eet- en dagverblijf en een kookgelegenheid.”

„Wij willen er graag bij helpen, dominee!” riepen de jongens en Klinkhamer voegde eraan toe, dat hij de motor wel gratis zou slopen.

„Wel,” zei de dominee, „als iedereen een handje helpt, komt alles best in orde.”

En het kwam best in orde!

Iedereen ging in zijn vrije tijd aan de boot werken. De timmerman, de schilder, de smid en nog veel meer kwamen helpen om van het oude vrachtschip een fraaie vakantieboot te maken. Fabrikanten uit de stad zorgden gratis Voor de benodigde bedden, tafels, stoelen, eet- en kookgerei en wat er nog meer nodig was. Sietse en Hielke maakten zich ondertussen verdienstelijk met schilderen, schuren en opruimen. Na twee en een halve week lag het drijvende hotel, zoals Gerben het noemde, kant en klaar aan de polderdijk gemeerd te wachten op zijn eerste gasten.

De eerste groep van dertig jongens uit de stad mocht er, Onder leiding van hun jeugdleiders, een week komen

logeren. Natuurlijk moesten ze allen kunnen zwemmen, omdat anders het gevaar van verdrinking te groot was. Zo stonden op zaterdagmiddag, de burgemeester, de dominee, het fanfarekorps en vele belangstellenden bij het begin van de polderdijk te wachten op de bus uit de stad die om twee uur zou aankomen. . De eerste die er uitstapte was Hein.

Juichend liep hij naar onze vrienden en bedankte hen nog eens uitbundig voor hun belangstelling tijdens zijn ziekte.

Totdat Sietse zei:

„Nu moet je ophouden, Hein, anders worden we kwaad.”

„Ja jongens!” riep Louw. „We gaan naar de kampeerboot! Daar zul je nog van opkijken, Hein!”

De fanfare zette een vrolijke mars in en in optocht ging het hele gezelschap naar het fraaie schip. Daar ging de dominee als eerste de brede loopplank op en bleef halverwege staan om een toespraak te houden.

„Vrienden!” zei hij. „Deze boot, waarvan de naam nog verborgen is achter een doek, zal jullie graag gastvrij ontvangen en naar ik hoop een plezierige tijd bezorgen. Wij mogen allemaal heel dankbaar zijn, dat de jongens van ons dorp bij mij kwamen met het verzoek om deze boot voor dit prachtige doel te venverven. Dat het gelukt is, danken wij aan de samenwerking van alle jeugdverenigingen in de stad, maar

degene aan wie wij de meeste dank verschuldigd zijn, heb ik nog niet genoemd. Dat is de man die het eerst op het idee kwam om van een oud vrachtschip deze prachtige kampeerboot te maken. Daarom hebben wij gemeend dat wij die persoon op een leuke manier moeten eren! Mag ik daarvoor Hielke en Sietse Klinkhamer verzoeken aan boord te komen en het doek weg te nemen van het naambord?"

Dat wilden Hielke en Sietse graag en zij klauterden naar het dak van de grote kajuit die over het hele schip was gebouwd. Op dat dak stond op twee ijzeren stangen een langwerpige plank waarover een doek hing.

Hielke en Sietse gingen ieder aan een uiteinde van de plank staan en op een teken van de dominee trokken zij de doek weg.

Toen las iedereen de naam die in grote witte letters op een glad gelakte plank stond geschilderd:

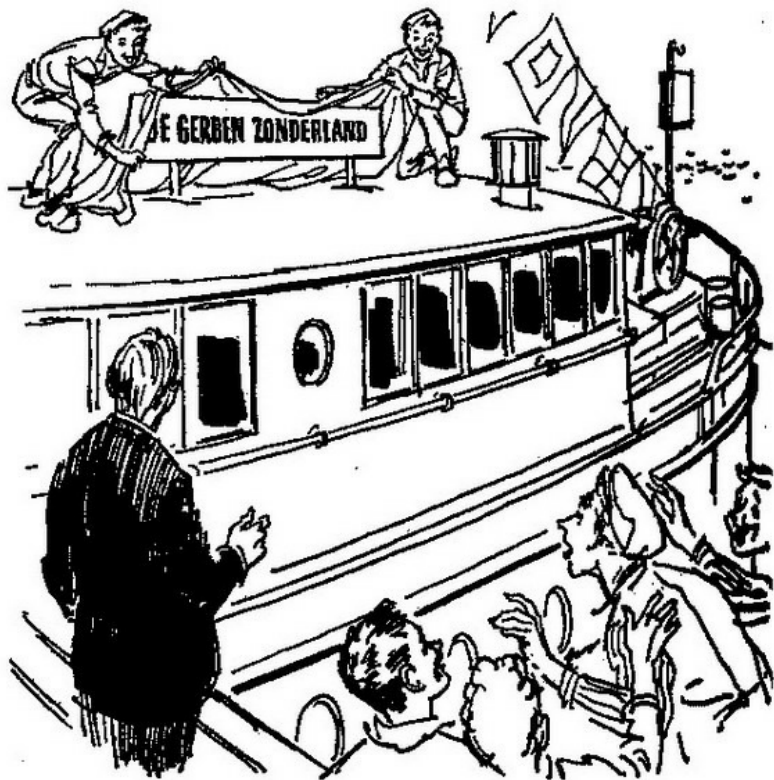
De Gerben Zonderland

„Hoera! Leve Gerben!” riepen de jongens en dat riep iedereen met hen mee.

En Gerben?

Hij was sprakeloos en stond er beduusd van te kijken, Tot Sietse riep:

„Hé jó! Kun je niet even in de houding gaan staan?"

Toen kreeg Gerben zijn spraak terug en riep: de houding staan? Ik ben toch geen etalagepop?”

Dat gekke gezegde van Gerben bracht er de stemming in opgewekt ging iedereen de boot van alle kanten bezichtigen.

De stadsjongens vonden het meer dan prachtig en Hein zei: „Jij hebt wel gelijk, Louw. Ik sta er werkelijk van te kijken zo mooi als alles is.”

Het werd voor Hein en al die andere stadsjongens een week om nooit te vergeten. Ze konden nu naar hartelust vissen, zwemmen en roeien, waarbij onze vrienden met hun Kameleon ook steeds van de partij waren en als dan 's avonds Gerben Zonderland in hoogsteigen persoon aan boord van de Gerben Zonderland kwam, hadden de stadsjongens dubbel plezier, want dat Gerben een grote grappenmaker was, dat weten wij immers allemaal!

Tenslotte kwam de dag dat de stadsjongens weer naar huis moesten en om die dag extra te vieren kwam Gerben bij Klinkhamer en vroeg aan Hielke en Sietse of zij met hun Kameleon naar het kampeerschip wilden komen.

„Want,” zei Gerben, „ik heb weer een heel mooi plan.”

„Wat voor plan is dat?” vroeg Sietse.

„Dat zul je straks wel zien,” zei Gerben en omdat Sietse er graag meer van wilde weten, gingen zij meteen in de Kameleon en voeren zo snel mogelijk naar het kampeerschip.

Daar aangekomen gang Gerben aan wal en zei:

„Zo. En nu ga ik vandaag voor kapitein spelen en jullie zijn de

machinisten. Wij gaan een feestelijke rondvaart maken met ons drijvende hotel, of kan de Kameleon het gevaarte niet voortduwen?”

„Natuurlijk wel,” zei Sietse.

„Hebben jullie wel genoeg benzine aan boord?” vroeg Gerben.

„De tank is gisteren pas gevuld,” zei Hielke.

„Dan is alles oké,” zei Gerben. „Ik ga nu aan boord om het plan aan de kampeiders voor te leggen. Als zij het goedvinden, geef ik jullie een teken en maken jullie de meertrossen los.”

„Het komt in orde, kapitein!” zei Sietse en Gerben liep Vlugs de loopplank op en ging naar de kajuit, waar de stadsjongens en hun leiders nog zaten te eten. Gerben vertelde van zijn plan, dat door de jongens met gejuich werd ontvangen. De leiders vonden het goed, mits Gerben het commando op zich nam.

„Nu, dat doe ik graag,” zei Gerben, „en ik breng jullie veilig en vlug overal heen. Hielke en Sietse zullen er wel Voor zorgen dat de boot zo snel mogelijk vaart. Eten jullie maar rustig verder, dan steken wij intussen van wal.”

Gerben ging naar het dek en gaf Hielke en Sietse opdracht de trossen los te maken. Dat was gauw gedaan en de wind dreef

de Gerben Zonderland meteen van de wal.

Hielke en Sietse gingen vlug in de Kameleon en startten de motor. En zo begon de tocht. Hielke, die toevallig omkeek zag veldwachter Zwart haastig op zijn fiets naderen.

„Kijk,” zei Hielke, „daar komt Zwart; hij zwaait met zijn hand. Zou hij soms mee willen?”

„Dan had hij maar eerder moeten komen,” zei Sietse. „De boot begint juist een lekker gangetje te krijgen.”

„Hoor je dat?” zei Hielke. „Zwart blaast op zijn politiefluitje, hij wil blijkbaar dat we terugkeren.”

„Doe maar net of je niets gehoord hebt,” zei Sietse. „Gerben is de kapitein en hij draagt de verantwoording en zolang de kapitein niets zegt, gaan wij gewoon door.”

„Maar onze kapitein doet wel gek,” zei Hielke. „Kijk een hoe hij stuurt! Het schip vaart helemaal scheef!”

Maar Gerben stuurde op dat moment helemaal niet, want kwam naar het achterdek en terwijl hij zich over de reling boog, riep hij:

„Hé Sietse! Wat is er met jou aan de hand? Je laat de Kameleon telkens verkeerd duwen, zo kan ik het schip onmogelijk recht krijgen!”

„Dat is niet waar,” riep Sietse, „ik laat de Kameleon gewoon recht duwen, maar dat sturen van jou is waardeloos!”

„Vertel mij wat!” riep Gerben. „Ik weet best hoe ik een schip moet sturen! Jij maakt er maar een grapje van! Als ik naar rechts stuur duw jij het schip de andere kant uit!”

„Dat is niet waar!” riep Sietse kwaad. „Als die schuit niet naar het roer luistert, zal ik wel bijsturen! Waar wil je heen?”

„Eerst naar rechts, langs het eiland,” zei Gerben.

„Goed!” zei Sietse.

„Zeg, Gerben,” riep Hielke, „Zwart staat op de wal te roepen!”

„Ja, ik zie het,” zei Gerben. „Wat wil hij? Ik kan hem niet verstaan.”

Hoewel Zwart beide handen aan de mond bracht om zijn stem duidelijker te doen klinken, was de afstand tot het schip zo groot geworden, dat Gerben het onmogelijk kon verstaan. Gerben trok daarom zijn schouders op om Zwart te beduiden dat hij er niets van begreep. Toen wees Zwart met een vinger op zijn voorhoofd, hetgeen vermoedelijk betekende dat Gerben gek was.

„Dat is oud nieuws,” zei Gerben lachend tegen Hielke en Sietse. „Ik weet wel dat ik gek ben, maar ik heb er geen last van. Laat Zwart maar kwaad kijken, wij gaan er een vrolijke tocht van maken. Geef maar vol gas, Sietse, de koers is langs het eiland.”

Gerben ging weer naar de stuurhut en de Kameleon duwde

het schip zo snel mogelijk verder.

De stadsjongens waren nu ook aan dek gekomen en keken vol bewondering naar de Kameleon die zo krachtig kon duwen. Ook gingen zij in de stuurhut kijken, waar Gerben aan het grote wiel draaide alsof hij gezagvoerder op een oceaanstomer was.

Maar Sietse zat voortdurend te mopperen op die halve gare stuurman die er niets van terecht bracht, want het schip dreigde telkens uit de koers te raken en dan moest Sietse het ijlings met de Kameleon weer recht duwen.

„Ik wou,” zei hij tegen Hielke, „dat Gerben het roer maar helemaal losliet, dan kon ik de boot beter recht houden.”

„Stuur jij het schip maar, zoals jij wilt,” zei Hielke, „en trek je van Gerben niets aan.” Zo kwam het schip dan met enige moeite in de buurt van het eiland, maar nauwelijks was het daar gepasseerd, de zijwind kreeg zo veel kracht, dat Sietse de boot onmogelijk langer in de koers kon houden. Het grote schip begon nu snel naar lager wal af te drijven.

Daar kwam Gerben weer op het achterdek en riep kwaad: „Is het nu uit met dat geduvel? Hoe vaak moet ik het jullie nog zeggen dat jullie de boot steeds de verkeerde kant opduwen? Nog twintig meter en we zitten aan de grond!”

„Als jij maar weet dat het niet mijn schuld is!” riep Sietse. „Ik

doe alles om het schip recht te houden, maar de boot drijft gewoon opzij weg!”

„Misschien komt het door de grote kajuit die er op gebouwd is,” zei Hielke. „Daardoor heeft het schip meer windvang dan vroeger.”

„Dat is best mogelijk,” zei Gerben. „Wat moeten we dan doen?”

„Ik laat de Kameleon aan de zijkant duwen,” zei Sietse. Dan kunnen wij niet verder afdrijven.” Sietse stuurde de Kameleon opzij van de Gerben Zondervan en liet de sterke motorboot nu in het midden tegen zijkant van het schip duwen. De stadsjongens, die het een fijn avontuur vonden, volgden alles met de grootste belangstelling, maar de leiders vonden het lang zo leuk niet en vroegen aan Gerben:

„Wat moeten wij beginnen als het schip te ver afdrijft en de grond loopt? Komen wij dan op tijd weer aan de om de bus naar de stad te halen?” „Als het schip vastloopt,” zei Gerben, „spring ik over boord en duw de schuit weer los, maar zo lang de motor van de Kameleon blijft draaien, blijven wij wel in diep water. Zien jullie wel? Wij varen alweer. Ik ga gauw naar het stuurwiel!”

Sietse kreeg het nu extra druk, want de Kameleon moest om de beurt achter en naast het schip duwen. Zo hielden zij

ongeveer de goede koers, hoewel de kapitein lang niet te spreken was:

„Ik schaam mij dood!” riep hij. „Wij varen als een dronken matroos over het meer. De politieboot heeft het ook al in de gaten. Zij vaart op volle kracht hierheen.”

„Vraag of zij ons willen helpen!” riep Sietse.

Maar Gerben behoefde niets te vragen, want nauwelijks was de politieboot naast het schip of een van de agenten wierp Gerben een lijn toe.

„Maak van voren vast!” riep de brigadier. „Wij zullen het schip sturen; het moet meteen terug naar de polderdijk!”

Gerben maakte de lijn voor aan de boeg vast en de politieboot begon te trekken. De Kameleon duwde van achteren en zo ging de Gerben Zonderland snel en in een rechte lijn terug naar zijn aanlegplaats.

Gerben stond weer achter het stuur en zei tegen de stadsjongens:

„Nu varen wij op een echte oceaanstomer die door sleepboten naar de haven wordt gebracht.”

De aanlegplaats was spoedig bereikt en daar stond veldwachter Zwart nog steeds te wachten.

De stadsjongens vonden het jammer dat de avontuurlijke tocht zo onverwachts ten einde was, maar zij konden wel

lachen toen Zwart aan boord kwam en heel kwaad tegen Gerben zei:

„Wat ben jij voor een onverantwoordelijk individu? Hoe durf je te gaan varen met een schip zonder roer?”

„Zonder roer?” riep Gerben verbaasd. „Nee maar, daarom draaide het stuurwiel dus zo licht!”

„Dat had jij meteen moeten begrijpen,” zei Zwart. „Het roer is eraf gesloopt. Om jou voor eens en voor altijd die domme streken af te leren, zal ik je een procesverbaal geven voor het varen met een schip dat niet voldoet aan de eisen der veiligheid.”

„Het is wat moois!” riep Gerben. „Daar doe ik mijn best om de jongens een plezierig afscheid te bezorgen en nu wilt u mij als beloning een boete geven! Ik begrijp het best! U bent jaloers omdat dit schip naar mij genoemd is, ik kan het helpen, dat ik beroemd ben en u niet?”

Zwart keek Gerben een moment heel verwonderd aan. „Nee maar, beroemde mijnheer Zonderland!” zei hij in spottend.

„Het wordt hoog tijd dat u een natte dweil over uw hoofd hangt. De roem heeft u volledig in de war gebracht!”

Een van de jeugdleiders kwam nu tussenbeide en zei:

„Mijnheer de veldwachter, als Gerben geweten had dat het roer was weggenomen, was hij rast niet gaan varen. Het berust

allemaal op een misverstand!”

„Hm,” zei Zwart. „Ik weet dat u gelijk heeft. Voor deze kom je eraf met een waarschuwing, Gerben Zonderland. Maar gebruik alsjeblieft in het vervolg je verstand!”

„Ik zal mijn best doen,” zei Gerben, „en als ik iets niet weet, vraag ik u wel om raad.”

„Dat zal niet gaan,” zei Zwart spottend. „Zo’n beroemd als jij kan ik geen raad geven. Daarvoor ben ik niet groot genoeg.”

„Dan gaat u op een kistje staan of op een stoel,” zei Gerben om die droge opmerking moesten ze allemaal tenslotte lachen.

Zwart ging hoofdschuddend van boord. „Die Gerben,” zei hij tegen de brigadier in de politieboot, onverbeterlijk. Wij kunnen met hem nog heel wat beleven. Het wordt hoe langer hoe gekker!” Maar de stadsjongens hadden het best leuk gevonden en wat hen betreft had het avontuur veel langer mogen duren.

En toen bij het afscheid Hein naar Hielke en Sietse riep: „Volgend jaar kom ik vast terug!” riepen alle stadsjongens: „Wij ook!!!”

HOOFDSTUK XII

Gerben doet een koopje en mijnheer Muntendam krijgt de boeier

Door onze vrienden kregen nog veel meer stadsjongens plezierige vakantie bij het meer door te brengen, totdat de Gerben Zonderland geen gasten meer ontving, want het werd herfst. De toegang tot het kampeerschip op slot gedaan en daar lag het geheel verlaten schip wachten op de volgende zomer.

Gerben, die dagelijks langs het schip fietste, op weg de boerderij, keek steeds met trots naar zijn naam zo fraai boven op het dek pronkte. „Ja, ja,” dacht hij „Zwart denkt altijd dat ik niet bij mijn volle verstand maar dank zij mijn idee ligt hier deze mooie kampeerboot. O zo!” En dan begon hij opgewekt een liedje fluiten.

Zo kwam hij op een dag in oktober de smederij binnen zei: „Goedendag, Klinkhamer en junioren! Hij ligt nog steeds aan de dijk.”

„Wat bedoel je?” vroeg Klinkhamer.

„De kampeerboot,” zei Gerben. „Vannacht, toen het zo stormde, was ik bang dat het gevaarte los zou slaan, maar

touwen zitten gelukkig nog stevig vast.”

Tjonge,” zei Klinkhamer lachend. „Lig jij ’s nachts wakker voor je kampeerboot?”

„Nou ja,” zei Gerben, „ik zou mijn naam niet graag ten onder zien gaan. Maar wat voor een verschijnsel komt daar? Het lijkt wel een tuinslang met een bril op.”

Hielke en Sietse proestten het uit van het lachen, want Gerben bedoelde daarmee een heel magere man die een grote bril droeg.

De vreemdeling kwam de smederij binnen en zei heel vriendelijk: „Goedemiddag. Ik kom eens kijken of wij zaken kunnen doen. Ik ben handelaar.”

„Wat heeft u te koop?” vroeg Klinkhamer.

„Alles wat u maar wilt,” zei de man. „Ik kan overal voor zorgen en tegen de laagste prijs.”

„Lever mij dan maar een atoomduikboot,” zei Gerben.

„Nee nee,” zei de mijnheer lachend, „met oorlogstuig laat ik mij niet in, maar ik verkoop wel gereedschap, bloemzaden, verf, zangvogels, tweedehands auto’s, kampeertenten, kortom alles wat u maar wilt”

„Dan heeft u zeker grote voorraadmagazijnen?” vroeg Klinkhamer.

„Ik heb helemaal geen magazijn,” zei de onbekende. „Ik

verkoop voor verschillende leveranciers. Ik ben een tussenpersoon.”

„Aha,” zei Gerben. „Bent u daarom zo mager? Een persoon die overal tussen zit kan niet dik zijn.”

De handelsreiziger begon te lachen.

„U bent een grappenmaker, maar ik ben met opzet zo mager. En dat, dank zij de geneesmiddelen die ik verkoop. Magere mensen worden veel ouder dan dikke, dat komt omdat het hart van dikke mensen veel meer werk moet doen om het bloed door zo’n groot lichaam te pompen. Begrijpt u?”

„Of dat waar is,” zei Gerben, „weet ik niet, maar boer Stienstra woog tweehonderd-twintig pond en hij werd achtennegentig jaar oud.”

Op dat moment kwam Sjoerd Bonnema, de postbode, een paar brieven brengen.

„Zeg Sjoerd, moet jij nog zangvogels hebben?” vroeg Gerben. „Deze mijnheer kan ze namelijk leveren voor een spotprijs.”

„Ik heb nu geen tijd,” zei Sjoerd en liep weer naar buiten, maar de reiziger ging gauw met hem mee.

„Dat is een wonderlijke man,” zei Gerben. „Zijn ogen loeien als kooltjes vuur. Het lijkt wel alsof hij doorlopend koorts heeft. Ik zou die medicijnen van hem niet graag willen

slikken.”

Daar kwam de vreemde man weer binnen. „Zo,” zei hij voldaan, „de eerste kanaries zijn besteld, eten jullie hier in de buurt nog meer vogelliefhebbers?” „Jawel,” zei Gerben, „een paar huizen verder woont de rijke mijnheer Siegerdsma.”

„Mijnheer Siegerdsma?” riepen Hielke en Sietse. „Dat is helemaal geen vogelliefhebber. Hij bezit er niet een!”

„Heel het dorp weet, dat hij driemaal per week een kip eet,” zei Gerben. „Noemen jullie dat geen vogelliefhebber?”

„Ha, ha,” lachte de vreemde, „net wat ik al zei: u bent een eerste klas grappenmaker!”

„Dat is toch niet mijn beroep,” zei Gerben. „Ik ben landwroeter. Ik werk bij de boer. Mijn naam is Gerben.”

„En mijn naam is Honing,” zei de mijnheer.

„Dat is een zeer toepasselijke naam,” zei Gerben, „want moet zo zoet als honing kunnen praten, wanneer je Sjoerd een paar kanaries wilt verkopen.”

„U vergeet,” zei mijnheer Honing, „dat er in de afgelopen winter veel vogels zijn doodgegaan. De winter kwam plotseling en te streng, niet waar?”

„Daar weet ik alles van,” zei Gerben. „De ene dag zeilde nog op het meer, waarbij het water over het topje van mast vloog en de volgende dag reed ik daar op schaatsen was het ijs

overal vijftien centimeter dik.”

„Wat een onzin!” zei mijnheer Honing lachend.

„Goed,” zei Gerben, „laten wij eens serieus gaan praten.

Heeft u verstand van vogels? Heeft u wel eens een Kaapse eend gezien?”

„Natuurlijk wel,” zei mijnheer Honing. „Dat is een extra grote eend met een lange kuif op de kop.”

„Precies,” zei Gerben. „En zo’n eend is de hele winter bij mij te gast geweest. Op een morgen haal ik mijn fiets uit het schuurtje en voel ik iets langs mijn benen strijken. Ik knipte het licht aan en zag hoe een dikke eend met een kuif zich op een stapeltje oude kranten in de schuur nestelde. Nou, dacht ik, laat haar maar. Ze zal in de loop van de dag er wel vandoor gaan, maar niks hoor. De eend bleef en als ik mijn fiets in de schuur wou zetten, moest ik de juffrouw soms omduwen, want zij deed net alsof de schuur van haar was. Kwaak, kwaak, mompelde zij dan, maar verder was zij niet kwaadaardig en omdat ik haar goed te eten gaf, was zij zo vriendelijk om af en toe een dik ei te leggen. En die smaakten best, maar je moest er wel een scheermes bij gebruiken.”

„Een scheermes?” vroeg mijnheer Honing verbaasd.

„Ja, ja,” zei Gerben, „want die eieren droegen ook een lange kuif.”

De jongens lachten en dat deed mijnheer Honing toen ook maar, hoewel hij die Gerben een vreemde snuiter vond.

„Kom,” zei Gerben, „ik moet weer verder. Saloon!” En hij vertrok.

„Saloon?” zei mijnheer Honing tegen Klinkhamer. „Wat voor taal is dat nu weer?”

„De taal van Gerben,” zei Klinkhamer. „Hij is anders dan anderen.”

„Dat heb ik gemerkt,” zei mijnheer Honing en vervolgens probeerde hij iets aan Klinkhamer te verkopen, maar onze smid had zijn vaste leveranciers en had niets nodig.

Mijnheer Honing keek de smederij nog eens aandachtig rond en vroeg dan:

„Verkoopt u hier geen scheepsbenodigdheden?”

„Nee,” zei Klinkhamer, „daarvoor moet u bij Gaastra zijn. Hij heeft een scheepswerf aan de andere kant van het dorp.

Mijnheer Honing besloot om dan maar naar Gaastra gaan.

„Ik kom nog wel eens terug, mijnheer Klinkhamer,” zei hij,

„Misschien doen wij dan wel zaken.” Had mijnheer Honing dus geen succes bij Klinkhamer, bij Gaastra daarentegen had hij het wel.

Gaastra bouwde volop aan de nieuwe boeier en daar was ook veel koperwerk nodig. Zoals de bolders, stuurknoppen,

deurbeslag en nog veel meer. Koper is een duur materiaal en doordat mijnheer Honing het heel goedkoop kon leveren, gaf mijnheer Gaastra hem een flinke order. Daar mijnheer Honing natuurlijk heel blij mee, maar hij één voorwaarde. De levering kon wel enige tijd duren, dat vond Gaastra geen bezwaar, want de boeier was toch lang niet klaar. Sjoerd, de postbode, daarentegen ontving enige dagen later een mooie kanarie voor vijf gulden. Dat was niet duur; het diertje zag er prachtig uit. Sjoerd was er geweldig mee zijn schik, maar een week later keek hij minder vrolijk.

„Hoe is het met je kanarie?” vroeg Gerben, toen zij elkaar weer eens in de smederij ontmoetten.

„Ik weet het niet,” zei Sjoerd. „De kanarie zingt niet.”

„Wou jij hem dan verdrinken?” vroeg Gerben.

„Ik zeg niet dat hij niet zinkt,” zei Sjoerd, „maar hij zingt niet!”

„Tjonge,” zei Gerben, „wat ben jij moeilijk te begrijpen. Als jij zo tegen die kanarie praat, is het geen wonder hij niet zingt.”

„Jij bent dit!” zei Sjoerd en hij wees op zijn voorhoofd, waarop hij kwaad wegging.

„Zo is het nu altijd,” zei Gerben. „Eerst zijn de mensen blij als zij iets goedkoop hebben gekocht en later worden zij kwaad als blijkt dat het goedkope slechter is dan het

duurdere.”

Er gingen een paar weken voorbij en de jongens gingen nu vaker bij de helling kijken, waar Gaastra de boeier reeds aan het afbouwen was. Het zou niet lang meer duren of de boot kon te water worden gelaten. Maar het wachten was nog steeds op het koperwerk dat door mijnheer Honing zou worden geleverd. Eindelijk kwam er met de besteldienst van Wierda een jutezak waarin allerlei koperen voorwerpen zaten. De jongens, die ook weer op de scheepswerf waren, keken belangstellend toe, toen Gaastra de zak leegstortte op een werkbank.

„Wat is dat nou?” riep hij verbaasd.

„Dat is gebruikt geweest,” zei Sietse. „Kijk, daar hebben bouten gezeten, het is nog duidelijk te zien.”

„Wel ja,” zei Gaastra, „dit is tweedehands spul. Dat kan ik niet als nieuw gebruiken.”

„Ook niet als u het extra poetst?” vroeg Hielke. „Wij willen het wel voor u doen.”

„Het is bovendien allemaal ongelijk,” zei Gaastra. „Deze bolder is tien centimeter langer dan die andere. Dat kan ik zo niet plaatsen.”

Veldwachter Zwart kwam ook even een kijkje bij de fraaie boeier nemen, maar toen hij het koperwerk zag, vroeg hij

meteen belangstellend wie dat geleverd had.

„Een zekere mijnheer Honing,” zei Gaastra. „Hij komt uit de stad, maar ik heb vergeten zijn adres te vragen.”

„Ik leg hier beslag op,” zei Zwart, „want de laatste tijd zijn er veel klachten binnengekomen over diefstal van koperwerk van plezierboten en het is duidelijk dat dit gebruikt materiaal is.”

„Neemt u het maar mee, mijnheer Zwart,” zei Gaastra, „ik kan het toch niet gebruiken.”

Omdat de zak nogal zwaar was boden Hielke en Sietse aan om het koper met de Kameleon naar het Raadhuisplein te varen. Dat vond Zwart prachtig en toen de jongens wegvoeren, fietste hij vlug naar het plein. Hij zette zijn fiets tegen het gemeentehuis en wandelde naar de kant van de vaart waar de Kameleon weldra aanlegde. Zwart tilde de zware zak uit de boot, waarbij Hielke en Sietse hem hielpen.

Daardoor had geen van drieën erop gelet hoe om de hoek van het Raadhuisplein mijnheer Honing alles gadesloeg en toen snel verdween.

In het gemeentehuis noteerde Zwart alles wat er uit de zak kwam. Hij maakte er een keurige lijst van, die hij naar de politie te water wilde sturen. Die moesten dan maar de rechtmatige eigenaren opsporen.

Hielke en Sietse voeren naar huis om vader te vertellen dat het geleverde koper voor de boeier in beslag was genomen. „Dat is niet leuk,” zei Klinkhamer, „hoewel daarmee natuurlijk niet bewezen is, dat mijnheer Honing een dief is. Hij kan het best geheel te goeder trouw van iemand gekocht hebben. Het is ook mogelijk dat hij het materiaal ergens bij een sloperij heeft gekocht.”

Een uur later kwam Gerben in de smederij. „Heb ik even een beste dag!” riep hij opgewonden. „Kijk eens wat een koopje. Deze mooie fiets voor slechts vijftien gulden.” „Van wie heb je hem?” vroeg Hielke. „Van mijnheer Honing,” zei Gerben. „Ik kwam hem jen bij de polderdijk. Hij vroeg of ik de fiets wou kopen. Ik deed net alsof ik geen belangstelling had en zei toen: „Nou ja, voor vijftien gulden wil ik hem wel hebben. Ik dacht dat doet hij toch niet en meer bieden kon niet, omdat ik maar vijftien gulden bij me had. Laat hij nu meteen zeggen: „Verkocht!” Ik betaalde hem zo gauw ik maar kon, want hij mocht nog eens van gedachten veranderen. Nou, toen ik op de fiets en hij ging met de bus naar de stad. — Is dat eventjes een goede slag?”

„Ik geloof eerder dat jij mag spreken van een harde klap,” zei Klinkhamer, „want dit is de fiets van je vriend, de veldwachter Zwart!”

„Wa-wat zegt u?” riep Gerben en hij keek met zulke verschrikte ogen, dat de jongens hartelijk moesten lachen. „Ik zeg,” zei Klinkhamer, „dat die vrolijke vreemde mijnheer Honing de fiets van Zwart aan jou verkocht heeft.” „Maar dat is toch niet waar?” zei Gerben, die het niet kon geloven. Hij hoefde evenwel niet lang te twijfelen, want Zwart kwam ook in de smederij. Nauwelijks zag hij het rijwiel of hij vroeg:

„Hoe komt mijn fiets hier?”

„Uw fiets?” zei Gerben. „Mijn fiets! Ik heb hem eerlijk gekocht van mijnheer Honing!”

„Die mijnheer ken ik niet,” zei Zwart, „maar mijn eigen fiets ken ik wel. En dat is deze!”

„U heeft gelijk, Zwart,” zei Klinkhamer. „Ik kan getuigen dat dit uw fiets is. Kijk maar onder het zadel, Gerben. Daar heb ik verleden week nog drie veertjes vernieuwd.”

Gerben keek en zei dan:

„Het klopt. Dit is dus uw fiets, Zwart. Ik dacht ook al toen ik er op reed, wat rijdt ik statig, het is net een politiefiets.”

„Juist,” zei Zwart, „deze fiets is te deftig voor jou en dus neem ik hem in beslag.”

„Dan krijg ik vijftien gulden van u,” zei Gerben.

„Zeg eens, broer, als jij zo dom bent om aan de eerste de

beste vijftien gulden te betalen, voor een fiets waarvan jij niet weet of hij gestolen is, dan moet jij de gevolgen ook maar dragen. Deze fiets is voor vijftien gulden veel te goedkoop, dat gaf reeds te denken. Maar tja, jij bent nu eenmaal niet snugger en misschien word jij door schade en schande nog eens wijs. Als je die vijftien gulden terug wilt hebben, dan moet je die mijnheer Honing opsporen en dat moet je gauw doen, want anders heeft ie mijnheer het geld opgemaakt.”

„Dat kan, want hij zit in de bus naar de stad,” zei Gerben.

„Kom mee. Naar de telefoon,” zei Zwart. „Ik bel alle politieposten van de dorpen waar de bus langskomt.” En zo draaide Zwart op het telefoontoestel van Klinkhamer de nummers van enige collega's en vroeg hen een passagier van de bus te arresteren. Het signalement, dat ben daarbij opgaf, luidde: Heel lang, heel mager en een bril dragend. Hij heeft bijzonder donkere ogen en noemt zich Honing. „Als dat niet helpt,” zei Zwart, „weet ik het ook niet meer. Wij moeten nu maar afwachten of er een bericht van arrestatie binnenkomt. Ik ga nu naar het gemeentehuis op de telefoon te letten.”

Zwart vertrok en Gerben zei:

„Als ik die Honing, die aangeklede bezemsteel, te pakken krijg, draai ik hem in twintig knopen. Wat een oplichter, om een gewone werkmans zoals ik te bestelen. Bah, wát een

lafaard.”

„Hij was toch niet te laf om de fiets van de politie te stelen,” merkte Hielke op, „en toen Sjoerd niet te spreken was over de kanarie die hij gekocht had, riep jij: Zo zijn de mensen! Eerst zijn ze blij als ze iets heel goedkoop hebben gekocht en later zijn zij kwaad als blijkt dat een sof is.” En jij dacht eerst ook dat je een reuze koop had gedaan.”

Dat kon Gerben niet tegenspreken, maar hij zou toch best doen om de vijftien gulden terug te krijgen. Daarna ging ook hij naar het gemeentehuis om te horen of reeds bericht was binnengekomen over de arrestatie van mijnheer Honing. Helaas had Zwart geen goed bericht voor ben: de veldwachter die het eerst de bus aanhield, kwam melden dat de gezochte persoon niet in de bus aanwezig bleek, maar dat hij volgens de chauffeur onderweg was uitgestapt.

Waarheen die mijnheer Honing verder was gegaan wist niemand. Misschien had hij ergens een bootje liggen en voer hij nu het meer over. Daarom waarschuwde Zwart ook de politie te water om uit te kijken naar de voortvluchtige. Toen Gerben dit hoorde ging hij terug naar de smederij en vroeg Hielke en Sietse, of zij met hem in de Kameleon op zoek wilden gaan naar die meneer Honing.

Natuurlijk wilden de jongens dat en hoewel de wind flinke

golven op het meer blies, voeren zij weldra met hun sterke boot door het woelige water. Alleen in de verte zagen zij de politieboot rondkruisen, maar verder was er geen boot op het meer te bekennen.

„Wij gaan langs de rietkragen varen,” zei Gerben, „daar is de enige mogelijkheid voor die Honing om zich te verbergen.” Maar hoe zij ook speurden, mijnheer Honing was zoek en bleef zoek, tot grote spijt van Gerben. De jongens brachten hem tenslotte naar de boerderij van Jellema, waar Gerben de koeien nog moest melken.

Tijdens zijn werk moest hij steeds aan die magere mijnheer Honing denken. Waar kon die lelijke dief toch gebleven zijn? Toen Gerben op zijn oude fiets naar huis ging, keek hij oplettend naar de rietkraag. Overal dacht hij mijnheer Honing te zien en eenmaal sprong hij zelfs heel haastig van zijn fiets en holde naar het riet. Maar in plaats van mijnheer Honing stond er een paal. Nou ja, dacht Gerben, die Honing is niet veel dikker en toen hij langs de kampeerboot fietste, meende hij plotseling het gezicht van Honing achter een venster te zien. Vlug ging Gerben langs de loopbrug op het schip en keek door het raam naar binnen, maar er was niets bijzonders te zien. Er lag wel een krant op de grond, waarop een foto zichtbaar was van een harddraverij voor paarden, maar verder

was er niets bijzonders. Gerben ging naar de deur van de kajuit en voelde of die nog op slot was. Dat bleek in orde te zijn en bij een verdere rondgang op de boot ontdekte Gerben niets dat zijn argwaan verder kon opwekken. Dus had hij zich blijkaar weer vergist. Teleurgesteld fietste hij Verder en bij de smederij van Klinkhamer hield hij even stil.

„Hallo Gerben!” riepen Hielke en Sietse. „Heb je nog iets gezien van mijnheer Honing?”

„Laten wij er maar niet meer over praten,” zei Gerben.

„Ik krijg er nog iets van. Ik meen telkens dat ik Honing ergens zie en dan blijkt het gezichtsbedrog te zijn.”

„Misschien worden jouw ogen minder,” zei Sietse. „Hier, kan je deze krant nog lezen?”

„Ga weg,” zei Gerben. „Of nee! Geef eens hier! Deze foto met die renpaarden stond ook in de krant die ik in kampeerschap zag liggen. Even kijken van wat voor datum deze krant is.”

„Van gisteren,” zei Hielke.

„Verroest ja! Van 14 oktober,” zei Gerben. „En vandaag hebben we de vijftiende, dus is er iemand aan boord geweest. Ik ga het de dominee vragen. Hij heeft de sleutels.”

Gerben fietste naar het dorp en Hielke en Sietse gingen samen op een oude hoge fiets achterna. De jongens leven

voor het huis van de dominee wachten, toen Gerben daar aanbelde, Gerben werd binnengelaten en kwam vijf minuten later, zichtbaar opgewonden, terug. „Er is sinds twee weken niemand aan boord geweest,” zei tegen Hielke en Sietse. „Ik heb de sleutels. Zoeken jullie Zwart, dan ga ik een onderzoek instellen.”

„Daar komt Zwart toevallig juist aan,” zei Sietse. Zij gingen vlug onze veldwachter tegemoet en Gerben vertelde dat hij het gezicht van Honing meende te hebben gezien achter een der ramen van het kampeerschip, maar dat hij niets kon ontdekken toen hij naar binnen keek. Wel lag er een krant van gisteren op de vloer, terwijl er volgens de dominee sinds twee weken niemand aan boord was geweest.

„Heb jij de sleutels?” vroeg Zwart. „Prachtig! Dan gaan we meteen kijken! Het is best mogelijk dat die mijnheer Honing daar tijdelijk zijn intrek heeft genomen. Het verklaart tevens hoe hij zo plotseling verdwenen kon zijn. Hoor eens, jongens, gaan jullie erheen met jullie boot, voor het geval dat die meneer Honing ons te vlug af is en over het water wil vluchten.”

Dat deden Hielke en Sietse graag en zij gingen terug naar de smederij, om de Kameleon naar het meer te sturen. Zwart en Gerben fietsten vlug naar het kampeerschip en

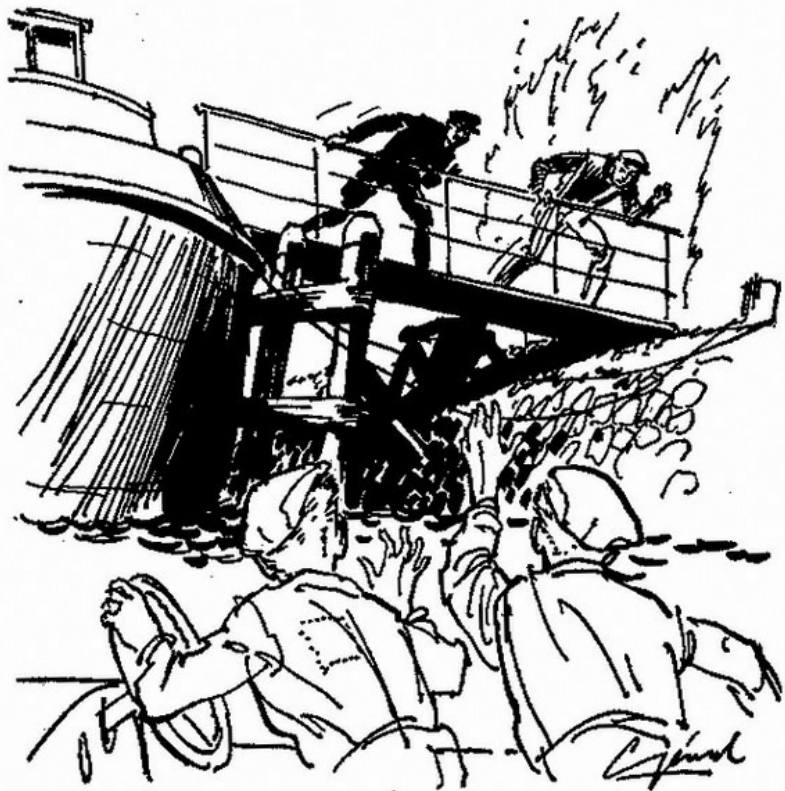
gingen aan boord, nadat zij eerst hun fietsen veilig op slot hadden gezet. Gerben opende de deur van de kajuit en al dadelijk ontdekte Zwart voetstappen op het gladde zeil van de vloer. Die voetstappen liepen vanaf een patrijspoort naar de slaapzaal. De patrijspoort bleek niet gesloten te zijn en daarom haastte Zwart zich naar de slaapzaal. Daar bleek een van de bedden overhoop te liggen. Er had kennelijk iemand overnacht. Zwart en Gerben keken nu onder alle bedden en doorzochten verder het hele schip.

Hielke en Sietse, die op een afstand van tien meter naast het schip de wacht hielden met de Kameleon, keken gespannen toe, wanneer Gerben of Zwart voor een der ramen zichtbaar werd.

Het doorzoeken van het grote schip duurde vrij lang, maar tenslotte gaven Zwart en Gerben het op. Hoewel het bewijs geleverd was dat er iemand aan boord was geweest, bleek die persoon toch onvindbaar.

Hielke en Sietse zagen hoe Gerben de kajuit weer op slot deed en nu stuurde Sietse de Kameleon naar de wal. Over de loopbrug liepen Zwart en Gerben van boord, toen Hielke iets onder de brug zag bewegen.

„Kijk, onder de loopbrug!” riep Hielke en Gerben sprong meteen in het gras ernaast.

„Ja!” riep hij luid. „Daar heb ik je! Gemene dieft oplichter! Geef hier mijn centen of ik rek je uit tot je zo dun wordt als een worm!”

Zwart kwam erbij en klik, mijnheer Honing had de

handboeien reeds om.

„En nu mijn geld terug,” riep Gerben, „of ik gooi je in het water!”

„Het zit in de rechterzak van mijn jasje,” zei mijnheer Honing beverig, waarop Gerben er meteen een hand in stak en een briefje van tien gulden, een rijksdaalder en nog twee guldens te voorschijn haalde.

„Er is maar veertien en een halve gulden,” zei Gerben lang niet vriendelijk. „Ik moet nog twee kwartjes hebben,”

„Ik heb niet meer,” zei mijnheer Honing.

„Wees jij nu maar tevreden,” zei Zwart tegen Gerben. „Voor die twee kwartjes heb je een lesje gehad om nooit te vergeten. En mijnheer Honing of hoe u ook verder heten mag, u wou zo graag op een schip, hè? Welnu, daarginds komt de politieboot en daar mag u straks mee varen. Kom, wij gaan naar de brug!”

En zo moest mijnheer Honing met Zwart mee langs de polderdijk. Gerben volgde met de fietsen en Hielke en Sietse voeren in hun Kameleon langs de dijk. Het begon reeds schemerig te worden en een boot die reeds een groen en een rood licht had ontstoken, kwam nu snel over het meer naderbij. Het bleek de politieboot te zijn, die weldra bij de brug aanlegde. Toen de brigadier zag wie de arrestant was, die

Zwart kwam brengen, zei hij:

„Nee maar, daar hebben wij Gladde Toon. Tjonge, is het weer mis, Toontje? Jij bent ook wel onverbeterlijk!”

„Ik zeg niks,” zei mijnheer Honing, die dus beter bekend stond als Gladde Toon. „Brengt u mij maar gauw weg, dan heb ik in ieder geval weer een dak boven m’n hoofd!” Hij ging gewillig mee aan boord en verdween in de kajuit.

Zwart sprak nog even met de brigadier en even later vertrok de boot in de richting van de stad.

„Zo,” zei Zwart, „die gladde fietsendief zien wij voorlopig niet meer terug.”

„Gelukkig niet,” zei Gerben, „maar als ik niet zo goed had opgelet, had hij nu nog heerlijk in de kampeerboot geslapen.” „En als ik hem niet onder de loopbrug had zien zitten,” zei Hielke, „had jij nu je geld nog niet terug. Je mag wel trakteren, Gerben!”

„Dat doe ik,” zei Gerben. „Zodra de ijskar voorbij komt, krijgen jullie ieder een ijsje.”

Dat kon Gerben best beloven, want hij wist maar al te goed dat er in oktober geen ijskar meer langs de huizen kwam.

Maar Hielke en Sietse voelden zich al ruimschoots getrakteerd met het avontuur dat zij hadden beleefd, want zo iets gebeurt je niet iedere dag!

Gaastra, de hellingbaas, moest nu bij iemand anders het koper voor de boeier bestellen en het duurde enige weken voor het geleverd werd, maar het zag er dan ook heel mooi uit.

„Het lijkt wel goud, zo glimt het,” vonden de jongens. Trouwens, de hele boeier glom nu van de blanke lak. Zo kwam de dag dat Gaastra aan mijnheer Muntendam bericht kon sturen dat zijn boot gereed was. Twee dagen later stopte er een auto voor de smederij en daaruit kwam de toekomstige eigenaar. Hij liep de werkplaats binnen en vroeg of de jongens soms meegingen naar de werf. Zijn boeier zou te water worden gelaten en mijnheer Muntendam had immers het adres van Gaastra aan de jongens te danken. Daarom mochten Hielke en Sietse nu ook bij de tewaterlating zijn. Natuurlijk wilden zij dat graag en dus gingen ze meteen met de nogal opgewonden heer Muntendam mee. En juist toen zij in de auto wilden stappen, kwam Gerben aanstappen. „Ga je mee, Gerben?” vroeg mijnheer Muntendam. „Mijn boeier gaat aanstonds te water!” „Deksels!” riep Gerben en hij wierp zijn fiets tegen de smederij. „Daar wil ik niets van missen!” En hij stapte ook in de auto, die toen meteen snel door het dorp naar de helling reed.

Baas Gaastra, netjes in zijn zondagse pak, stond mijnheer Muntendam reeds op te wachten.

Nadat de heren elkaar hartelijk begroet hadden, haastte de heer Muntendam zich zo snel hij kon naar de helling, waar zijn boeier op de rand van de wal lag te wachten.

„Tjonge, wat een juweel!” riep hij opgetogen. „Een boot om te zoenen. Kijk toch eens, jongens! Ik heb hem naar jullie genoemd. Hij heet De Gebroeders.”

„Dat is fout,” zei Gerben. „Dat moet zijn: De Gebroeders Hielke en Sietse.”

„Ik vind het best,” zei mijnheer Muntendam. „Wilt u er dan nog Hielke en Sietse bij schilderen, mijnheer Gaastra?”

„Met het grootste genoegen,” zei Gaastra, „want aan Hielke en Sietse en natuurlijk ook aan Gerben, heb ik nu veel mooie opdrachten te danken.”

„Enne, kan hij nu te water?” vroeg mijnheer Muntendam ongeduldig.

„Moet u er eerst niet een fles champagne tegen kapot gooien?” vroeg Gerben.

„Nee, nee, dat is zonde van de champagne,” zei de heer Muntendam, „bovendien beschadigt het de lak. Laat hem nu maar van de helling glijden, mijnheer Gaastra.”

„Maar dan moet die jongen daar in die roeiboot eerst opzij

gaan,” zei Gaastra, „anders gebeuren er nog ongelukken. Hé jó! Weg wezen met je bootje!”

Die jongen was Kees. Omdat hij graag alles zo goed mogelijk van dichtbij wilde zien, lag hij met zijn roeiboot vlak bij de helling. Op het bevel van Gaastra om daar weg te gaan, gaf Kees nauwelijks acht. Hij roeide slechts een paar meter verder.

„Jij moet daar niet blijven, Kees,” riep Hielke, „anders krijg je een golf water binnen boord!”

Kees roeide nu naar het midden van de vaart, maar verder ging hij niet.

Gaastra trok zijn schouders op. Als Kees onwillig was moest hij de gevolgen ook zelf maar dragen, en dus gaf Gaastra het sein om de helling vrij te maken. De knechten sloegen een paar blokken hout weg en daar begon de boot te glijden. Maar aan één kant bleef een blok de vaart remmen, waardoor de boeier een kwartslag draaide en dwars in de vaart terecht kwam. Dat veroorzaakte zulke hoge golven, dat de roeiboot van Kees half vol water sloeg.

„Eigen schuld!” riep Sietse. Ze lieten Kees verder aan zijn lot over en keken vol belangstelling hoe prachtig de boeier wel in het water lag.

„Gelukkig,” zei Gaastra met een zucht. „Ik zie dat hij prima

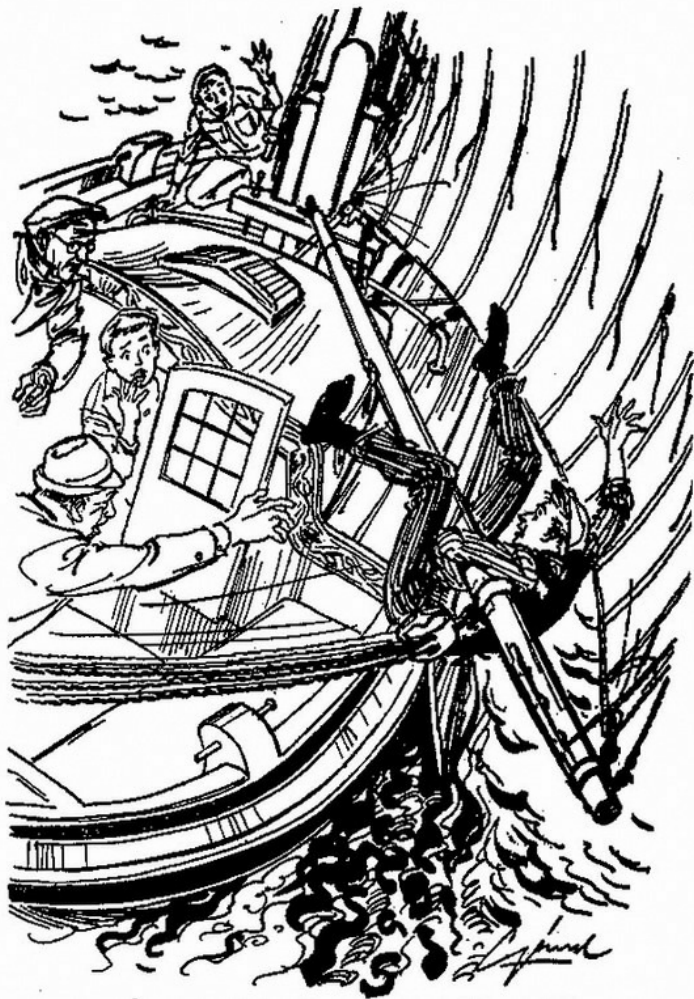
ligt. Dat is altijd een spannend moment. Ik ben best tevreden en ik verwacht dat de boot heel goed zal zeilen en dat gaan wij nu meteen proberen.”

Hielke, Sietse en Gerben mochten met mijnheer Muntendam en Gaastra aan boord. Het grote zeil en de fok werden gehesen en statig voer de boeier door het dorp naar het meer. Er was in het dorp meteen overal veel belangstelling en de brugwachter, die ook al nieuwsgierig stond uit te kijken, had extra vroeg de brug opengedraaid. Zo ging dan De Gebroeders Hielke en Sietse het meer op. De wind deed de zeilen bollen en met een flinke snelheid voer het schip door het vrij ruwe water en door de stevige constructie en het solide werk van Gaastra lag de boot als een rots in de branding, zoals Gerben zei. Gerben was al net zo enthousiast als de heer Muntendam, die nu aan het roer stond.

Maar toen zij rond het eiland voeren, gebeurde er bijna een ongeluk. Gerben was uit de kuip op het smalle dek naast de kajuit gegaan, toen het grote zeil bij het draaien naar de andere kant overkwam.

„Pas op, Gerben!” riep Gaastra nog, maar het was al te laat. De zware giek, die onder aan het zeil is aangebracht en bestaat uit een lange dikke paal, veegde Gerben pardoos van het dek

af. Gelukkig wist Gerben zich nog vast te grijpen en bengelde hij nu angstig zwevend boven het water.

Gaastra nam vlug het roer over van de heer Muntendam en stuurde de boeier met de kop in de wind Het gevolg was dat het zeil nu terugdraaide tot midden boven de boot en zo kwam Gerben ongedeerd weer aan boord.

„Was me dat een schrik!” zei Gerben lachend en hij keek naar de heer Muntendam die erg bleek was.

„Wordt u niet lekker, mijnheer?” vroeg Gerben.

„Ik ben erg geschrokken,” zei deze. „Ik liet de boot te snel draaien, zonder eerst te waarschuwen, waardoor de giek tegen jou aan sloeg. Je had wel buiten westen kunnen raken!”

„Wel nee,” zei Gerben, „dat bestaat niet, want het westen is aan de andere kant van de boot. Buiten oosten had dus wel gekund, maar daar heb ik nog nooit van gehoord.”

Om die onzin moest de heer Muntendam toch lachen en zo waren zij het voorval gauw vergeten. Er werd nog ruim een uur gezeild, waarna de boeier teruggestuurd werd naar de helling, om daar voor de winter opgeborgen te worden.

Mijnheer Muntendam was zo tevreden met zijn mooie boeier, dat hij er zelfs iets extra voor betaalde.

Hielke en Sietse vertelden thuis enthousiast hoe fijn de boeier wou zeilen.

„En,” zei Sietse trots, „in het vervolg staat niet alleen de naam van Gerben Zonderland met grote letters bij het meer, maar

komen onze namen er ook regelmatig, want de boeier heet De Gebroeders Hielke en Sietse!”

„Geweldig,” zei Klinkhamer, „dan is het hele stel weer compleet en dat niet alleen op het land, maar nu ook op het water!”

De Kameleon Reeks

1. De schippers van de Kameleon (1949)
2. Kameleon ahoy! (1951)
3. Redders met de Kameleon (1952)
4. Speurders met de Kameleon (1955)
5. De Kameleon op volle toeren (1956)
6. De Kameleon houdt koers (1958)
7. Goede vaart, Kameleon (1958)
8. Trossen los Kameleon! (1959)
9. De Kameleon in 't zoeklicht (1959)
10. De Kameleon opnieuw in actie (1960)
11. De Kameleon in de branding (1961)
12. Vivat Kameleon! (1961)
13. De Kameleon Blijft Favoriet! (1962)
14. De Kameleon wint de prijs! (1962)
15. De kameleon brengt geluk! (1963)
16. Bravo Kameleon! (1963)
17. Vakantie met de Kameleon (1964)
18. De Kameleon viert feest! (1964)
19. Tiptop Kameleon (1965)
20. De Kameleon schiet te hulp (1965)
21. Trouwe vrienden van de Kameleon (1966)

22. De Kameleon staat voor niets! (1966)
23. Met de Kameleon er op los! (1967)
24. De kameleon altijd paraat (1967)
25. De Kameleon slaat zijn slag (1968)
26. De Kameleon pakt aan! (1968)
27. Ruim baan Kameleon (1969)
28. De Kameleon vaart uit
29. De Kameleon treft doel!
30. Volle kracht Kameleon!
31. Met de Kameleon op avontuur
32. De Kameleon maakt schoon schip
33. De Kameleon knapt het op!
34. Met de Kameleon vooruit!
35. De Kameleon steekt van wal
36. De Kameleon doet een goede vangst!
37. De vlag in top voor de Kameleon
38. De Kameleon in de storm
39. Alle hens aan dek Kameleon
40. De Kameleon krijgt nieuwe vrienden
41. Op reis met de Kameleon
42. De Kameleon heeft succes
43. De Kameleon vaart voorop!
44. Lang leve de Kameleon!

45. De Kameleon helpt altijd!
46. De Kameleon ruikt onraad
47. De Kameleon geeft vol gas
48. De Kameleon maakt plezier
49. De Kameleon ligt op de loer
50. De Kameleon in het goud
51. De Kameleon houdt stand
52. De Kameleon vaart door
53. De Kameleon gooit het roer om
54. Recht door zee Kameleon
55. De Kameleon op dreef
56. De Kameleon in woelig water
57. Met de Kameleon voor de wind
58. De Kameleon heeft goed nieuws
59. De Kameleon draagt zijn steentje bij
60. De Kameleon maakt het helemaal
61. De Kameleon slaat alarm
62. De Kameleon stuurloos
63. De Kameleon op jacht